

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

GYÖNGYÖS VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT

2023.

Felülvizsgálva:

2025. november 20.

Tartalom

Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	6
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	66
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	73
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	78
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	86
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	87
1. A HEP IT részletei.....	87
Jövőképünk	87
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	88
3. Megvalósítás.....	101
3.1 A megvalósítás előkészítése	101
3.2 A megvalósítás folyamata	101
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	103
3.4 Nyilvánosság	103
3.6 Érvényesülés, módosítás	104
4. Elfogadás módja és dátuma	105

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Gyöngyös Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Az Esélyegyenlőségi Programban nevesített feladatok nagy része nem önkormányzati, hanem állami kompetencia, ugyanakkor a megfogalmazott célok elérése a településen élőket szolgálja, az együttműködés elemi érdeke minden szereplőnek.

A település bemutatása

Gyöngyös város a Mátra déli lábánál fekszik. Keleten a Külső Mérges-patak, mögötte a Sárhegy, délen az Alföld, nyugaton a Toka-patak, északon a Mátra határolja. A településhez tartozik közigazgatásilag Mátrafüred, Sástó, Mátraháza és Kékestető is.

A vármegye nyugati részén helyezkedik el, Budapesttől 80, a megyeszékhely Egertől kevesebb, mint 60 kilométerre.

Legfontosabb közúti megközelítési útvonala a 3-as főút, mely a városon is áthalad, illetve az M3-as autópálya, ami néhány kilométerre délre halad el a belterületétől. Gyöngyösről indul a Mátra hegyein keresztül Egerig vezető 24-es főút és több más alsóbbrendű út is innen indul vagy itt ér véget.

Vasúton a MÁV 85-ös számú Vámosgyörk–Gyöngyös-vasútvonalán közelíthető meg, amelynek egy állomása (Gyöngyös vasútállomás) és egy megállóhelye (Kitérőgyár megállóhely) működik a város területén. A 2022 decemberétől érvénybe lépett menetrendváltástól kezdve óránként közvetlen sebesvonat indul a Keleti pályaudvar és Gyöngyös között Mátra InterRégió néven, így Budapest irányából a város már vasúton is közvetlen eljutási lehetőséget kap.

A helyi autóbuzsközlekedést Gyöngyösön is a Volánbusz Zrt. szolgáltatja. A helyi közlekedésbe a társaság az 1 és 1A helyi járatok mellett a helyközi járatokat is bevonta a minél nagyobb rugalmasság érdekében.

A budapesti Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér 80 km-re található a várostól, kb. egy óra utazási idővel elérhető. A város területén található Pipis-hegyi repülőtér, sportrepülő, helikopterek és kisgépek fogadására alkalmas.

Gyöngyöstől északra lévő külterületeken jelentős (1 858 ha) nagyságú erdőterület található, mely az igazgatási területnek csaknem felét teszi ki. Az erdőterületek döntően állami tulajdonban vannak. Az erdőterületek közjóléti, gazdasági és gyógyászati-gyógyüdülési feladatokat is ellátnak.

A Mátra déli lejtőin található az ország legnagyobb történelmi borvidéke. A mezőgazdaság, a szőlészet-borászat mellett egyre nagyobb jelentőségű a város ipara is.

A város gazdasági szerkezete sokrétű, az adott társadalmi-gazdasági kihívásokra jól reagál.

A Gyöngyös Ipari Park Fejlesztő Kft. 1999-ben alakult, a terület az “ipari park” címet 2000-ben nyerte el. A társaság azzal a céllal jött létre, hogy a város ki tudja használni azokat a meglévő előnyeit, mint az autópálya közelsége és a képzett munkaerő megléte. A kft.-ben a város mint kisebbségi tulajdonos van jelen. Az ipari

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

park kiemelten fontos a városnak, hiszen a társaság és az park területén lévő cégek nagyon fontos szerepet töltenek be Gyöngyös életében, akár gazdasági, akár foglalkoztatási szempontból.

A park 2013-ban elnyerte az Év Ipari Parkja címet.

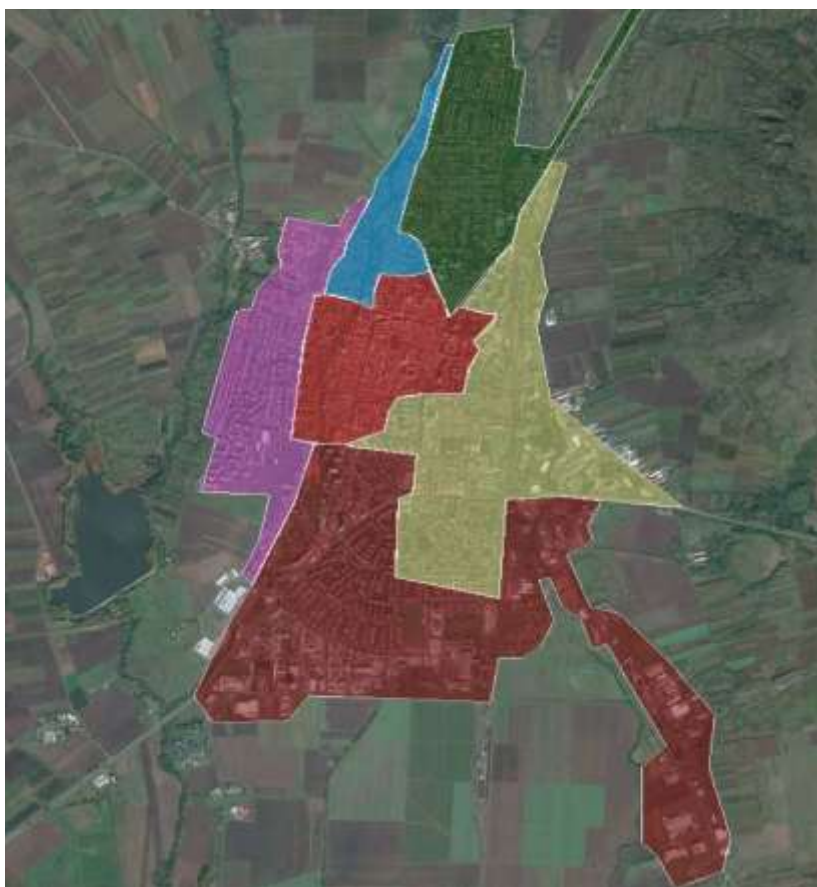
Az ipari park területén lévő cégek: Diesel Dr. Kft. 2003, Horváth Rudolf Intertransport Kft. 2003, Mayer Hardware & Software Kft. 2005, Linamar Gyöngyös Kft. 2007, Hidria Bausch Kft. 2007, Gépjárműtechnikai Kft. 2007, Stanley Electric Kft. 2008, Lézer Trió Kft. 2008, Hyginett Kft. 2012, Modine Hungária Szalu Kft. 2016, Pannon Concept Kft. 2016, Délibáb Invest Kft. 2017, GIANT Gyártó Hungary Kft. 2019.

Gyöngyös Városi Önkormányzat 51%-os részesedéssel rendelkezik a GEOTERM-GYÖNGYÖS Kutató, Fejlesztő Kft-ben. A gazdasági társaság létrehozása az – EUCF European City Facility (Városokkal a városokért) helyi fenntartható energetikai beruházások támogatása program keretében – elnyert uniós támogatás felhasználásával történő beruházás megvalósításához volt szükséges.

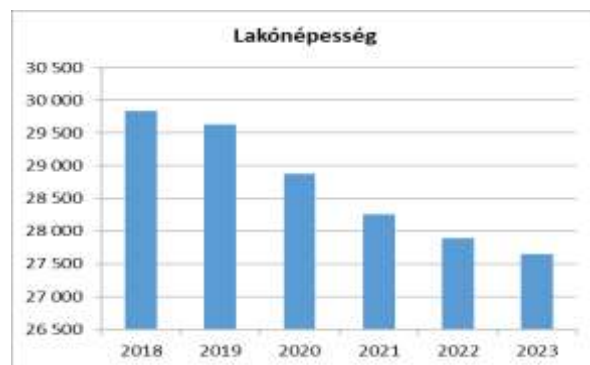
Gyöngyös a 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet alapján társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból nem tartozik a kedvezményezett települések, illetve a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések közé.

A várostól délre található mezőgazdasági területek az igazgatási terület $\frac{1}{4}$ -ét teszik ki, szabdalt elhelyezkedésük nagyüzemi gazdálkodásra nem alkalmas. A szántóterületek átlagos aranykorona értéke 26,13 AK. A megye jó minőségű területei közé tartoznak, de területi adottságuk miatt művelésük nem ideális. A város és az erdőterületek közötti szőlő- és gyümölcsös területek kiemelkedően jó minőségűek (62,64 AK). Az alábbi ábra Gyöngyös központi településrészének településszerkezeti egységeit ábrázolja a város Integrált Településfejlesztési Stratégiája alapján:

- zöld: Északi városrész
- kék: Északnyugati városrész
- lila: Nyugati városrész
- piros: Városközpont
- sárga: Keleti városrész
- bordó: Déli városrész

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő	Változás
2018	29 841	bázis év
2019	29 634	99,31%
2020	28 873	97,43%
2021	28 253	97,85%
2022	27 887	98,70%
2023	27 645	99,13%

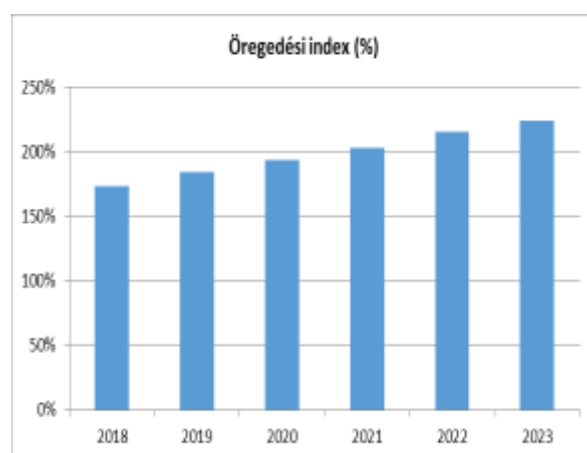

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2023.01.01)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	12 601	14 475	27076	46,54%	53,46%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			565	2,09%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 631	1 553	3184	6,02%	5,74%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	409	394	803	1,51%	1,46%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	7 282	7 223	14505	26,89%	26,68%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	762	968	1730	2,81%	3,58%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	2 517	4 337	6854	9,30%	16,02%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	6 292	3 867	162,71%
2017	6 384	3 816	167,30%
2018	6 471	3 742	172,93%
2019	6 665	3 615	184,37%
2020	6 788	3 505	193,67%
2021	6 826	3 363	202,97%
2022	6 854	3 184	215,26%
2023	6 888	3 078	223,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A települést a demográfiai mutatók alapján - az országos és térségi tendenciákhoz hasonlóan - nagymértékű **népességsökkenés jellemzi**, emellett a népesség korösszetételének változását is figyelembe kell venni.

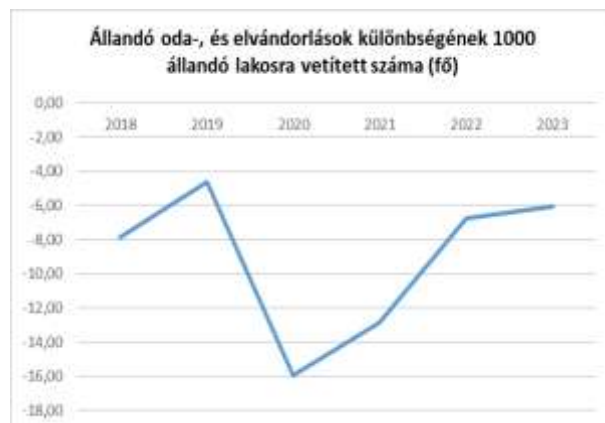
Várhatóan nagy mértékben **növekedni fog a 65 év feletti lakosság részaránya a teljes népességből**. Ha megvizsgáljuk a 65 év feletti és a 14 év alattiak arányát, akkor a kapott öregedési mutatóból látható lesz ez a tendencia. **Gyöngyösnek is egy fogyatkozó és elöregedő népesség ellátására kell berendezkednie, ami az egészségügyi és szociális ellátórendszerre biztosan növekvő terheket ró.**

Ez az érték már napjainkban is rendkívül magas, hiszen 100 fiatalkorúra több, mint 200 idős korú jut, s várhatóan ez a szám a következő években is tovább emelkedik,

Az idős korúak arányának növekedésében szerepet játszik a születéskor várható élettartam lassú emelkedése is. Míg napjainkban a férfiak esetében 74,1, a nők esetében 80,7 év, addig **2031-re 76,4 és 82,7**, 2051-re pedig 80,3 és 85,9 évre emelkedhet.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2018	-8,03
2019	-4,72
2020	-16,32
2021	-13,16
2022	-6,94
2023	-6,05

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2018	-7,43
2019	-7,60
2020	-6,84
2021	-9,80
2022	-10,12
2023	-8,14

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése az önkormányzatnak hosszú távú érdeke, hiszen azt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a jó minőségű szolgáltatásokra függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a származása vagy anyagi helyzete.

Gyöngyös városára egész történelme során jellemző volt befogadó szellemisége, és polgárainak egymás iránti tisztelete és türelme. Munkájukkal, összefogásukkal létrehozta egy emberi léptékű, élhető, szellemi, kulturális hagyományokkal rendelkező, a gazdasági fejlődés lehetőségét magában hordozó várost.

Gyöngyös Városi Önkormányzat – tekintet nélkül polgárainak nemzetiségére, vallására, nemére vagy életkorára – a továbbiakban is biztosítani kívánja az egyenlő bánásmódot és az esélyegyenlőséghez való jogot mindenki számára. A szolidaritás, az igazságos esélyteremtés olyan értékek, amelyek garantálása az önkormányzat alapvető célkitűzése.

Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, igényeire,

fontos küldetéseként fogalmazva meg az említett célcsoportok életminőségének, körülményeinek javítását és esélyegyenlőségének biztosítását.

Értékként és egyben küldetesként jelenik meg a szociális, közösség-fejlesztési, oktatási, egészségügyi és foglalkoztatási beavatkozási területek összehangolása és egyéni szükségletekre való alkalmazása szolgáltatás-nyújtáson és egyéni esetmegoldásokon keresztül.

Célként fogalmazódik meg, a szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű lakóközösség társadalmi felzárkóztatása, integrációja.

Gyöngyös Városi Önkormányzat törekvései megjelennek az aktív korú lakosság képzettségi szintjének, a foglalkoztatási helyzetnek a javítása területén. Fontos cél továbbá a társadalmi felzárkóztatást segítő, különösen oktatási, képzési és foglalkoztatási programokba való bekapcsolódás elősegítése, az iskoláskorú gyermekek iskolai előrehaladási esélyeinek, tanulmányi eredményeinek és szabadidő eltöltési lehetőségeinek javítása.

Gyöngyös város az Esélyegyenlőségi Programmal azon szándékát kívánja kifejezni a fogyatékkal élők, gyermekek, időskorúak, aktív korú felnőttek, nők, mélyszegénységben élők, romák tekintetében, hogy aktív segítségnyújtással, az érintett szervezetek bevonásával és közösségi összefogással esélyt kíván teremteni többek között a foglalkoztatás, lakhatás, az egészségügyi ellátás, a nevelés és a szociális gondoskodás eléréséhez, az egyenlő bánásmód követelményének teljesüléséhez.

Gyöngyös város küldetése, hogy olyan település legyen, ahol érvényesül az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Törekedni kell arra, hogy közvetlen vagy közvetett diszkrimináció, hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gyöngyös Városi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti”.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása,
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
 - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII.13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI.4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a **programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Költségvetési koncepció,
- Gazdasági program,
- Szociális Szolgáltatástervezési koncepció,
- Fenntartható Városfejlesztési Stratégia,
- Településrendezési terv,
- Településszerkezeti terv,

Ebben a fejezetben azon jogszabályi rendelkezéseket ismertetjük, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

Az Önkormányzatnak lehetősége van a jegyző által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepció készítésére, melyből közép és hosszú távú tervek is kiolvashatók egyes, a helyi esélyegyenlőség szempontjából releváns célcsoportok tekintetében is.

A város mindenkori költségvetési rendelete az előirányzatok között nevesíti egyebek mellett a szociális pénzbeli ellátásokat és kapcsolódó kiadásokat, a szociális jellegű feladatok támogatását, az egészségügyi feladatokat, a közfoglalkoztatási feladatok támogatását, a szünidei gyermekétkeztetést, az időügyi feladatokat, illetve az ifjúságpolitikát és drogprevenciót. Ugyancsak megjelennek a rendeletben azok a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megvalósuló fejlesztések, beruházások is, amelyeknek a megvalósulása fontos előrelépést fog eredményezni az esélyegyenlőség terén is. Ilyen beruházás többek között például a bölcsőde fejlesztés. Az említett, az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő költségvetési tételek, illetve a rendeletben ugyancsak nevesített támogatási keretek finanszírozása mellett az esélyegyenlőségi tevékenységek pénzügyi háttérének megteremtését szolgálja az is, hogy a költségvetési rendeletben ugyancsak szereplő bizottsági, polgármesteri, alpolgármesteri és képviselői keretek pályázati keretösszeget biztosítanak elsősorban a nonprofit szféra képviselői számára.

Az Önkormányzat az Szt. rendelkezéseinek megfelelően *Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciót* fogadott el legutóbb a 2022-2024-es időszakra. Gyöngyös Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójának célja: A város minden lakója számára legyenek elérhetőek azok a jogszabályban előírt szolgáltatási ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, a minőségi ellátást biztosítják. A szociális szféra magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az arra rászorulóknak. A Koncepció felülvizsgálatát nem csak a törvényi előírás indokolta, hanem a szakági jogszabályok folyamatos változását követve az Önkormányzat által szervezett szociális szolgáltatásokat érintő szervezési változás is.

A törvényi kötelezettség teljesítésén túl a koncepció elkészítésének elsődleges célja, hogy a város minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan (jogszabályban rögzített) ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az érintettek számára. A koncepció számos olyan témát és szakterületet tekint át rendkívül magas szakmai színvonalon - ugyanakkor nem nélkülözve az esetlegesen javításra szoruló területek objektív bemutatását sem -, amelyek az esélyegyenlőség biztosításával nagyon szorosan összefüggenek.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat a településrendezési feladatát a településfejlesztési koncepciójának, integrált településfejlesztési stratégiájának és a településrendezési eszközeinek (településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat) elkészíttetésével és azok elfogadásával látja el. (A magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény hatályba lépésével az Étv. hatályon kívül helyezésre került.) Mindezek értelmében a Gyöngyös Városi Önkormányzat is rendelkezik ezen településfejlesztési dokumentumokkal, illetve településrendezési eszközökkel.

Az Étv. tér ki arra is, hogy a Településfejlesztési Koncepció a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum,

amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti és művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében településfejlesztési stratégiát kell készíteni, mely meghatározza a településfejlesztési tevékenységeket, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

Gyöngyös Városi Önkormányzat 2015-ben döntött a településfejlesztési dokumentumainak aktualizálásáról. Párhuzamosan készült el különböző időtávokra a város településfejlesztési koncepciója, a településfejlesztési stratégiája, gazdasági programja, illetve a város egyes részeire vonatkozóan a településrendezési eszközök módosítása. A Településfejlesztési Koncepció jóváhagyására a 414/2015. (XII.17.) önkormányzati határozattal került sor. A város hosszú távú célja a városlakók életminőségének javítása, melynek érdekében a gazdaság és a közigazgatás hatékonyságát növeli, figyelembe véve a természetes környezet fenntartását és védelmét, valamint a város és az üdülőhelyek karaktermegőrző fejlesztését. Cél továbbá, hogy Gyöngyös a térségben betöltött szerepét megtartva, átértelmezve működjön együtt környező településekkel, éljen a járásszékhely adta lehetőségekkel. A település a lakossága számára biztosítsa a gazdasági, minőségi lakó, munka, infrastrukturális közösségi funkciókat, fekvését, adottságait kihasználva, szolgáltatásokat nyújtson térsége számára. A településhierarchiában betöltött jelenlegi szerepét megtartva működjön együtt a közeli településekkel. A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok, települések fejlesztés tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát készítenek. Gyöngyös Integrált Településfejlesztési Stratégiával rendelkezik, elfogadására az 54/2016. (II.25.) önkormányzati határozattal került sor.

Gyöngyös Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiával (FVS) rendelkezik, mely figyelembe veszi a 2016-ban jóváhagyott Integrált Településfejlesztési Stratégiát (ITS). A Stratégia kijelölte azokat a városrészeket, amelyeken belül az akcióterületek lehatárolása lehetőséget teremt a városnak a fejlesztési elképzeléseit rangsorolni, reális intézkedési és megvalósítási terveket hozzájuk rendelni, pályázati források lehívásával hozzájárulni a fejlesztések finanszírozásához. A Stratégia része az Antiszegregációs Terv, mely elsősorban területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét a településen. Célja, hogy a város felemelje azon területeit, ahol a szegregáció fellelhető, illetve ahol a szegregátumokban élő lakosság helyzete nagy mértékben elmarad a kívánttól; az elemzés eredményeként pedig kidolgozzon egy olyan hosszú távú programot, mely segít a területi szegregáció oldásában. Az Antiszegregációs terv célja a szegregáció feltárt horizontális (társadalmi, gazdasági, környezeti) és térbeli jelenségeinek (szegregátumok) mérséklése, illetve felszámolása.

Gyöngyös város 2021-27-re szóló Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját (FVS) az Önkormányzat a 149/2022. (V.4.) önkormányzati határozatával állapította meg. A 2021-27-es Európai Unió ciklus TOP Plusz forrásai elnyeréséhez az Európai Parlament és a Tanács 2021/1058 Rendelet (ERFA rendelet) 11. cikk hatálya alá eső városok – amelybe Gyöngyös is tartozik – a számukra dedikált forráskerettel tudjanak tervezni. E dokumentum összefoglalja a többféle önkormányzati programban szereplő antiszegregációs célú és esélyegyenlőség érdekében tervezett intézkedéseket és végeredményben meghatározza a célok megvalósulását támogató prioritásokat, intézkedéseket és beavatkozási területeket a TOP Plusz finanszírozási lehetőségek függvényében.

A Stratégia prioritása a fenntartható, egészséges, élhető település létrehozása. Az egészséges környezet megteremtése érdekében számos területen változásra, megújulásra törekszik a város: a szemléletváltás ösztönzése, a megújuló energiaforrások (geotermia, biomassza, napelemek) egyre nagyobb arányú bevonása, energiatakarékosság, kerékpárhálózat bővítése, csapadékvíz hasznosítása stb.

Az FVS törekvéseivel összhangban Gyöngyös is aláírta a klímaváltozás elleni chartát. A küldetéshez eddig összesen 118 európai régió és önkormányzat csatlakozott, 18 uniós tagállamból és 6 Unió kívüli országból. A program kiegészíti és támogatja az európai zöld megállapodás és az uniós Klímastratégia céljainak megvalósítását. A csatlakozó helyi önkormányzatok mellett 17 további szervezet – köztük vállalatok, szolgáltató központok és helyi akciócsoportok – támogatják a Chartában megfogalmazott törekvéseket.

A küldetés a klímaváltozás által támasztott kihívásokhoz alkalmazkodni kívánó önkormányzatokat tömöríti. A csatlakozók vállalják, hogy településük 2030-ra ellenállóvá válik a klímaváltozás káros következményeivel szemben és e cél elérése érdekében segítik és összefogják a klímaváltozás lassításában

érdekelte helyi csoportokat, illetve magán és civil szereplőket. A program kiemelt hangsúlyt fektet az állampolgári döntéshozatali folyamatokba, illetve a különböző megoldási lehetőségek és stratégiák tesztelésébe való bevonására. Az egyes régiók és települések egyedi javaslataikat megoszthatják más településekkel, így biztosítva a helyi tapasztalatoknak a klímaváltozás elleni európai és globális küzdelemben való becsatornázását.

A köznevelésről szóló törvény az óvodai nevelés kivételével az állam gondoskodási kötelezettségét írja elő. A jogszabály értelmében a tankerületi központ a települési önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programját is figyelembe véve megalkotja a *tanterületi szintű esélyegyenlőségi intézkedési tervet az állami köznevelésialapfeladat-ellátás vonatkozásában*.

Ha a tankerületi központ a települési önkormányzat esélyegyenlőségi programjának módosításáról kap tájékoztatást, esélyegyenlőségi intézkedési tervét harminc napon belül – de tájékoztatás hiányában is legalább háromévente – felülvizsgálja.

Gyöngyös Városi Önkormányzat mindezen tervek és stratégiák mellett Helyi Esélyegyenlőségi Programját a következőkben – a teljesség igénye nélkül – felsorolásra kerülő koncepciókra, tervek, programokra is alapozta:

- Gyermekvédelmi Koncepció,
- Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció,
- Ifjúsági Koncepció,
- Drogprevenációs Stratégia.

Az Önkormányzat a koncepciókat, programokat folyamatosan felülvizsgálja, a jogszabályi előírásoknak megfelelően a helyi igényeket, sajátosságokat figyelembe véve fogadja el azokat a Képviselő-testület. A település, illetve térség fent említett koncepciói, stratégiai fő céljuk mellett szolgálják az esélyegyenlőség megvalósítását is.

A Képviselő-testület 2020. szeptember 24-ei testületi ülésén elfogadta öt évre szóló *Gyermekvédelmi Koncepcióját*, amely konkrét – évente felülvizsgálandó – 42 pontból álló Cselekvési Tervet tartalmaz. A koncepció a városban élő és tanuló gyermekek életminőségének javítása és a veszélyeztetettségének csökkentése, illetve megszüntetése érdekében a helyi szakemberek tapasztalataira építve, a város problémáit figyelembe véve készült. A koncepció elkészítésének célja volt, hogy a gyermekvédelmi ellátórendszer fejlesztése, a szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása, a szakmai feladatok ellátása egy átgondolt, megalapozott stratégiára épüljön. További cél volt a gyermekvédelmi alapellátás jelenlegi helyzetének összefoglaló értékelése, az alapellátási formák kiépülésének áttekintése, a hatékony működéshez szükséges feladatok, fejlesztési irányok meghatározása. A városban élő és tanuló gyermekek számára legyenek elérhetőek azok a jogszabályban előírt gyermekvédelmi ellátási formák, amelyek a védelmüket garantálják és a minőségi ellátást biztosítják. A koncepció összhangban van a gyermekeket érintő, az Önkormányzat által elfogadott stratégiákkal. Nagy hangsúlyt helyez a gyermeki jogok védelmére és a nehéz helyzetben lévő családok gyermekeinek ellátására, megjelöli a területen jelentkező hiányosságokat és kitűzi a fejlesztési irányokat, valamint a megvalósítás módját, menetét.

2021. márciusában a Képviselő-testület új *Drogprevenációs Stratégiát* fogadott el, melynek cselekvési programját évente felülvizsgálja. A 2021. július 31-én lezárult EFOP-1.8.7 Drogprevenációs projekt egyes elemei beépültek a cselekvési programba. A Képviselő-testület a költségvetésben fedezetet biztosít azok megvalósításához.

2023. márciusában a Képviselő-testület elfogadta a város új, 2023-2027 közötti időszakra vonatkozó *Ifjúsági Koncepcióját*. A dokumentum számos konkrét intézkedést tartalmaz a város elöregedésének megállítása érdekében. Az Önkormányzat felelősséget érez az ifjúságért, igyekszik megismerni a fiatalok véleményét, elvárásait, törekszik arra, hogy minél jobb feltételeket biztosítson számukra az élet különböző területein. Az új koncepció megalkotása előtt nem reprezentatív kérdőíves felmérés készült a Gyöngyös Városi Diáktanács közreműködésével a helyi iskolákban és online platformokon, mely a város vezetőinek segítséget nyújtott azon problémák megoldásában, melyekkel az ifjúság leginkább szembesül, illetve azon intézkedések meghozatalában, amik szükségesek ahhoz, hogy fiataljaink a felnőttkorukat is Gyöngyösön tervezzék. A koncepció kialakításakor fontos alapvetésként vették figyelembe, hogy az ifjúság közösségi kapcsolatait, értékrendjét, életmódját eltér a korábbi generációkétól. Cél, hogy a város megfelelő környezeti feltételeket

teremtsen a fiatal korosztály számára, ahol otthonosan érezhetik magukat, vagyis ahol kiszámíthatóak életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felelősen élő és cselekvő magyar állampolgárként és Európai Unió polgárként való felnőtt életre. A koncepció egy sor konkrét intézkedést és részletes cselekvési tervet tartalmaz a folyamat megállítása és visszafordítása érdekében.

2022. májusában a Képviselő-testület elfogadta a település új *Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját*, mely a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatokat határozza meg. A koncepció célja, hogy a város minden lakója számára legyenek elérhetőek azok a jogszabályban előírt ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, a minőségi ellátást biztosítják. Továbbá a szociális szféra magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az arra rászorulóknak.

A Képviselő-testület által alkotott ide vonatkozó rendeletei:

- a gyermekjóléti alapellátásokról, valamint a gyermekek napközbeni ellátását biztosító étkeztetés intézményi térítési díjáról szóló 25/2021. (IX.28.) önkormányzati rendelet,
- a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 24/2021. (IX.28.) önkormányzati rendelet,
- a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer eljárási rendjéről és az önkormányzati ösztöndíjrész megállapításáról szóló 26/2021. (IX.28.) önkormányzati rendelet.

Önkormányzat által biztosított települési és rendkívüli települési támogatások:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezéseit figyelembe véve jelenleg Gyöngyös Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 24/2021. (IX.28.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) tartalmazza a Gyöngyös városban élő családok/személyek részére adható pénzbeli és természetbeni juttatásokat.

Gyöngyös Városi Önkormányzattól – a Rendeletben meghatározott feltételek szerint – igényelhető támogatások a következők:

Települési támogatás keretében:

- lakásfenntartási támogatás,
- gyógyszer-támogatás,
- méltányossági ápolási díj.

Rendkívüli települési támogatás keretében:

- létfenntartási gondok enyhítése, többletkiadások rendezése céljából,
- várandós anyaként gyermekem megtartása érdekében, a gyermek fogadása elősegítésére,
- az ideiglenes hatállyal elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának elősegítésére,
- a gyermek nevelésbe vételének megszüntetését követő családjához való visszahelyezés esetén a gyermek lakhatási körülményeinek javítása érdekében,
- elemi kár enyhítésére,
- elhunyt személy eltemetésének költségeihez való hozzájárulásként,
- általános és középiskolás gyermekek és fiatal felnőttek tankönyv- és tanszerellátásához,
- óvodai, alsó- és középfokú oktatási, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális alap- és szakosított ellátást nyújtó intézményben ellátásban részesülő gyermek, fiatal felnőtt étkezési térítési díj támogatásaként,
- eseti jelleggel biztosított méltányossági rendkívüli települési támogatásaként (krízistámogatás).

A szociális hatóságoknak – az ügyfelekkel történő személyes találkozások szerinti – tapasztalata, hogy egyes célcsoportok nem rendelkeznek kellő információval a jogszabályok által biztosított pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokkal kapcsolatos lehetőségekről. Fontos, hogy a célcsoportok az egészségügyi állapotukból és a szociális helyzetükből fakadó hátrányok csökkentése érdekében kellő információkkal rendelkezzenek a szociális ellátó rendszerről.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Möt. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A társulások esetén a társulási megállapodásban rögzített feladatok tekintetében kell feltárni a problémákat és meghatározni a szükséges intézkedéseket.

Gyöngyös Körzete Kistérség települési önkormányzati képviselő-testületei

- a kistérséghez tartozó települési önkormányzatok kapcsolat- és együttműködési rendszere szervezeti keretének biztosítására,
- a közszolgáltatások biztosítására, szervezésére, összehangolására, fejlesztésére, az egyes települések önkormányzatainak teljesítőképességét meghaladó önkormányzati feladat-hatáskör, valamint a közszolgáltatási rendszer közös, illetve térségi rendszerének kialakítására, szervezésére, összehangolására, működtetésére, fejlesztésére,
- a térség intézményrendszerének integrálására, feladatellátásának összehangolására, fejlesztésére,
- a feladatellátás feltétel- és forrásrendszerének koordinálására, fejlesztésére, a kistérség területének összehangolt fejlesztésére,
- a közigazgatási (államigazgatási) feladat- és hatáskörök ellátására, a közösségi szolgáltatások térségi szinten történő kiegyenlített, magas színvonalú és minőségű ellátása érdekében *társulási megállapodást* kötnék.

Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása tagja Gyöngyös Városi Önkormányzat is. A Társulás székhelye Gyöngyös.

A helyi esélyegyenlőség szempontjából a társulási megállapodás mellett jelentős dokumentumnak tekinthető az *együttműködési megállapodás*, mely specifikusan tartalmazza a Társulás és az adott település közötti együttműködés részleteit. Itt kerül meghatározásra, hogy mely – az esélyegyenlőség szempontjából is releváns, célcsoportokhoz kapcsolható – feladatokat lát el társulási formában Gyöngyös Város Önkormányzata.

Ezen feladatok az alábbiak:

- családsegítés,
- gyermekjóléti szolgáltatások,
- gyermekek átmeneti ellátása,
- idősek, fogyatékosok bentlakásos ellátása,
- idősek, demens betegek nappali ellátása,
- időskorúak, demens betegek tartós bentlakásos ellátása,
- támogató szolgálat,
- pszichiátriai betegek közösségi alapellátása,
- szenvedélybetegek közösségi alapellátása,
- szenvedélybetegek nappali ellátása,
- pszichiátriai betegek nappali ellátása,
- fogyatékosokkal élők nappali ellátása,
- szociális foglalkoztatás,
- hajléktalanok nappali ellátása,
- hajléktalanok Átmeneti ellátása,
- utcai szociális munka,
- szociális étkezés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A települési önkormányzat – az Orvosi Ügyelet Mikrotérségi Társulás által működtetett Központi Orvosi Ügyelet keretében – 2023. szeptember 30-ig gondoskodott a házi-orvosi ügyeleti ellátásról. Az Orvosi Ügyelet Mikrotérségi Társulás tagjaként az alábbi önkormányzatok lakosai vehették igénybe az ügyeleti ellátást: Abasár, Detk, Halmajugra, Ludas, Markaz, Nagyfüged, Visonta, Visznek, Adács, Vámosgyörk, Atkár, Pálosvörösmart és Gyöngyös. Az Eatv. 22. § (2) bekezdése alapján az állami mentőszolgálat gondoskodik

az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi ügyeleti ellátásról, 2023. október 1-től Heves vármegyében – így Gyöngyös városban is – az Országos Mentőszolgálat látja el az ügyeleti alapellátást.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzéshez felhasznált adatok és információk gyűjtése többféle módszerrel történt. A vonatkozó jogszabályok, törvényi rendelkezések figyelembevételét követően az Önkormányzat rendeletei, határozatai, elkészült koncepciói, valamint dokumentumai kerületek feldolgozásra. Az Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez szükséges információk többségében rendelkezésre álltak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés, adatgyűjtés nehézségekbe ütközött, mint pl. az időskorúak foglalkoztatása, vagy a nők esélyegyenlősége, munkahelyek akadálymentesítettsége. Az adathiányok tekintetében jellemző, hogy a fő irány, tendencia szinte minden célcsoport vizsgált adatai alapján megállapítható, a részletes, mélyebben a probléma mögé mutató adatok pedig partnerségi összefogással pótolhatók.

A rendelkezésre álló kutatások, ágazati beszámolók megállapításai, a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) adatai, a Területi Információs Rendszer (a továbbiakban: TeIR) adatai, az önkormányzat saját adatai, pályázatokhoz készített tanulmányok, felmérések, illetve a partnerek által szolgáltatott adatok, szakemberek tapasztalatai alapján Gyöngyös város esetében megalapozott és részletes HEP készülhet.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális hátrányok és a kedvezőtlen társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

A létminimum összege azt mutatja, hogy mekkora jövedelem szükséges egy háztartásnak ahhoz, hogy biztosíthassa tagjai számára a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény – a társadalom adott fejlettségi szintjén még megfelelő – szükségletek kielégítését. Ez olyan jövedelem, amely az alapvető szükségleteken túli igények kielégítését is lehetővé teszi. Azaz, ha bármilyen váratlan kiadás szükséges, akár kisebb háztartási gép cseréje, vagy átmenetileg is betegség miatt jövedelem-kiesés lép fel, akkor nincsen erre fedezete a háztartásnak.

A KSH 2015 óta nem teszi közzé ezeket az adatokat. A Policy Agenda utolsó, 2020-as elemzése alapján egy embernek legalább havi 124 ezer forintra volt szüksége a minimális életszínvonal fenntartásához. A minimális megélhetéshez szükséges összeg egy család méretétől is függ. Ahol például két felnőtt és két gyerek van, ott összesen 308 ezer forintot kellett keresnie a felnőtteknek ahhoz, hogy szerény körülmények között megélhessenek. A nyugdíjas háztartásoknál 114 ezer forint volt az egy főre jutó havi létminimum. A 2022 óta tapasztalható magas infláció ezeket az értékekre jelentős hatással volt, azonban frissebb adatokat a kutatók nem közöltek.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem

igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A mélyszegénység több dimenzióban létezik: az alacsony képzettség, foglalkoztatottság, és ezekből adódó megélhetési problémák kihatnak pl. a lakhatásra, táplálkozásra, így az egyes emberek egészségére is, így megbélyegzéshez vezetnek.

A magyarországi nemzetiségek társadalomban betöltött helyzetét az Alaptörvény rögzíti. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalkozásához és megőrzéséhez. A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználatához, a saját nyelven való egyén és közösségi névhasználatához, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

A KSH adatai szerint 2022-ben a nemzetiséghez tartozás, az anyanyelv és a családi, baráti körben használt nyelv alapján a legnépesebb hazai nemzetiség a roma, a válaszadók 2,5%-a, 210 ezer fő tartozik a roma közösségbe. A 2022. évi népszámlálás során Magyarországon 315 853 fő vallotta magát cigány (romani, beás) nemzetiségűnek, ez a magyar népesség 3,2 %-a, mely arány a 2001. évi népszámlálás során 2% volt. A KSH településekre vonatkozó adatai alapján Gyöngyösön a népesség 2,9%-a vallotta magát cigány (roma) nemzetiségűnek.

A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióban leírtak alapján a roma lakosságra vonatkozó pontos demográfiai adatok nem állnak rendelkezésünkre, a *Nemzetiségi Önkormányzattól nyert becslült adatok* szerint a város összes lakosságához viszonyítva a roma lakónépesség száma 9-10 %-os arányt mutat, mely 2 900-3 000 főt jelent.

Több országos felmérés adatait használva, a 2010-es évek trendjeit összegző elemzés arról számol be, hogy 2018-ra a romák foglalkoztatási adatai javultak, a munkanélküliségi ráta és a társadalmi kirekesztettségben élők aránya csökkent (Bernát 2018). Ez a tendencia Gyöngyösre is jellemző.

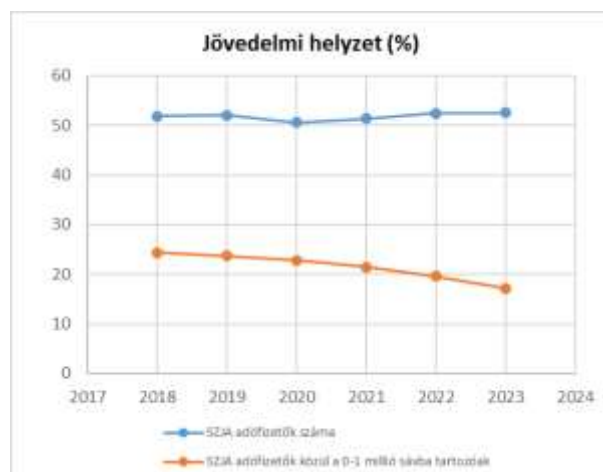
Ezen adatokra építve oktatástervezési szempontból adódik, hogy a roma gyerekek iskolai sikeréért továbbra is célzottan, területi szempontokat is figyelembe véve kell tevékenykedni, a korai lemorzsolódást meg kell akadályozni. Szintén célzott programokkal kell támogatni a családtervezést, és célzott képzésekkel kezelni kell a nők többszörös hátrányos helyzetét is.

Fontosak a célzott programok és a romák többségi programokba történő integrálása, de az Önkormányzatnak az esélyegyenlőségi programok tervezésekor és végrehajtásakor meg kell próbálnia bevonni a roma embereket a folyamatokba.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az életszínvonal fontos mutatója az egyes háztartások jövedelmi helyzete, fogyasztási kiadásaik szerkezete. A lenti adatokból kitűnik, hogy a településen az SZJA adófizetők száma stagnál, a legalacsonyabb jövedelemsávba tartozók aránya pedig lassan csökken.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	52,19	30,77
2017	51,66	27,53
2018	51,86	24,39
2019	52,03	23,66
2020	50,53	22,84
2021	51,40	21,50
2022	52,40	19,64
2023	52,18	17,18

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégiában leírtak szerint Heves megye egy főre jutó GDP-je jóval nagyobb, mint a régiós átlag, és folyamatos növekedést mutat. A Magyar Nemzeti Bank a magyar gazdaság egészére 2025 és 2030 között átlagosan évi 3%-os, 2030 után évi 1,5%-os GDP-növekedést prognosztizál. Az várható, hogy a korábbi prognózisoknál sokkal dinamikusabb lesz a növekedés a következő évtizedben egész Heves vármegyében, s azon belül különösen a gazdasági fejlődés egyik fő zászlóshajójának tekinthető gyöngyösi térségben.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Flt. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

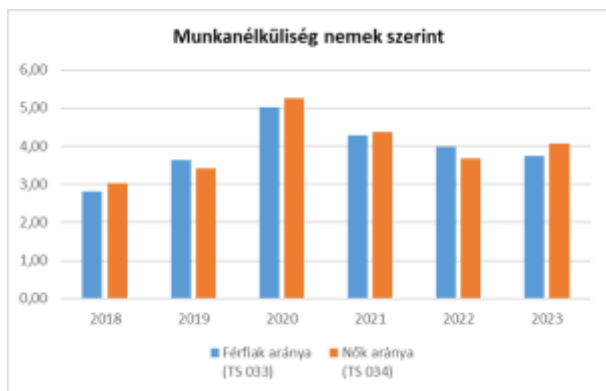
A város lakosságának foglalkoztatási helyzete az elmúlt évtizedben az országos tendenciához hasonlóan javul.

Az összegyűjtött adatok arra mutatnak rá, hogy az aktív korú lakónépesség 2017-ben 19 129 fő volt, mely 2021-re 17 871 főre csökkent. A nyilvántartott álláskeresők száma (ld. 3.2.2. sz. táblázat) 2017-ben 646 fő volt, mely adat 2020-ra 917 főre emelkedett, 2021-től újra csökkenésnek indult. Az álláskeresők aránya az aktív korú lakónépességhez képest 3,35 % -ról csekély mértékben 3,91 %-ra emelkedett 2017 és 2022 között. Ez a térségi adatok átlagánál jobb mutatót tükröz. Az aktív korú lakónépességen belül a férfiak száma 2017-ben 9 392 fő, amely 2023-ra 8 453-ra csökkent, ezen időszakon belül a nyilvántartott álláskeresők között a férfiak aránya 3,27%-ról 1,96%-ra csökkent. A nők száma 2017-ben 9 737 fő, amely 2023-ra 8 585-re csökkent, ezen időszakon belül a nyilvántartott álláskeresők között a nők aránya 3,43%-ról 1,95%-ra csökkent.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	2,81	3,02	2,92%
2019	3,64	3,42	3,53%
2020	5,01	5,25	5,13%
2021	4,28	4,36	4,32%
2022	3,97	3,67	3,82%
2023	3,73	4,07	3,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

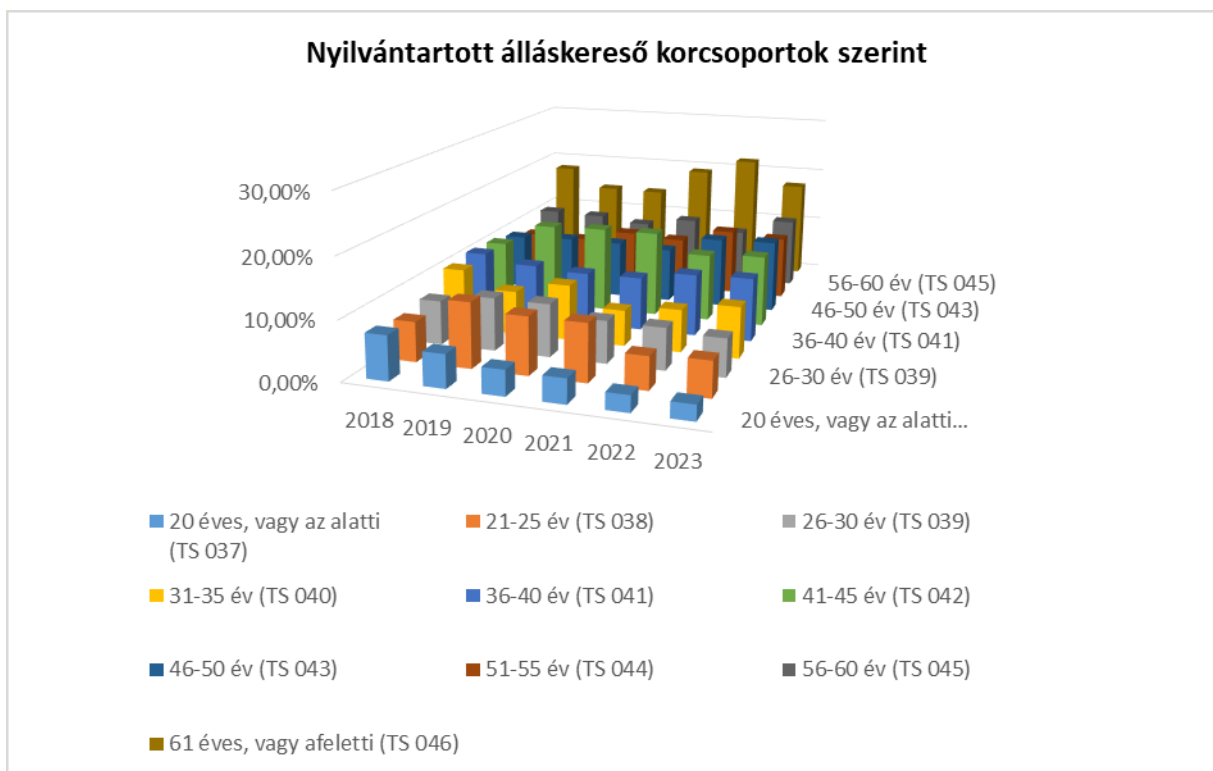

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében hogyan változik. Az adatok rámutatnak arra is, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

Gyöngyös viszonylatában a regisztrált munkanélküliek száma (lásd 3.2.2. számú táblázat) 2016-2019-ig csökkent, majd – feltehetően a pandémia miatt kialakult gazdasági visszaesés következtében emelkedni kezdett. Jelenleg újra csökkenő tendenciát mutat. A 20 éves és fiatalabb korosztály helyzetét tekintve megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek között számuk és arányuk folyamatosan csökkent.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	549	646	917	754	651	654
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	41,00	36,00	39,00	31,00	18,00	17,00
	%	7,47%	5,57%	4,25%	4,11%	2,76%	2,60%
21-25 év (TS 038)	Fő	37,00	71,00	89,00	73,00	36,00	39,00
	%	6,74%	10,99%	9,71%	9,68%	5,53%	5,96%
26-30 év (TS 039)	Fő	41,00	58,00	82,00	54,00	46,00	42,00
	%	7,47%	8,98%	8,94%	7,16%	7,07%	6,42%
31-35 év (TS 040)	Fő	57,00	48,00	87,00	46,00	47,00	57,00
	%	10,38%	7,43%	9,49%	6,10%	7,22%	8,72%
36-40 év (TS 041)	Fő	60,00	62,00	83,00	69,00	69,00	71,00
	%	10,93%	9,60%	9,05%	9,15%	10,60%	10,86%
41-45 év (TS 042)	Fő	58,00	94,00	136,00	112,00	76,00	80,00
	%	10,56%	14,55%	14,83%	14,85%	11,67%	12,23%
46-50 év (TS 043)	Fő	53,00	65,00	92,00	72,00	80,00	82,00
	%	9,65%	10,06%	10,03%	9,55%	12,29%	12,54%
51-55 év (TS 044)	Fő	44,00	51,00	90,00	70,00	76,00	72,00
	%	8,01%	7,89%	9,81%	9,28%	11,67%	11,01%
56-60 év (TS 045)	Fő	59,00	68,00	88,00	83,00	61,00	80,00
	%	10,75%	10,53%	9,60%	11,01%	9,37%	12,23%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	99,00	93,00	131,00	144,00	142,00	114,00
	%	18,03%	14,40%	14,29%	19,10%	21,81%	17,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból látható, hogy egy korcsoportban sem emelkedik szignifikánsan a nyilvántartott álláskeresők száma, köszönhetően a gyöngyösi és Gyöngyös környéki munkahelyteremtő beruházásoknak. Az aktív korú munkaképes korosztály esetén fontos a munkahelyvédelem, amihez hozzájárulhat a foglalkoztathatóság, képzettség növelése. A nevelési-oktatási és szakképző intézményeken kívül az iskolarendszeren kívüli felnőttoktatási intézményekkel is fontos szakmai együttműködések kialakítása, hogy az érintettek lehetőség szerint helyben megszerezhessék szükséges képzettségeiket.

Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Az összes nyilvántartott álláskereső számához képest a tartós, 180 napnál régebben nyilvántartottak aránya (lásd 3.2.3. számú táblázat) 2017-ben 43,96% volt, míg 2022-ben 54,10%. Megállapítható tehát, hogy a munkanélküliek több, mint a fele tartósan nem talál munkát.

2022-re a tartósan munka nélkül lévők aránya az összes munkanélkülihez képest, ezen belül a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső nők aránya ingadozó, az utóbbi években csökkenő. Ezekben az adatokban is jól megfigyelhető a pandémia káros hatása a 2020-2021-es években. Az érintettek érdekében a tartós munkanélküliek célzott segítésére van szükség, hiszen a tapasztalatok szerint a tartósan munka nélkül töltött idő növekedésével egyre nehezebb visszatérni a munka világába.

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2018	42,08	49,78
2019	39,47	52,55
2020	60,96	51,34
2021	66,31	50,80
2022	56,53	49,46
2023	57,65	48,81

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	549	47	8,56%	141	25,68%	361	65,76%
2019	646	68	10,53%	176	27,24%	402	62,23%
2020	917	60	6,54%	235	25,63%	622	67,83%
2021	754	68	9,02%	213	28,25%	473	62,73%
2022	651	58	8,91%	174	26,73%	419	64,36%
2023	654	58	8,87%	179	27,37%	417	63,76%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az elmúlt négy évben a nyilvántartott munkakeresők nem egészen 10%-a került ki az alacsony iskolai végzettségűek közül. Az általános iskolai vagy magasabb iskolai végzettségű munkanélküliek esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a foglalkoztathatóságukra és képzettségük növelésére.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei; Tábla:3.2.5.

Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök elősegítik a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldalának összehangolását a kínálati oldal (pl. munkavállalók képzése, átképzése) és a keresleti oldal (pl. munkahelyteremtő programok támogatása) támogatása révén. Céljuk, hogy biztosítsák a munkaerőpiac kiegyensúlyozottabb működését és elősegítsék a munkaerőpiacról kiszorultak visszakerülését az elsődleges munkaerőpiacra és támogassák a minél magasabb foglalkoztatottságot. Főbb típusok: munkaerő-piaci képzések, bérjellegű támogatások, munkahelymegőrző támogatás, munkahelyteremtő támogatás, mobilitási támogatások, álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatások, közfoglalkoztatás.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	288	169

2019	265	117
2020	664	73
2021	126	59
2022	113	42
2023	53	28

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	549	46
2019	646	54
2020	917	66
2021	754	56
2022	651	26
2023	654	28

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Az álláskeresőket fogadja a Heves Vármegyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya. Cél a megfelelő állások keresése és felajánlása. Az Osztály a munkaerő piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. A tanácsadás keretében többek között munka-, pálya-, álláskeresési-, rehabilitációs tanácsadáson való részvételre van lehetőség. Mind az országos, mind a vármegyei, mind a járási adatoknak megfelelően a 25 év alattiak és az 50 év felettiek elhelyezkedése a legnehezebb a munkaerőpiacon. Ugyanakkor mindkét célcsoport foglalkoztatásának elősegítésére indult olyan munkaerő-piaci program a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program keretein belül, amely mindkét célcsoport esetében támogatást nyújtott képzésre, szolgáltatásra, illetve foglalkoztatásra.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az adatvédelmi szabályok szerint tilos a különleges adatok kezelése, ezért az Önkormányzat nem vezet nyilvántartást a mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatásáról, így nem áll rendelkezésre pontos információ e témában.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az Önkormányzatnak a foglalkoztatás területén tapasztalt hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomása. Annak ellenére, hogy hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban bejelentés nem érkezett az évek során, az Önkormányzat fel van készülve arra, ha a településen élő állampolgárt hátrányos megkülönböztetés éri.

Diszkrimináció esetén feladat az elszorultak segítése, illetve a tájékoztatás a segítséget biztosító fórumokról. (Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság, civil jogvédő szervezetek). Az Egyenlő Bánásmód Hatóság 2021. január 1-én beolvadt az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalába.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A Mátra Művelődési Központban és a Vachott Sándor Városi Könyvtárban rendszeresen szerveznek olyan programokat, kurzusokat, ahol a számítógép kezelésében, internet használatához kapnak segítséget a résztvevők. A Digitális Jólét Program Hálózatban dolgozó mentorok segítséget nyújtanak azoknak, akiket a megfelelő ismeret és tudás hiánya tart távol a digitális világtól, így elsajátíthatják az alapvető készségeket. A városban három helyen érhető el Digitális Jólét Pont: A Mátra Művelődési Központban és a Vachott Sándor Városi Könyvtár székhelyén és telephelyén.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A mélyszegénységben élők jelentős részének a fő bevételi forrása kizárólag a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokból áll.

Települési támogatás keretében lakásfenntartási támogatás nyújtható a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez. A villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a közös költség, önkormányzati bérlakás esetén a lakbér megfizetéséhez lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, aki a helyi rendelet szabályozásainak megfelel. A lakásfenntartási támogatást természetbeni szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti.

Települési támogatás keretében méltányossági ápolási díjra jogosult az a személy, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végzi. Az így megállapított települési támogatás (a továbbiakban: méltányossági ápolási díj) a társadalombiztosítási tárgyú jogszabályok alkalmazásában ápolási díjnak minősül, ha az ellátás önkormányzati rendeletben szabályozott havi összege eléri az ápolási díj központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszegének a 80%-át (jelenleg bruttó 36 535 Ft-ot). Ebben az esetben folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít. Az ápolási díjban részesülő személy az ellátás után nyugdíj járuléka fizetésére kötelezett.

Az Szt. szabályozza az ápolási díjat, mint a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulást. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18. év alatti személy gondozását, ápolását végzi. Az ápolási díj megállapítására hatáskörrel a járási hivatal rendelkezik.

2019. év

A szociális ellátásokról szóló rendeletben a szociális ellátásokra való jogosultságot meghatározó jövedelemhatárok %-os összegének felülvizsgálata volt szükséges. Ugyanis az elmúlt időszakban emelkedtek a nyugdíjak, illetve nagymértékű emelés történt a minimálbért és a garantált bérminimumot érintően, azonban a jogosultsági értékhatár alapját képező nyugdíjminimum összege már több mint tíz éve változatlan (28 500 Ft) volt. Emiatt több szociálisan rászoruló egyedülálló személy és család kiesett az Önkormányzat által biztosított szociális ellátásokból. Az állami szociális ellátórendszerben 2019. évben egy-egy ellátás típusnál történt változás a jogosultsági értékhatároknál: például a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény által biztosított rendszeres gyermekvédelmi támogatások jövedelmi értékhatára emelkedett 5%-kal.

Fentiek alapján több önkormányzati ellátási formánál jogosultsági értékhatár emelése történt települési (lakásfenntartási támogatás, gyógyszer-támogatás) és rendkívüli települési támogatásnál (létfenntartási támogatás, temetési támogatás, tankönyv-és tanszertámogatás, étkezési térítési díj támogatás) a jövedelmi értékhatárok a mindenkori öregségi nyugdíjminimumhoz viszonyított átlagosan 10%-kal növekedtek. A méltányossági ápolási díj biztosítására nyújtott települési támogatásra nem terjedt ki a módosítási javaslat. A

Rendelet szabályozása a kérelmezők jövedelmi viszonyaira felső keretet ad, azzal az együttes feltétellel, hogy a rendszeres pénzellátásban részesülő ápolást végző személy jövedelme nem haladhatja meg az ápolási díj összegét, melynek mértéke központi jogszabályban kerül meghatározásra. Ugyanígy nem terjedt ki az elemi kár enyhítésére nyújtott rendkívüli települési támogatásra sem, mivel a kérelem elbírálásakor a kérelmező jövedelmi, vagyoni viszonyait, valamint a korábban részére nyújtott támogatások számát nem kell vizsgálni. A tüzelőanyag támogatás esetében ugyanaz az értékhatár, mint a létfenntartási támogatásnál.

2020. év

Gyöngyös Városi Önkormányzattól rendkívüli települési támogatás keretében igényelhető eseti jelleggel biztosított méltányossági rendkívüli települési támogatás (krízistámogatás).

Felmerültek egyes gyöngyösi családoknál olyan krízishelyzetek (pl. életveszélyes sérüléssel járó baleset, súlyos betegség), amikor jövedelemhatártól függetlenül olyan helyzetbe kerülnek, amely az Önkormányzat gyors segítségnyújtását teszi nélkülözhetelenné. A Rendelet módosításra került annak érdekében, hogy egyéb súlyos, egyedi krízis élethelyzetbe került gyöngyösi személyek részére – ha az igénylő életkörülményei indokolják az azonnali és halasztást nem tűrő segítséget, az esetenkénti települési támogatáson és a rendkívüli települési támogatáson túl – az igénylő nyilatkozata alapján, jövedelemhatártól függetlenül méltányosságból rendkívüli települési támogatás legyen nyújtható. Ennek megfelelően eseti jelleggel biztosított méltányossági rendkívüli települési támogatás, mint új ellátás került bevezetésre. Az ún. krízissegélyben részesült személyek nehézségei az egyszeri, gyors pénzbeli segítséggel áthidalhatók.

A krízistámogatás, mint rendkívüli települési támogatási ellátástípus elsődlegesen a súlyos, egyedi krízis élethelyzetbe került személyeknek, családoknak nyújt segítséget. Szükségessé vált azonban a Rendelet módosítása egyes súlyos betegségben – különös tekintettel a daganatos,- szív-, érrendszeri-, cukorbetegségben – szenvedő személyek jövedelmi és vagyoni helyzetre tekintet nélküli pénzbeli támogatása érdekében. A rendeletmódosítás a krízistámogatás szabályozásának pontosítását érinti, ezzel megteremtve azt a lehetőséget, hogy pénzbeli támogatás legyen nyújtható annak a súlyos betegségben szenvedő kérelmezőnek is, akinek egészségi állapota oly mértékben megromlott, hogy annak helyreállítása komoly megterhelést jelent számára, és aki az egészségi állapotával összefüggő jelentős kiadások miatt nehéz anyagi helyzetbe került.

2021. év

Az Szt. rendelkezéseit figyelembe véve a Gyöngyös Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 9/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) tartalmazta a pénzbeli és természetbeni juttatásokat. A Heves Megyei Kormányhivatal törvényességi felhívással élt a Rendelet tekintetében. Kezdeményezte a törvényességi felhívásban az alább részletezett tartalmi ok alapján új rendelet alkotását. A 2021. szeptember 30-áig hatályos Rendelet 11. § (3) bekezdése szerint rendkívüli települési támogatást negyedévenként egy alkalommal lehetett igénybe venni. Az Szt. 45. § (3) bekezdése szerint a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére minden olyan esetben kell ellátást nyújtani, amikor a kérelmező a rászorultsági feltételeknek megfelel. Nem lehet korlátozni, maximalizálni a rendkívüli települési támogatás éves szintű igénybevételét. A fent ismertetett törvényességi felhívásban megállapított kifogásra tekintettel új, a Gyöngyös Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 24/2021. (IX.28.) önkormányzati rendelet került megalkotására, mely akként rendelkezik, hogy a rendkívüli települési támogatás összege alkalmanként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladhatja meg, de legalább 8000 Ft. A támogatás mértéke egy naptári évben összesen nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének négyszeresét (114 000 Ft) A Rendelet a lakásfenntartási támogatás megállapításának feltételeként a lakókörnyezet rendezettségének részletes szabályait határozta meg. Ugyanakkor az Szt. már nem ad felhatalmazást a települési önkormányzatoknak ezen szabályok részletes meghatározására. A Rendeletben nem szerepelhetnek a lakókörnyezet ellenőrzésére vonatkozó eljárási szabályok. Egy korábbi, Kúria által kiadott határozat megállapította, hogy ezen szabályozás ellentétes a Szt. 26. §-ban meghatározott rászorultsági elvvel. A Rendelet szerinti elutasítás, megszüntetés esetére további kizáró feltételt határoz meg. Ezt a korlátozást kiterjeszti a háztartás valamennyi tagjára. A kérelem benyújtásának korlátozása az ügyféli rendelkezési jog gyakorlásába ütközik, melynek értelmében önkormányzati rendeletben nem lehet korlátozni vagy kizárni a kérelem benyújtását.

Több esetben is felmerült az elemi kárral érintett élethelyzetben lévő személyek megsegítése lakástűz, viharok és gázrobbanás miatt. Ez rámutatott arra, hogy olyan váratlan elemi kárral érintett helyzetekbe kerülhetnek – jövedelemhatártól függetlenül – egyének és családok, amely esetén az Önkormányzat gyors

segítségnyújtása nélkülözhetetlen. A hatályos Rendelet több év óta szabályozza a rendkívüli települési támogatás lehetőségét, azonban szükségessé vált a rendkívüli települési támogatás keretében az elemi kár támogatás szabályozási elemeinek pontosítása, ezzel a támogatás maximális összegének megemlése mellett egyben szigorúbb feltételeket is előírva. A rendeletmódosítás hozzájárult a szociális hatóság munkájához azzal, hogy az eljárása során az egyedi határozatában a szükséges támogatási igény nagyságának figyelembevételével határozza meg a támogatás összegét.

2022. év

A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. törvény 2023. január 1. napjával a társadalombiztosítási nyugdíjakhoz nem kapcsolódó ellátásokra, jövedelemhatárookra és egyéb összeghatárookra – a 2008 óta változatlan összegű, havi 28 500 Ft-os nyugdíjminimum helyett – egységes viszonyítási alapot vezetett be „szociális vetítési alap” elnevezéssel. A szociális vetítési alap az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét váltotta fel azokban a jogszabályokban, amelyeket a törvény módosított. Ennek okán szükségessé vált az „öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege” elnevezés „szociális vetítési alap”-ra történő átnevezése a helyi rendeletben. A szociális vetítési alap összege 2023. január 1-jétől 28 500 Ft.

Települési támogatás					
Év	Méltányossági ápolási díj	Gyógyszer-támogatás	Lakásfenntartási támogatás	Rendkívüli települési támogatás	Tüzelőanyag-támogatás
	fő	fő	fő	fő	fő
2019	13	77	284	1165	256
2020	15	72	260	1332	62
2021	11	51	218	1046	41
2022	13	39	171	1075	87
2023	14	13	138	532	0

Forrás: Közigazgatási és Intézményirányítási Igazgatóság

A következő táblázatok az álláskeresői ellátásban részesülők számát és arányát, a szociális támogatásban részesülők számát és arányát, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos számát és arányát, az ellátásban részesülők számát és arányát mutatják.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	549	2,80%	189	34,43%
2019	646	3,34%	213	32,97%
2020	917	4,94%	238	25,95%
2021	754	4,17%	188	24,93%
2022	651	3,65%	230	35,33%
2023	654	3,70%	195	29,82%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	116	21,13%	165	30,07%	305	55,56%

2019	110	17,03%	125	19,35%	323	50,00%
2020	197	21,48%	177	19,32%	435	47,44%
2021	221	29,31%	228	30,29%	409	54,24%
2022	175	26,88%	223	34,32%	405	62,21%
2023	139	21,25%	185	28,23%	334	51,07%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	43
2019	49
2020	48
2021	44
2022	49
2023	44

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A Képviselő-testület által elfogadott ún. új lakásrendelet az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletének szabályairól, a lakbérek mértékének megállapításáról szóló 1/2013. (II.4) önkormányzati rendelet. A rendelet célja, hogy megállapítsa az Önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásáról szóló törvényben nem szabályozott bérbeadásoknak részletes feltételeit és eljárási rendjét, biztosítva ezzel a lakásokkal és a helyiségekkel való eredményes gazdálkodást. A rendelet hatálya kiterjed Gyöngyös Város Önkormányzata tulajdonában lévő minden lakásra, szobabérletre és nem lakás céljára szolgáló helyiségre. Nem terjed ki a rendelet hatálya az Önkormányzat tulajdonában lévő azon lakásokra, illetve nem lakás célú helyiségekre, amelyeket az Önkormányzat meghatározó befolyása alatt álló gazdasági társaságok, az Önkormányzat fenntartásában lévő költségvetési intézmények, vagy más fenntartó által fenntartott költségvetési intézmények részére a feladataik ellátásához az Önkormányzat használatba adott. Ezen esetekben a használók a lakás és helyiség bérbeadásának feltételeit önállóan határozzák meg, amelyhez a Képviselő-testület határozatában előírhatja a hasznosítás egyes feltételeit.

Gyöngyös Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a lakástulajdon megszerzésének helyi támogatásáról szóló 2/2018. (I.26.) önkormányzati rendelete célja, hogy az arra rászoruló fiatal családok részére az első közös, egyedülálló részére az első lakástulajdon megszerzéséhez pénzügyi támogatást nyújtson.

Gyöngyös Város Önkormányzat Képviselő-testületének a „LAKÁSÉRT ÉLETJÁRADÉK” programról szóló 43/2017. (XII.15.) önkormányzati rendelete értelmében Gyöngyös város közigazgatási területén lakástulajdonnal – magántulajdonban levő házasingatlan-tulajdonnal, társasházi vagy lakásszövetkezeti lakástulajdonnal – rendelkező, 65. életévét betöltött magánszemélyek életjáradéki szerződést köthetnek Gyöngyös Város Önkormányzatával amennyiben a rendeletben részletezett feltételeknek megfelelnek.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét.

Gyöngyösön 2018-ban 14 863 lakás volt, az összes lakásállomány 2021-re 14 929 db lakásra nőtt (lásd 3.4.1. számú táblázat). A vizsgált 4 év viszonylatában az emelkedés csekély mértékű. Az elégtelen lakhatási körülmények tekintetében adat nem állt rendelkezésre. Elmondható, hogy az utóbbi évek adatai alapján a lakásállomány mértéke a város lakosságát tekintve megfelelő. Az összes lakásállományból 2018-ban 526 db önkormányzati bérlakás volt, 2022-re ez a szám csekély mértékben csökkent.

A gazdasági változások következtében Gyöngyös városában is évről évre jelentős mértékben növekszik a bérlakások iránti igények száma, melyek a rendelkezésre álló bérlakások számát jóval felülmúlják. A 2013-as rendeleti változás következtében a szociális bérlakás kategória megszűnt, valamint a lakások pályázat útján kerülhetnek a bérlők birtokába.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	14863	28	1,88	56,05	93,72	98,24
2019	14869	6	0,40	56,02	93,71	98,35
2020	14889	23	1,54	55,93	93,79	98,39
2021	14929	57	3,82	55,80	94,03	98,18
2022	14883	44	2,96	51,45	94,73	98,77
2023	14908	30	2,01	51,38	94,75	98,71

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok,

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2018	14 863	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	14 869	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	14 889	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	14 929	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	14 883	n.a.	517	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	14 908	n.a.	513	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Önkormányzati adatok alapján a rendelkezésre álló bérlakások száma 2024-ben 488db, 2025-ben 480 db. A lakhatási körülmények vizsgálatakor nem hagyható figyelmen kívül azon réteg és ellátottságának vizsgálata sem, akik hajlék nélkül élik életük. Gyöngyös városában is megjelenik a **hajléktalanság** problémája. A szociális alapszolgáltatások keretein belül Gyöngyös gondoskodik a hajléktalanok nappali ellátásáról, valamint a szakosított ellátások keretein belül a hajléktalanok éjjeli menedékhelye és a hajléktalanok átmeneti szállása áll rendelkezésére a rászorultaknak. Az ellátotti célcsoport nappali ellátásának biztosítása a KHSZK Hajléktalanok Gondozóháza keretén belül történik, mely szervezeti egység szakosított ellátásként biztosítja az éjjeli menedékhely és az átmeneti szállás szolgáltatásait is. A célcsoport számára így a komplex ellátás segítségével van lehetőség a társadalmi re-integrációra. A Gondozóház keretében biztosítják a nappali ellátást 25 férőhellyel, az éjjeli menedékhelyet 25 férőhellyel és az átmeneti szállást 15 férőhellyel.

Az intézmény akadálymentes környezeti feltételek között fogadja a hajléktalan személyeket, közösségi terek, orvosi szoba, ügyeleti szoba biztosított, a tisztálkodási és mosási lehetőségekkel kialakított helyiségek úgy szintén. A lakószobák az átmeneti szállón 4 és 7 személyesek, az éjjeli menedékhelyen 5 fő kerül egy szobában elhelyezésre. Az ellátotti célcsoport igénybevétele meghatározza a folyamatos, naponta végzett fertőtlenítő takarítást, és a rendszeres egészségügyi festést. Személyi feltételekben a folyamatos nyitvatartás érdekében 8 fő szakmai létszám áll rendelkezésre. Az ellátotti célcsoport életminőségét nagymértékben javította a KHSZK és Élelmiszerbank között létrejött projekt, mely naponta élelmiszerhez, gyümölcsökhöz juttatta a hajléktalanokat.

4 órában szociális szolgáltatás keretében információkkal, ellátás igénybevételi jogosultságra vonatkozó tanácsadással, ügyintézői közreműködéssel (iratok pótlásában, segély igénylésében, munkavállalásban stb.) segítik a rászorulókat.

A menedékhely lehetőséget biztosít az éjszakai pihenésre, tisztálkodásra, mosásra, ételmelegítésre, ételkészítésre. Az éjjeli menedékhelyen ellátottak számát megfigyelve az elmúlt 5 év viszonylatában 100%-os kihasználtság jellemzi az ellátást.

A hajléktalanok átmeneti szállásán rendelkezésre álló férőhelyek száma 15, a lakószobák száma 3 (2 db 4 ágyas, 1 db 7 ágyas), melyek megfelelően felszereltek. A szállás folyamatos nyitvatartási idővel működik, melyből 6 óra a szociális és mentális gondozásra fordított idő. Az ellátásban kiemelt hangsúlyt kap az ellátást igénybe vevők anyagi helyzetének rendezésében való közreműködés, a megromlott egészségi állapotúak kórházi, szakorvosi, házi orvosi ellátáshoz való juttatása.

Hajléktalan ellátás - férőhelyek átlagos kihasználtsága (Forrás: Kistérségi Humán Szolgáltató Központ)

A hajlék nélküli ellátotti célcsoport nappali ellátásának biztosítása a KHSZK Hajléktalanok Gondozóháza keretén belül

Hajléktalan ellátás - férőhelyek átlagos kihasználtsága

Hó	átmeneti szálló (15 fő)			éjjeli menedékhely (25 fő)			nappali melegedő (25 fő)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Január	15	15	15	25	25	25	43	29	34
Február	15	15	15	25	25	25	43	40	34
Március	15	15	15	25	25	25	39	36	31
Április	15	15	15	25	25	25	23	31	37
Május	15	15	15	25	25	25	29	40	36
Június	15	15	15	20	25	25	33	33	36
Július	15	15	15	15	25	25	32	31	37
Augusztus	15	15	15	20	25	25	33	26	36
Szeptember	15	15	15	20	25	25	36	39	37
Október	15	15	15	25	25	25	32	42	33
November	15	15	15	25	25	25	36	35	36
December	15	15	15	25	25	25	38	36	36

b) szociális lakhatás

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	n.a.	352

2019	n.a.	944
2020	n.a.	213
2021	n.a.	229
2022	n.a.	312
2023	n.a.	272

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Az Önkormányzat a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

Az önkormányzat adatai alapján lakásfenntartási támogatásban részesítettek számát a 3.4.2. számú táblázat mutatja. Jól látható, hogy egyre kevesebb azon családok száma, akik rászorulnak a lakásfenntartási támogatásra annak érdekében, hogy közüzemi és egyéb díjtartozásaikat rendezni tudják. Az adósságcsökkentési támogatási forma 2015-ben megszűnt.

A bérlakások, valamint a lakhatást segítő szociális ellátások mellett Gyöngyös a rendeleteiben előírtaknak megfelelően segíti az arra rászoruló fiatal családokat az első közös, egyedülállók az első lakástulajdon megszerzésében, melyhez pénzügyi segítséget nyújt, valamint a 65. életévét betöltött magánszemélyek **életjáradéki szerződést** köthetnek Gyöngyös Városi Önkormányzattal.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Gyöngyös város észak-nyugati városrészében leromlott, elavult környezetben, városi viszonylatban is a legrosszabb műszaki állapotú épületállomány található. A városrész felújítása, integrációja érdekében Gyöngyös Városi Önkormányzat 520 millió Ft összköltségű pályázatot nyújtott be 2016-ban, 100% támogatási intenzitás mellett a TOP-4.3.1-15 kódszámú, „Leromlott városi területek rehabilitációja” című felhívásra, melyet 2017-ben hagytak jóvá. A projekt keretén belül megvalósul a Petőfi út 32-34 szám alatti Haller ház felújítása, mely műemléki barokk kastélyként jellegzetes városképi épülete a városnak. A lakófunkció erősítése érdekében a területen megtörtént több bérlakás komfortosítása. A lakófunkciók mellett kialakításra kerültek közösségi célra hasznosítható terek, illetve közmű-infrastruktúra és úthálózat került kiépítésre.

2023. évben befejeződött a Gyöngyös észak-nyugati városrészében található Szép utca 6 bérlakásának teljeskörű felújítása és korszerűsítése, ezzel 8 család költözhetett egy kényelmesebb, a 21. századnak megfelelő bérlakásba.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A 2022. évben elkészült Gyöngyös Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája dokumentum. A Képviselő-testület által 149/2022. (V.4.) önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum része az Antiszegregációs terv.

A Stratégia az aktuális információknak megfelelően a korábban meghatározott szegregátum-területeket újra értékelt.

Kertész u. - Püspöki u. által közrefogott terület:

Nem indokolt szegregátumként kezelni. Rendezett, közműekkel ellátott kertvárosias településrész, aszfaltozott utakkal, kiépített gyalogos járdákkal. Néhány ház elhagyott, lakatlan, omladozó, de az utcaképet nem ezek uralják. Lehatárolásakor az érintett lakónépesség száma 51 fő volt.

Az önkormányzati bérlakásokban túlnyomó többségben halmozottan hátrányos helyzetű, szociális- és egészségügyi problémákkal küzdő, alacsony jövedelmű lakosság él.

„Zsellérközök” (Bocskai István u. - Bihari János u. - Sziget u. - Berta János u.):

Napjainkban is szegregátum. A Petőfi Sándor utca keleti oldalán lévő apró telkes, sajátos, egyedi településszerkezeti egység a „Zsellérváros rész”. A szűk közök belső utcahálózata rossz adottságú, a területrészt közművesítésének fejlesztését nem tették lehetővé. Az épületek műszaki állapota nagyon rossz, többségük kis alapterületű, korszerűtlen szerkezetű. A jelenleg ott lakó (főleg roma) családok jórészt rokonságban vannak, és a közvetlen családtagjaik számára a közelükben akarnak lakhatást biztosítani. Ebből következően részükről óriási a nyomás, hogy a lakóterület bővítésre kerüljön.

„Duranda”

(Füvaros u. - Menház u. - Szép u. nyugati oldala - Akaszka u. - Víg u. mindkét oldala - Solymosi kül-határ u. - Petőfi Sándor u. - Malom u. - Petőfi Sándor u. - Víg u. - Verő u. - Búvó u. - Felsőhíd u. - Halastó u.)

Napjainkban is szegregátum. Gyöngyösön az alacsony státuszú népesség tradicionálisan a mai Durandán telepedett le (a mai Akaszka, Füvaros, Szép, Víg, Galamb utcákban), mert az itt található alacsony komfortfokozatú lakásokat, házakat tudták megvenni. Ezeket az utcákat napjainkban is az alacsony státuszú családok lakják, a lakáshelyzetben évtizedekig számottevő változás nem történt, az elmúlt években indult meg a terület szociális rehabilitációja. A szegregátumban őket a Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét programja is segíti, több mint 150 családdal vannak napi kapcsolatban.

A szegregátum közösségi koherenciájára jellemző, hogy az itt élő lakosság alapvetően három csoportra különül. Az Észak-nyugati városrészben élő roma közösség jelentős része 10 évnél régebb óta él itt, közöttük szoros családi, rokoni kötelékek vannak, melyek segítik őket a mindennapi boldogulásban. A területre az elmúlt években újabb roma családok költöztek, akiktől a régebb óta a városrészben élők jellemzően elzárkóznak. A külső kapcsolatok hiánya és az eltérő szokások, életkörülmények miatt az újonnan beköltözők gyakran kerülnek konfliktusba a lakossággal. A szegregátumban kisebb közösséget alkotnak azok a nem roma családok, melyeknek nem sikerült elköltözniük az elmúlt évtizedekben folyamatosan rosszabb helyzetbe került környékről, házaik elértéktelenedtek, eladásukból nem sikerülne megfelelő új otthon teremteniük. Ezek a családok lehetőség szerint elzárkóznak a roma közösségektől, elsősorban az őket ért sérelmek, atrocitások miatt.

Összefoglalva a szegregátum lakosságának koherenciájáról elmondható, hogy a közösség fragmentált, a szomszédsági kapcsolatok sérültek, jellemzően konfliktusokkal terheltek. Az épületállomány nagyon rossz állagú, legfeljebb víz- és villany közműbekötéssel rendelkeznek. A régi, hagyományos szerkezetű, egyszerű anyagokból épült, földszintes, kis alapterületű lakóházak között gyakori a műszaki és közegészségügyi szempontból lakhatásra alkalmatlan, ezáltal teljes tömbök bontása indokolt lenne. Elszórtan fordul elő néhány újabb építésű – jellemzően „szocpolos” –, általában tetőtérbeépítéses, jó állagú lakóépület.

„Harmadosztály” (Enyedi u. - Esze Tamás u. folytatása a Karácsondi útig- Karácsondi út nyugati oldala - Gyergyói u. - Csiki u- Zólyomi u. - Adácsi u. - Erdélyi tér):

Napjainkban is szegregátum. Az Erdélyi tér és környéke lakóterületen (ez a hivatalos megnevezés), köznyelvben Harmadosztályon alakult ki a 80-as években egy cigány telep. A terület „Harmadosztály” elnevezése a külterületi dűlő-névből adódik, amelynek egy kis részéből kialakították a tervezett lakóterületet, az Erdélyi teret és környékét. Sok TSZ-tag kapott itt ingatlant, 900-1500 m²-es telkeket, feltételezhetően kedvező áron.

Egy 1996-os önkormányzati határozat megállapította egy igen alacsony 400 Ft/m²-es értékesítési árat azzal a feltétellel, ha a vevő a bérlakás-igényéről lemond, vagy bérlakását leadja. Az ingatlanokon szinte kivétel nélkül szociálpolitikai támogatással épültek a házak. A 14 éven aluliak lakónépességén belüli aránya magas, a városi átlag kétszerese. A 2011-es népszámláláskor a lakosság 95%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett. A közutak makadám burkolatúak, járda nincs a szegregátumban

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Eatv. 5. § (1) bekezdése értelmében 2023. július 1. napjától a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- d) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai szintekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Gyöngyös város közigazgatási területére vonatkozóan 2017. január 1-jétől hatályos az egészségügyi alapellátási körzetekről szóló 39/2016. (XII.16.) önkormányzati rendelet, mely tartalmazza valamennyi, az Önkormányzat részéről jogszabály szerint kötelezően biztosítandó és biztosított egészségügyi alapellátási feladathoz kapcsolódó körzetet, a rendelet módosítására 2023-ban egy alkalommal került sor többek között fogorvosok kérésére, illetve új utcák körzetbe sorolása miatt.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	16	7	10	812	105,46
2019	0	16	6	10	816	65,13
2020	0	16	6	10	753	58,42
2021	0	16	6	10	693	54,15
2022	0	16	6	10	721	50,27
2023	0	16	6	10	761	56,80

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A város közigazgatási területén tizenhat területi ellátási kötelezettséggel rendelkező felnőtt házi orvos működik.

2022-ben két leromlott állapotú, gazdaságtalanul üzemeltetett – Gyöngyös, Olimpia u. 10. szám alatt található – önkormányzati tulajdonú V. és XII. számú felnőtt háziiorvosi rendelő került felújításra (homlokzati és lábazati szigetelése, nyílászárók cseréje, fűtés és elektromos hálózat korszerűsítése, vizesblokkok felújítása, akadálymentesítés stb.). A megújult, modern környezet mind az egészségügyi szakemberek, mind a betegek megelégedésére szolgál, illetve a költséghatékony üzemeltetés várhatóan megtakarítást eredményez.

Gyöngyös város területén jelenleg 6 körzetben 4 területi ellátási kötelezettséggel rendelkező házi gyermekorvos működik. A gyermekorvosok mindannyian vállalkozási formában végzik munkájukat.

A házi gyermekorvos személyes és folyamatos ellátást nyújt a 14. életévét be nem töltött személyek számára. Felkérésre a 14-18 év közötti személyeket is elláthatja. Az orvos feladatait védőnő, valamint gyermekápoló vagy asszisztens közreműködésével végzi. Az orvosok területi ellátási feladataik mellett, részfeladatként ellátják a bölcsődékben, az óvodákban és az általános iskolákban is a gyermekorvosi feladatokat. Csecsemő- és gyermektanácsadást tartanak.

Gyöngyös város lakosainak fogászati ellátását nyolc vegyes fogászati körzetben, valamint négy – a vegyes fogászati körzethez kapcsolódó – iskola-, ifjúsági fogászati körzetben nyolc főállású fogszakorvos, nyolc szakasszisztens látta el. Négy fogorvosi rendelő – melyből egy rendelő a fogászati ügyelet helyisége – a Gyöngyös, Batthyány tér 21-23. szám alatt kialakított épületben, két rendelő a Gyöngyös, Koháry u. 3. szám alatti épületben, egy rendelő megszűnt a Gyöngyös, Fő tér 4. szám alatt, további egy rendelő pedig a Gyöngyös, Szent Bertalan u. 10. szám alatt található.

A folyamatos fogorvosi ellátást teszi lehetővé a hétvégeken, illetve ünnepnapokon működő fogorvosi ügyelet. Az ügyeleti ellátásban részt vesznek Gyöngyös város fogászati alapellátásában résztvevő fogorvosok, valamint a környező települések fogorvosai, összesen 18 fogorvos és 18 fogászati asszisztens. A feladatok ellátásához a Gyöngyös Városi Önkormányzat által fenntartott fogászati röntgen biztosítja a diagnosztikai háttérrel szintén a Gyöngyös, Batthyány téri rendelőegyüttesben.

Az iskola-egészségügyi ellátás az orvos és védőnő együttes szolgáltatásából áll, melyet kiegészít az iskolai-ifjúsági fogászati ellátás. Az ellátás valamennyi, az önkormányzat közigazgatási területén működő nevelési-oktatási intézményre kiterjed. Az ellátást végző iskolaorvos és védőnő a gyermekek és tanulók egészségvédelme érdekében együttműködnek a tanuló háziorvosával, fogorvosával, körzeti védőnőjével, család és gyermekjóléti szolgálattal, és az e feladat ellátásához szükséges adatokról egymást tájékoztatják.

Az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2022. évi LXXIII. törvénnyel módosított egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény rendelkezése értelmében 2023. július 1-jétől – már nem a települési önkormányzat, hanem – az állam feladata a védőnői ellátásról történő gondoskodás. A Heves Vármegyei Markhot Ferenc Oktatókórház, mint az Országos Kórházi Főigazgatóság részéről kijelölt irányító vármegyei intézmény működtetője 2023. július 1-jétől a területi védőnői szolgálatnak. Az Önkormányzat továbbra is együttműködik a területi védőnőkkel (pl. csecsemők rotaoltásában való közreműködés).

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A háziorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Hetente legkevesebb 15 órát, de munkanapokon naponta legkevesebb 2 órát rendel. Köteles ellátni az ellátási területén lakó, a hozzá bejelentkezett és az általa elfogadott biztosítottakat. Köteles továbbá ellátni a rendelési idejében hozzá forduló személyeket, ha heveny megbetegedésük vagy krónikus betegségük miatt ellátatlanságuk egészséget károsító vagy a gyógyulást lassító állapotromláshoz vezethet.

A gyógyító megelőző alapellátás keretében a háziorvos feladatköréhez tartozik – különösen az egészséges lakosság részére nyújtott – tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi, vagy fekvőbeteg, gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni az egyéni, illetve a szervezett szűrővizsgálatok jelentőségét, melyekkel mielőbb felderíthetővé és megelőzhetővé válhatnak a súlyos betegségek.

Jelenleg elérhető szűrővizsgálatok:

- nőgyógyászati, emlőszűrés, tüdőszűrés, csontritkulás szűrővizsgálat,
- vastagbél, végbél, és prosztatata szűrővizsgálata.

A Képviselő-testület a Gyöngyös város közigazgatási területén bejelentett állandó lakóhellyel, annak hiányában tartózkodási hellyel rendelkező, továbbá Gyöngyösön életvitelszerűen tartózkodó, és a védőnői gondozást igénybe vevő csecsemők részére a törvényes képviselő kérelmére, térítésmentesen rotavírus elleni védőoltást biztosít. 2019-ben 225, 2020-ban 223, 2021-ben 229 és 2022-ben 228 csecsemő számára igényelte a szülője a védőoltást. Az oltóprogramban közreműködnek a területi védőnők és a házi gyermekorvosok.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvodák és iskolák alaptervekenységei között szerepel a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelés-oktatása. A súlyos és halmozottan fogyatékos, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása a szakértői bizottság véleménye alapján vehető igénybe a szülő igénye, a gyermek állapota és a szakértői bizottság javaslatának figyelembevételével.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat fenntartásában álló gyermekintézményekben szakképzett élelmezésvezetők, szakácsok, diétás szakácsok látják el a feladatot. Az étrendek összeállításánál alapvető szempont az adott korcsoport számára javasolt egészséges táplálkozási normák figyelembevétele, illetve, hogy az étrend összeállítása során érvényesüljön az egészségmegőrző és betegségmegelőző táplálkozás, a változatosság, az idényszerűség és korszerűség, mind a felhasznált nyersanyagok, mind az alkalmazott konyhatechnológiai eljárások esetében. A 2017-ben megreformált közétkeztetés hozzájárul az egészséges életmód kialakításához.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen a sportprogramokhoz való hozzáférést több, mint ötven sportegyesület biztosítja, melyek célkitűzései között áll a versenyeztetés és tömegsport kereteinek biztosítása is. A Mátra közelsége, a számtalan egészséges környezetbe szervezett sportprogram szintén a sportolási lehetőségek skáláját szélesíti.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A KHSZK intézményein keresztül biztosított a városban a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A gyöngyösi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF) 2001 óta koordinálja a városban működő, drogprevencióval foglalkozó szervezetek együttműködését. A KEF működésének, a drogprevenciós tevékenységek, programjainak finanszírozása az önkormányzat költségvetésében szereplő drogprevenciós keretből történik, minisztériumi pályázati kiírás 2018. óta nem történt.

A KEF szakemberei által az intézményekben rendszeresen került sor drogprevenciós, egészségvédelemmel kapcsolatos osztályfőnöki órák, szülői tájékoztatók megtartására, interaktív beszélgetésre. A KEF programjai között szerepel: védőnői továbbképzés, addiktológiai konferencia szervezése, iskolai egészségvédelmi nap lebonyolítása, iskolai drogügyi koordinátori hálózat megújítása. Az elmúlt évben szakmai fórumot szervezett, melynek célja a szervezetek, szakemberek közötti információ- és tapasztalatcsere, valamint a hatékony együttműködést elősegítő szakmai kapcsolatok kiépítése volt. A fórum meghívottjai voltak a drogproblémával közvetlenül kapcsolatba kerülő szervezetek vezetői és tagjai, rendőrség, polgárőrség, városrendészet, Gyöngyösi Bugát Pál Kórház addiktológusa. Minden szervezet bemutatta a területen végzett tevékenységét.

Az Önkormányzat már hatodik éve biztosít lehetőséget arra, hogy általános és középiskolai diákok térítésmentesen pszichológiai megsegítésben részesüljenek. A pszichológus szakemberhez az iskolai védőnők közvetítésével jutottak el a megsegítésre szoruló fiatalok. 2022-ben 60 kontaktóra keretében négy általános iskola és négy középiskola tanulói vették igénybe a szolgáltatást. Az általános iskolás gyermekek magatartási nehézséggel (iskolában vagy otthon jelentkező), szorongással (szeparációs, teljesítmény-, iskolába járással összefüggő szorongás, szülők válása), illetve családi kapcsolati problémákkal jelentkeztek. A középiskolások esetében szintén gyakori volt a szorongás (szociális szorongás a kortárs kapcsolatokkal összefüggésben, teljesítményszorongás, pánikroham), szülő-serdülő kapcsolati probléma. A szakember beszámolója alapján számos diák esetében indokolt a pszichés megsegítés nyújtása.

Az elmúlt időszakban 3 csoportban kortárssegítők képzése történt középiskolás korcsoportban. A Kapocs Alacsonyküszöbű Szolgáltatás már második alkalommal szervezett általános és középiskolások számára drogprevenciós napot, illetve szakembereknek szóló egyeztető beszélgetést. A Gyöngyösi Ifjúsági Szolgáltató és Tanácsadó Iroda több, a káros szenvedélyek megelőzésével foglalkozó programot szervezett fiatalok számára. Ezek a fiatalok megszólítását újszerű módszerekkel kísérik meg, pl. interaktív beszélgetések, kutyaterápiás foglalkozások alkalmazásával.

A Gyöngyösi Rendőrkapitányság munkatársai „Az Iskola Rendőre” program keretén belül rendszeres előadásokat tartanak oktatási intézményekben.

A kábítószerrel kapcsolatos prevenció érvényesülése érdekében a rendőrkapitányságon minden bűnügyi szolgálatot ellátó és más területen dolgozó folyamatos felkészítésben részesül e bűncselekményekkel, az

elkövetői körökkel kapcsolatban. Ennek oka az, hogy a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények gyakran járulékosan más bűncselekményekkel párosultak.

A kábítószer fogyasztás megelőzése érdekében a rendőrkapitányság iskolai bűnmegelőzési tanácsadója a középiskolásoknak dropprevenciós tanácsadást biztosít, valamint dropprevenciós összekötőként a szülők, családok, iskolák részére ügyeleti jelleggel fogadóórát tart. A kábítószerrel való visszaélés elleni fellépés leghatékonyabb eszközei a megelőzés, a folyamatos felvilágosító munka. A fenyegetettségnek fokozottan kitett csoportok kevés élettapasztalatuk és befolyásolhatóságuk okán a kis- és fiataloké, a megelőzés legfontosabb területe pedig az iskola. A látencia miatt „Az Iskola Rendőre” program eredményei pontosan nem mutathatók ki, azonban az iskola rendőrök által folytatott felvilágosító kampányok kiemelt fontosságúak.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Az Üdvhadsereg Reménység Centrum 2014. évtől népkonyhai szolgáltatást nyújt a városban. Az egy tál meleg étel mellett támogatják a hozzájuk forduló szenvedélybetegeket, adminisztrációs ügyintézésben segítenek, életvezetési tanácsadással, szükség szerint más szociális intézmények ellátási formáiról való tájékoztatással és hozzájárulásukban való közreműködéssel támogatnak. Szükség és a rendelkezésükre álló lehetőségek szerint ruha adományok és élelmiszer adományok kiosztását végzik a népkonyhára járó rászorulóknak. Célcsoportjuk a nehéz helyzetben a létminimum alatt élő nélkülöző családok, egyedülállók, segítségre szoruló idős emberek, munkanélküliek, lakhatási problémával küzdők. Segítséget kapnak továbbá a hajléktalanok, egészségi állapotukban megromlott, ezáltal munkaképtelenné vált segítségre szoruló hátrányos helyzetben lévők, pszichiátriai és szenvedélybetegek. A népkonyhai ellátást igénybe vevők száma változó. Az elmúlt években a napi lefűzött mennyiség átlagban 160 és 220 fő között mozgott. Az utóbbi időkből, az emelkedő infláció és a családok anyagi helyzetének romlása miatt újra növekszik az ellátás iránti igény.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	55 589
2016	55323
2017	46860
2018	41281
2019	44936
2020	46320
2021	44543
2022	53369

Forrás: Üdvhadsereg

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
7	igen	60835	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;
- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;
- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A Gyöngyösi Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben megrendezi a roma gyermeknapot a város Fő terén. A rendezvény mindenki számára nyitott és ingyenes.

Nyáron, amennyiben központi pályázati forrásból sikerül kiegészíteni a Gyöngyös Városi Önkormányzat által biztosított költségvetési céltámogatást, megszervezik a hátrányos helyzetű roma gyermekek nyelvi környezetben történő táboroztatását. Általában 10-18 általános iskolás korosztályú gyermeket visznek egy hetes táborozásra a Balatonhoz. A tábor időtartama alatt a gyermekek sokat fejlődnek előszörban szociális téren, de számos új ismeretre is szert tesznek.

Nyár végén, ősszel kerül sor a roma kulturális napra, melyen roma előadók szórakoztatják a közönséget, a rendezvény autentikus roma vacsorával zárul.

Az iskolai időszakban szervezik meg az egyik leghasznosabb és legnépszerűbb programjukat a drogprevenciós előadást, az általános iskolás korosztály hetedik és nyolcadik évfolyama számára. Az elmúlt évben olyan sikeres volt a rendezvény, hogy minden általános iskola érdeklődik iránta.

Év végén decemberben kerül sor a roma mikulásra. Az egyik szegregátum területén működő óvodába ellátogat a Télapó és megajándékozza a gyerekeket. Ugyancsak decemberben kapnak csomagot a rászoruló családok is.

A roma önkormányzat a programjaik megvalósításához és működésének biztosításához a Gyöngyös Városi Önkormányzattól költségvetési támogatást kap, illetve pályázati forrásokkal egészíti ki a programokhoz szükséges forrást.

A Gyöngyösi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat 2006-ban alakult. Számos együttműködési megállapodása van ruszin nemzetiségi önkormányzatokkal, illetve hazai és határon túli hagyományőrző civil szervezetekkel. Rendszeresen és kölcsönösen látják egymást vendégül programjaikon; 2023-ban rendezték meg a XVIII. ruszin kulturális napot.

Az önkormányzat legfontosabb küldetésének tekinti a ruszin kultúra és ruszin hagyományok őrzését, ápolását és továbbadását a jövő nemzedéke számára. Minden évben augusztus végén szervezik meg legnagyobb rendezvényüket a ruszin kulturális napot. A programok mindenki számára nyitottak és ingyenesek.

Az önkormányzat a programjaik megvalósításához a Gyöngyös Városi Önkormányzattól költségvetési támogatást kap, illetve pályázati forrást is felhasznál. Minden évben szerveznek kirándulásokat, főtversenyeken, illetve koszorúzásokon vesznek részt.

- e) helyi lakossági önszerveződések

A város szerveződései tevékenységükkel fontos szerepet vállalnak a társadalmi problémák kezelésében. Gyöngyösön 241 bejegyzett civil szervezet van, ennek a 80 %-a működik. Ezek között ritkább az Alapítvány, és 70 % feletti az Egyesületi forma. Az alapítványok tevékenysége főleg az oktatáshoz, a szociális ellátáshoz, a kultúrához és az egészségügyhöz kapcsolódik. Az egyesületek körében a sportegyesületek, a szabadidős és hobbi, valamint a kulturális szervezetek súlya a legmeghatározóbb.

A városban 241 civil szervezetnek van gyöngyösi székhellyel bejegyzése, de emellett sok országos szervezet is tevékenykedik Gyöngyösön, ami egy sokszereplős, pezsgő civil életet mutat. A közéletben sokszor tapasztalható érdektelenség tükrözi a szervezetek közötti együttműködés hiányát, ezért 57 civil szervezet támogatásával újjá alakult a gyöngyösi civil kerekasztal 2023. február 24-én.

A civil kerekasztal a helyi szervezetek támogatására, közös érdekképviselőre jött létre, és információcserével, képzésekkel igyekszik hozzájárulni a tudatos helyi közösségépítéshez. A civil szervezetek az egész társadalmat leképezik és az élet minden területén jelen vannak. A Gyöngyösi Civil Kerekasztal egyik nagy előnye, amit tartani szeretnének, hogy a programjuk mentes legyen a politikától és a választási ciklustól függetlenül folyamatosan komoly szakmai munkát végezzenek. A civil szervezetek rugalmasak és gyorsabban tudnak alkalmazkodni a változásokhoz, ezért képesek olyan hiányterületeken is megjelenni, ahol az önkormányzat nincs jelen. Ebben a szerepkörben indikátorként azonnal jelzik, ha valami nem működik megfelelően, vagy rosszul szabályozott. Közös törekvéssel, megfelelő keretek között a

Gyöngyösi Civil Kerekasztal és Gyöngyös Város Önkormányzata együtt - hatékonyabban tud majd reagálni a feladatokra.

A civil szervezetek többnyire a Mátra Honvéd Kaszinóban és a Mátra Művelődési Központban találkoznak. A művelődési központ ad helyett az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodának is, ami nem klasszikus értelemben vett civil szerveződés, azonban nonformális szervezetként fontos része az együttműködésnek, hiszen az így lehetőséget teremt az egymástól való tanulásra, a tapasztalatok átadására, ötletgenerálásra, forrásteremtésre, akár közös pályázat beadására is közvetlenül a jövő nemzedéke, a fiatalok megszólításával.

Helyi közéleti tevékenysége a Gyöngyösi Civil Kerekasztalnak a helyi körülmények pozitív változtatásáért végzett közös gondolkodás, közös fellépés, munka, eszmecsere. Megerősödésével a városban élők tudatosabb aktivitása, cselekvése várható, így a település szociális, önkormányzati, politikai problémáit könnyebb feltárni, és közösen megoldani.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Gyöngyösi Roma Nemzetiségi Önkormányzat fontosnak tartja a romák kultúrájának, hagyományainak megőrzését, mindemellett a roma lakosság integrálását a többségi társadalomba.

Gyöngyösön két szegregátumban élnek roma családok többnyire hátrányos körülmények között.

A Gyöngyösi Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testülete nagy hangsúlyt fordít arra, hogy a hétköznapiakban az önkormányzat ügyfélszolgálatán keresztül a napi ügyintézésben, az ünnepek közeledtével pedig csomagostással segítse a rászoruló családokat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
családon belüli szegénység öröklődés generációkon keresztül	felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése, szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése
lakhatás biztonságának veszélye (közüzemi hátralékok felhalmozódása)	háztartásvezetési programok szervezése, családsegítői tapasztalatok értékelése, következtetések levonása
a roma népesség hátrányos helyzetének (oktatás, foglalkoztatás, egészségügy területén) kezelésére irányuló komplex programok pályázatfüggők	pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához
a hátrányos helyzetű családok információtechnológiai lemaradása	ingyenes vezeték nélküli internetkapcsolati pontok kiépítése a szegregátumok területén is
lakosok átlagos, a szegregátumban élők rossz egészségügyi állapota	egészségfejlesztő, felvilágosító programok, szociális segítségnyújtás ingyenes szűrővizsgálatok további szervezése, tájékoztató jellegű tanácsadások biztosítása egészségfejlesztő szakember bevonásával
romákkal szembeni diszkrimináció megjelenése (országos médiumok, közösségi oldalak)	előítéletesség csökkentése, helyi médiában jó gyakorlatok, példák megjelenítése
a pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve szenvedélybetegségben (alkohol, drog) szenvedő személyek száma nő	az ellátásban résztvevő, valamint civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése
a szegregátumokban hatványozottan problémát okoz az új pszichoaktív szerek használata	beavatkozás célzott prevenciók programokkal

a családoknak a temetkezési költségek előteremtése is egyre nagyobb gondot jelent, folyamatos probléma	Szociális önkormányzati rendelet alapján rendkívüli települési támogatás megállapítása
tüzelő beszerzése a fűtési szezonra (a települési önkormányzattól várják a segítséget)	Életvezetési tanácsadás, munkahelyek biztosítása
Alapfokú végzettséggel vagy megfelelő szakképzettséggel nem rendelkezők elhelyezkedése nehezített Gyöngyösön nem elérhető az általános iskolai oktatás felnőttek számára	A nevelési-oktatási és szakképző intézményeken kívül az iskolarendszeren kívüli felnőttoktatási intézményekkel is fontos szakmai együttműködések kialakítása, hogy az érintettek lehetőség szerint helyben megszerezhessék szükséges képzettségeiket/ illetve információval segítség nyújtása, hogy az érintettek hol tudnak a képzésbe bekapcsolódni
A Roma Nemzetiségi Önkormányzat korlátozottan vonódik be a szegregátumokban élők élethelyzetének javításába, kevés információval rendelkezik az ott élőkéről, felmerülő problémákról	Szorosabb kapcsolat kialakítása a RNÖ képviselői a lakosság, illetve az intézményrendszer (családsegítők, pedagógusok) között

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallása a családot az együttélés legfontosabb kereteként nevesíti, az L cikk szerint pedig a család a nemzet fennmaradásának alapja.

Bevezetésként áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat és szabályozást. A veszélyeztettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza /Gyvt. 5. § n) pont/. A védelemben vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében a gyermek védelemben vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelemben veszi /Gyvt. 68. § (1) bekezdés/.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzügyi és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a gyermekétkeztetés,
 - c) intézményi gyermekétkeztetés,
 - d) ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés,
 - e) szünidei gyermekétkeztetés,
 - f) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - h) az otthonteremtési támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása
 - d) Biztos Kezdet Gyerekház.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthon nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
 - b) védelembe vétel,
 - c) a családbafogadás,
 - d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - e) nevelésbe vétel,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,
 - h) az utógondozói ellátás elrendelése,
 - i) megelőző pártfogás elrendelése.

A jogosult gyermek számára a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság állapítható meg /Gyvt. 18. § (1) a) bekezdés/. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Pénzbeli ellátásra jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. táncművészeti életjáradékban,
5. átmeneti bányászjáradékban,
6. megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időszerű járadékában vagy
7. olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik /Gyvt. 19. § (1a) bekezdés/.

Hatósági intézkedésként került bevezetésre 2013. szeptember 1-jétől a hátrányos helyzet, valamint halmozottan hátrányos helyzet megállapítása, melyről a jegyző határozatot hoz. A hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapításának szabályait a Gyvt, és a végrehajtásáról szóló kormányrendelet tartalmazza, és a feltételek fennállása esetén a törvényes képviselő, nagykorúvá vált gyermek kérelmére a jegyző állapítja meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultági idejével megegyező időtartamra.

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése alapján halmozottan hátrányos helyzetű:

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyzői gyámhatósági nyilvántartás szerint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2019. december 31-én 284 fő, 2020. december 31-én 177 fő, 2021. december 31-én 260 fő, illetve 2022. december 31-én 175 fő volt.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanuló iskolai sikerességét elősegítő szolgáltatásokra jogosult, különösen ingyenes étkezés, ingyenes tankönyvellátás, (középiskolai tanulmányokat folytatók számára) Arany János Tehetséggondozó Programban, Útravaló Ösztöndíj Programban, Szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok felsőfokú tanulmányait elősegítő programban való részvételre.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet értelmében a jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát, és az így előálló statisztikai adatokat - a körzethatárok megállapítása, felülvizsgálata érdekében - minden év október 31-ig az illetékes megyeszékhely szerinti járási hivatal számára továbbítja. A jegyző az adott év január 15-én és október 1-jén rendelkezésre álló adatok feldolgozása után minden év január 31-ig és október 31-ig a KIR-be rögzíti a 22. § (2) bekezdés e) pontja szerinti adatokat.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére, kedvezményes gyermek-étkeztetésre.

2018-ban – a családok évében – minden eddiginél több támogatás jut a családoknak és számos kormányzati, civil, önkormányzati és egyházi program is zajlik.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból) (2023.01.01)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	12 601	14 475	27076	46,54%	53,46%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			565	2,09%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 631	1 553	3184	6,02%	5,74%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	409	394	803	1,51%	1,46%

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek esetében a veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése egyes esetekben az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot – gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a

kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A gyermekek védelmének vonatkozásában kiemelendő, hogy a Gyvt. módosításának következtében 2013. január 1-jétől a gyermekjóléti szolgáltatások kapcsán a hatósági intézkedések nagy részének (védelembé vétel, családbafogadás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, nevelési felügyelet elrendelése, az utógondozás elrendelése, utógondozói ellátás elrendelése) meghozatalára a járási hivatalok keretein belül működő (jelenleg) gyámügyi osztályok jogosultak. 2015. január 1-jétől a megelőző pártfogás elrendelése is a járási hivatalok gyámügyi osztályainak hatáskörébe tartozik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme összegéhez viszonyítva (a szociális vetítési alap összegéhez igazodik) állapítják meg. Fontos megemlíteni, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők néhány esetben nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető dokumentumaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik. Ezért a szociálisan rászoruló családokat jól ismerő családoksegítőknek szükséges megadni a megfelelő segítséget a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság gyámhatóság által történő megadása érdekében. A helyzetelemzés során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak pontos regisztrációjáról alkotott helyzetkép igen fontos a különböző támogatások hozzáféréseinek vizsgálata miatt és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen alapuló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása miatt is.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a szociális vetítési alaphoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő, illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A Kormány a koronavírus-világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország területére veszélyhelyzetet hirdetett ki 2020. november 4-ével. A 2020. november 4-e és a veszélyhelyzet megszűnését követő 30. nap között lejáró rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozat hatálya a veszélyhelyzet megszűnésének hónapját követő második hónap utolsó napjáig, azaz 2022. július 31. napjáig meghosszabbodott.

A szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatásának egyik korábbi formája, az Erzsébet utalvány helyett a tárgyév augusztus 1. és november 1. napján ellátásban részesülők számára a tárgyhónapban került folyósításra, melynek összege gyermekenként és alkalmanként 6 000 Ft alapösszegű pénzbeli támogatás formájában, illetve emelt összegű pénzbeli támogatásként (hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek), gyermekenként és alkalmanként 6 500 Ft.

4.1.1. számú táblázat - Védelembé vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembé vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	130	n.a.
2018	109	n.a.
2019	134	159
2020	97	153
2021	118	164
2022	99	169
2023	118	147

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	580
2019	522
2020	483
2021	591
2022	379
2023	380

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó kiegészítő pénzbeli ellátás

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódóan, a gyámolt gyermek után rendszeres pénzellátásra jogosult. A pénzbeli ellátás havi összege – gyermekeként – 6 270 Ft. 2022. évben nem került megállapításra ez a típusú támogatás (2021.01.01. és 2021.05.31. időtartam között 31 350 Ft került kiutalásra, amely 1 főt érintett). 2020. évben 1 kiskorú részére került megállapításra a támogatás, melynek kiutalt összege 75 240 Ft (2019. évben 18 810 Ft, amely 1 főt érintett).

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó kiegészítő pénzbeli ellátás pótléka

A tárgy év augusztus 1. és november 1. napján ellátásban részesülők számára a tárgyhónapban került folyósításra a pénzbeli ellátás összege mellett folyósítható pótlék, melynek esetenkénti összege 8 400 Ft. 2022. évben nem került megállapításra a támogatás, mivel augusztus 1. és november 1. napján ellátásban nem részesült gyámolt gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (2021. évben nem volt kiutalás). 2020. évben 1 kiskorú részére került megállapításra a támogatás, melynek kiutalt összege 16 800 Ft (2019. évben 8 400 Ft, amely 1 főt érintett).

Az Önkormányzat 2001. év szeptemberétől folyamatosan évente csatlakozott a *Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj Pályázathoz*, amely a szociális helyzetük miatt rászoruló nappali tagozatos egyetemi és főiskolai hallgatók, továbbá felsőoktatási intézménybe jelentkezni kívánó fiataloknak a tanulmányok megkezdését követően nyújt rendszeres anyagi támogatást. 2021. évben 1 fő fiatal felnőtt részére biztosított ösztöndíjat az önkormányzat, e célra költségvetéséből 50 000 Ft-ot használt fel. 2021. évben 3 fő részére állapított meg ösztöndíjat az Önkormányzat, melyet 2022. évben folyósít. 2022. évben 4 fő részére állapított meg ösztöndíjat. Gyöngyös Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. évben módosította a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer eljárási rendjéről és az önkormányzati ösztöndíjrész megállapításáról szóló 26/2021. (IX.28.) önkormányzati rendeletet, mely alapján az ösztöndíjpályázatra azok a települési önkormányzat területén gyöngyösi lakóhellyel rendelkező, szociálisan hátrányos helyzetű, felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akiknek a családjukban az egy főre jutó havi nettó jövedelem a 85 500 Ft-ot nem haladja meg. Az önkormányzati ösztöndíjrész is magasabb, havi 20 000 Ft összegben került megállapításra. Az Önkormányzat 2023. évben is csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázathoz.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	81	77	158
2019	80	77	157
2020	76	72	148
2021	82	77	159
2022	84	77	161
2023	91	80	171

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt évtizedben. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A helyzetelemzés során megállapítható, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak a támogatásokhoz. Gyöngyösön minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás- és általános iskolás korú gyermek ingyenesen jut hozzá az intézményi étkezéshez (lásd 4.1.4. számú táblázat).

A Gyvt. 2015. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezései meghatározott feltételek megléte esetén kibővítették az ingyenesen vagy kedvezményesen étkezők körét. Egyik legfontosabb módosítása, hogy akkor is ingyenes a bölcsődei, mini bölcsődei és az óvodai étkezés, ha a gyermek olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át (2023. januárjától ez az összeg 200 564 Ft.) Az ingyenesség ezen intézményekben étkezőknek akkor is fennáll, ha tartósan beteg vagy fogyatékos a gyermek, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek vagy ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek.

50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak azok az 1-13. évfolyamon tanuló iskolások, akik családjában a gyermekek száma három vagy annál több, vagy tartós betegségük ill. egyéb fogyatékoságuk van. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő középiskolás korú gyermekek szintén 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak.

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	610	348	354	na	-	48
2019	504	232	375	na	-	79
2020	561	99	198	na	-	39
2021	473	149	294	na	-	46
2022	555	185	375	na	-	45

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Gyöngyös Városi Önkormányzat folyamatosan lehetővé teszi a gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségét a bölcsődés, a családi bölcsődés, az óvodás, az általános és középiskolás gyermekek számára. Az önkormányzat fenntartásában működő mindhárom bölcsőde saját konyhával rendelkezik. A Családi Bölcsőde részére a Visonta úti Bölcsőde biztosítja az étkezést. A kilenc tagóvoda közül egy óvoda saját konyhával önmaga számára, egy óvoda saját maga és három óvoda számára, további három óvoda gyermekei számára pedig a szomszédos bölcsőde biztosítja az étkezést. A mátrafüredi településrészen működő tagóvoda, öt általános iskola, egy gimnázium, egy szakközépiskola és 2 kollégium tanulói számára vásárolt étkeztetés történik. A gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezményeket az Önkormányzat biztosítja. A bölcsődei, családi bölcsődei és óvodai ellátásban részesülő gyermekek részére teljes körűen biztosított a napi étkeztetés. A 2023. szeptemberében az általános iskolai oktatásban átlagosan 67%, a Berze Nagy János Gimnáziumban tanulók közül átlagosan 19,5% veszi igénybe az étkeztetés. Kollégiumi ellátását 2023. szeptemberében 106 fő vesz igénybe.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

2013-ban kezdett a Duranda nevű szegregátumban Gyöngyös Városi Önkormányzat és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület közösen dolgozni, az Észak-Nyugati Városrészben, az ott mélyszegénységben élő családok életkörülményeinek, életesélyeinek javítása céljából. A Durandai Községi házban folyó segítő és közösségfejlesztő munkát a „Jelenlét program”, majd a TÁMOP-5.3.6.-11/1-2012-0068 azonosítószámú komplex telep-program alapozta meg. A projekt átfogó célja volt az akcióterületen élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja, mely által a projekt hozzájárul a népesség megtartásához, az életminőség és a munkaképesség javításához.

Közel 200 felnőtt korú ügyféllel, és kb. 80 gyermekkel folytattak szerződésen alapuló segítő munkát. Az esetmenedzserek a családdal folytatott első interjú, segítő beszélgetések során beazonosítják a család helyzetét, „diagnózt” állítottak fel, sorra vették a család készségeit, lehetséges erőforrásait, támaszait, mindezekhez képest a klienssel együtt tűzték ki a közös célokat, készítették el a cselekvési terveket, és választották ki az illeszkedő segítői modell(ek)e)t.

Ez a terv nem csupán az anyagi probléma rendezésének lépéseit, hanem mentális megerősítést, a munkába állás készségei és a problémamegoldó képességek fejlesztését, önismereti fejlesztést, valamint a családi kapcsolatok kohéziójának megerősítését, a hiányosságok felszámolását is tartalmazta.

A segítők gyakran találkoznak krízishelyzetekkel, hirtelen egészségromlással, családtag elvesztésével, családi konfliktusokkal, családon belüli bántalmazással, válással, gyermekek iskolai problémáival, hiányzásokkal, munkanélküliséggel, jövedelem hiánnyal, háztartási adósságokkal, szenvedélybetegséggel, pszichés, mentális problémákkal, lakhatási nehézségekkel.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt.v. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az Eatv. előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- d) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A Gyvt. szabályozása alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet stb.). gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde,
- b) a családi bölcsőde,
- c) a minibölcsőde,
- d) a munkahelyi bölcsőde.

A napközbeni gyermekfelügyelet keretében – nem nevelési-oktatási céllal – a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára, a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára, az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül, az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló számára, az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás, a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzájárulása:

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A Nkt. értelmében a gyógypedagógiai tanácsadás, a korai fejlesztés, oktatás és gondozás feladata a komplex koragyermekkorai intervenció és prevenció: a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása.

A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás, a társas, a kommunikációs és nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	15	941	62,73
2019	15	902	60,13
2020	14	873	62,36
2021	14	864	61,71
2022	14	824	58,86
2023	14	744	53,14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzájárulás, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gyöngyös város területén jelenleg hat körzetben 4 területi ellátási kötelezettséggel rendelkező házi gyermekorvos működik.

A házi gyermekorvos személyes és folyamatos ellátást nyújt a 14. életévét be nem töltött személyek számára. Felkérésre a 14-18 év közötti személyeket is elláthatja. Az orvos feladatait védőnő, valamint gyermekápoló vagy asszisztens közreműködésével végzi. Az orvosok területi ellátási feladataik mellett, részfeladatként

ellátják a bölcsődékben és az általános iskolákban is a gyermekorvosi feladatokat. A védőnők közreműködésével csecsemő-és gyermektanácsadást tartanak.

Mind a 6 házi gyermekorvosi körzet feladatait praxissal rendelkező gyermekorvos látja el.

A gyermekorvosok továbbra is nagy számban látnak el a környező településekről bejelentkezett lakosokat. A NEAK finanszírozás összege nagyban függ az orvos birtokában lévő kártyák számától, ezért ez pozitív irányba befolyásolja egy-egy praxis anyagi lehetőségeit.

A házi gyermekorvosi szolgálatok esetében is sajnálatosan hasonló problémák jelentkeznek, mint a felnőtt háziiorvosi körzetek vonatkozásában. Szintén magas a gyermekorvosok átlag életkora: 2 fő ötven év feletti és 3 fő hatvan év feletti és 1 fő hetven év feletti házi gyermekorvos dolgozik Gyöngyösön.

Magyarországon nemcsak háziiorvosból, de gyermekorvosokból is óriási hiány van. Országos adatok szerint a 1 498 gyermekorvosi praxist figyelembe véve az orvosok átlagéletkoruk az előző évben 60 év volt, a praktizálók negyvenhat százaléka elmúlt 60 éves, de száznegyven 70 év feletti és kilencven 80 év feletti gyermekorvos is praktizál. A házi gyermekorvosok esetében is legnagyobb gond az utánpótlás hiánya. A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő nyilvántartása szerint az elmúlt nyolc évben hazánkban százhusz praxis szűnt meg, és emiatt a szülők kénytelenek távolabbi gyermekorvos vagy olyan vegyes körzetbe vinni a gyermeküket, ahol a főleg felnőtteket ellátó orvosnak nem feltétlenül van megfelelő kompetenciája a kiskorúak ellátására.

Az egészségügyi alapellátásokat érintően hozott kormányzati döntések értelmében – hasonlóan, mint a felnőtt háziiorvosok – a házi gyermekorvosok praxisközösségekbe tömörülve folytathatják munkájukat. Gyöngyösön a gyermekorvosok köréből 3 fő csatlakozott praxisközösséghez.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	16	7	na	na
2017	0	16	7	na	na
2018	0	16	7	na	na
2019	0	16	6	na	na
2020	0	16	6	na	na
2021	0	16	6	na	na
2022	0	16	6	na	na
2023	0	16	6	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettársal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

A bölcsődék sajátos nevelési igényű gyermekeket is ellátnak 1991-től a gyermekek 6 éves koráig. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése a Heves Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottsága által kiadott szakértői véleménye alapján történik. A bölcsődék együttműködnek a gyermek korai fejlesztését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel a gyermekek érdekeit szem előtt tartva. 2022. évben a három intézményben összesen 12 fő SNI gyermeket láttak el (Dobó: 8, Jeruzsálem: 2, Visonta: 2).

- a) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A Hatáspont Tanoda 2023. augusztusáig működött Gyöngyös városban. Tevékenységük átfogó célja volt a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése, a hátrányos helyzetű tanulók végzettségi szintjének növelése, valamint a minőségi oktatáshoz, neveléshez és képzéshez való hozzáférés biztosítása a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI-s és roma tanulók körében. A kompetenciafejlesztő foglalkozásokat a tevékenységek tapasztalatai, a tanulói mérések és az iskolai követelmények alapján építették fel. A tanoda 2023. szeptember 1-től gyöngyösi tevékenységét sajnálatosan befejezte, a megkezdett programot jelenleg nem viszi tovább egy szervezet sem.

- b) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Gyöngyösön jelenleg három bölcsődei ellátást nyújtó intézmény működik:

- Dobó Úti Bölcsőde,
- Jeruzsálem Úti Bölcsőde,
- Visonta Úti Bölcsőde és Családi Bölcsőde Hálózat. (A Családi Bölcsőde Hálózat 2025. január 1. napjával kivált a Visonta Úti Bölcsődésből és a Kistérségi Humán Szolgáltató Központ működtetésébe került.)

A **Dobó Úti Bölcsőde**, valamint az ugyanitt található óvoda épületegyüttesét 1980-ban nyitották meg. Az óvoda az emeleten működik, a bölcsőde a földszinten üzemel. Az épület déli fekvésű, környezete kellemes, zöldövezeti. A bölcsőde bővítésének eredményeként 2011. június 1-jétől – a korábbi hat csoport helyett – 8 bölcsődei csoport működik 110 férőhellyel, és új feladatként bölcsődei játszócsoportot és időszakos gyermekfelügyeletet is biztosítanak az intézményben. A játszócsoportban a gyermek és a szülő együtt van jelen, napi egy-kettő órában, ahol ismerkednek az intézmény szolgáltatásaival. A „beszoktatást” követően tudja a szülő igénybe venni az időszakos gyermekfelügyeletet, amikor a gyermek egy-hét órát tartózkodik az intézményben. A gyermek számára az étkeztetés igénybe vételének lehetősége biztosított. 2017-ben a játszócsoport szolgáltatást 413 gyermek összesen 614 órában, az időszakos gyermekfelügyeletet pedig 148 gyermek összesen 406 óra időtartamban vette igénybe. A bölcsődében jelenleg 4 fő SNI-s gyermek fejlesztését végzik.

A *Jeruzsálem Úti Bölcsőde* Gyöngyös város központjában a Mérges úti lakótelepen épült 1974-ben az óvodával együtt. 2012. január 1-től a Dobó Úti Bölcsőde keretei közé olvadva telephelyként működött, két csoportszobával, fürdőszobával, átadó helyiséggel és babakocsi tárolóval.

A bölcsődei férőhelyek bővítésének programja keretében Gyöngyös Városi Önkormányzat sikeres pályázatot adott be, 2021-ben átadásra került a bölcsőde teljesen új épülete is, mely által az intézmény 24 férőhellyel bővült. 2022. január 1-től ismét önálló intézményként működik a Jeruzsálem Úti Bölcsőde. A változást egyebek között a városban működő HYGINETT Magyar- Amerikai Higiéniai Cikkeket gyártó Kft. igénye indokolta, mely szerint szeretne a munkavállalók gyermekeinek biztonságos családi és szociális környezetet biztosítani. Az új bölcsődei szárny kialakításával 50 férőhelyen, 4 csoporttal, csoportonként 2 szakképzett kisgyermeknevelővel folyik a szakmai nevelői munka.

Az intézmény saját főzőkonyhával rendelkezik, mely a bölcsőde mellett az óvoda részére is biztosítja az étkeztetést. A főzőkonyha 2022. évben teljeskörű felújításon esett át. Az intézmény főzőkonyhája vállalja az ételallergiás bölcsődés és óvodás gyermekek étkeztetését szakorvosi vélemény alapján.

A bölcsőde biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozását-nevelését, akik a Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján kerülhetnek az intézménybe. A kisgyermek számára biztosított korai fejlesztés külső gyógypedagógus szakember bevonásával történik. Ezzel az intézmény lehetővé teszi az esélyegyenlőség megteremtését a gondokkal terhelt vagy hátrányos helyzetű kisgyermeket nevelő családok számára.

A *Visonta Úti Bölcsőde* a nyolcvanasi lakótelepen egy épületben az óvodával 1972. április 4-én nyitotta meg kapuit, a Családi Bölcsődék a Kálváriaparti lakótelepen egy épületben a Kálváriaparti Sport – és Általános Iskolával működnek 2006. január 1. napjától.

A bölcsőde 56 férőhellyel a város egyik legszebb kertvárosi részében található, amely családi házas övezetben biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását. A játszóudvar erdős környezete által biztosított a nyugalom, a zöld környezet, a friss levegő.

A Visonta úti Bölcsőde rendelkezik főzőkonyhával, mely igazi érték a bölcsődei ellátásban, hiszen így biztosított a kisgyermek számára a szakember által összeállított étlap szerinti, életkornak megfelelő étrend. A bölcsőde konyhája biztosítja az egy épületben működő óvoda, valamint a családi bölcsődék étkeztetését is.

1991-től kezdődött el a korai fejlesztés, mely feladatot akkor még az Észak Magyarországi Régióban egyedüli intézményként látott el. Ez a mai napig is magas szakmai színvonalon működik. Az intézmény főzőkonyhája szintén az elsők között vállalta fel az ételallergiás kisgyermek ellátását is.

Az *Üdvhadserég Reménység Centrum* 2014 májusában kezdte meg működését. A gyermekek napközbeni ellátásaként – családi napközi, majd 2017-től családi bölcsőde formájában – a gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését biztosítják, elsősorban hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűeknek feltárása, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentése és leküzdése a céljuk. Feladatuknak tekintik a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését. A beíratott gyermekek nagy része szegénységben, létbizonytalanságban, alacsony iskolázottságú családban, rossz lakáskörülmények közt él. 2018-tól csökkent a problémás családból érkezők létszáma.

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	192	159+39+76
2019	192	141+40+80
2020	192	135+36+72
2021	192	137+38+75
2022	192	147+74+58

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	-	-	32	30	-	-	192	173
2018	-	-	32	31	-	-	401	161
2019	-	-	32	31	-	-	192	171
2020	-	-	32	30	-	-	192	163
2021	-	-	32	28	-	-	192	151
2022	-	-	32	32	-	-	204	164
2023	-	-	32	45	-	-	na	na

c) gyermekvédelem;

2016. január 1-től családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan, egy szervezeti keretben működtethető. Települési önkormányzat feladatkörébe tartozik az általános segítő feladatok biztosítása. A járásszékhely önkormányzat feladatkörébe került a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenység, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása – melynek Gyöngyös a Kistérségi

Humán Szolgáltató Központ keretein belül működő Család és Gyermekjóléti Központ működtetésével tesz eleget, mely kétszintű feladatot lát el.

A Család és Gyermekjóléti Központ, illetve a Család és Gyermekjóléti Szolgálat feladatainak ellátása során a célcsoportot azon 0-18 éves korú gyermekek és családjaik képezik, akik életvezetési képességeik terén hátrányban vannak, vagy a mindennapi életben olyan egészségügyi, szociális, mentális vagy egyéb hátránnyal küzdenek, mely komplex támogatást, fejlesztést igényel a gyermekek megfelelő testi, lelki, erkölcsi fejlődése érdekében.

A szociális segítő munka és esetmenedzselési feladatok mellett, jogi és pszichológiai tanácsadást is biztosít ügyfelei részére. A Család és Gyermekjóléti Központ általános feladatai között szerepel az alapellátás biztosítása, a válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, a családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása. Speciális feladatai között szerepel a kórházi szociális munka, a készenléti szolgáltatás, a kapcsolattartási ügyelet, az utcai és lakótelepi szociális munka. Az alapellátáshoz kapcsolódó speciális szolgáltatás az iskolai szociális munka, szabadidős programok szervezése a városban élő gyermekek számára a prevenció jegyében, a konfliktuskezelés-mediáció.

A Család és Gyermekjóléti Központ által gondozott családok közel 80 %-a többszörös hátrányokkal küszködik, közöttük nagyszámú a munkanélküli, alacsony képzettségűek aránya. Speciális feladatai közé tartozik 2018. szeptember 1-től az óvodai és iskolai szociális segítő munka, melyet a teljes Gyöngyösi Járás területén lévő valamennyi intézményben nyújtani kell. Az NM rendelet rendelkezései szerint az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás célja a gyermek veszélyeztettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak, az intézményben megjelenő egyéb szakembernek.

d) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A Gyermek Átmeneti Otthona 2008. május 26-tól működik. A gyermekjóléti alapellátás keretében működő átmeneti elhelyezést biztosító intézmény. Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásának fenntartásában működik, a Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szervezeti keretein belül. Az ellátási területe: Heves és Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye területe, ellátási szerződés szerint biztosított Hatvan, Eger és Jászberény, Kazincbarcika és Vecsés város feladatellátása is.

Folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény. A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermekek testi, értelmi, és erkölcsi fejlődését elősegítő teljes körű ellátást biztosít. A Gyermek Átmeneti Otthonában az a családban élő, a Gyöngyösi Kistérség közigazgatási területén állandó lakhellyel rendelkező 3-18 éves korú gyermek és szülője helyezhető el, aki átmenetileg lakhatás, ellátás és felügyelet nélkül marad vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. Az átmeneti gondozásban részesített gyermek gondozásának és nevelésének célja, hogy ideiglenes jelleggel helyettesítse vagy segítse a gyermek gondozásában, nevelésében akadályozott szülő gondoskodását. A szülő felügyeleti joga megmarad. Az otthonban 12 fő elhelyezésére van lehetőség, 2 db négyágyas és 2 db két ágyas szobában. Közös használatú helyiségek: konyha-étkező, két fürdőszoba, nemenkénti illemhelyiségek, amelyből az egyik akadálymentesített.

A közösségi szoba tanulási tevékenység biztosítására és a szabadidő hasznos eltöltésére (tanulás, foglalkozások, közösségi programok, tévézés, internethasználat.) is szolgál. A helyiségek szépen, az ott élők igényeinek megfelelően berendezettek, háztartási eszközökkel jól felszereltek. 2018. január 1-től anya gyermekével együtt is igénybe veheti az ellátást. A Gyermek Átmeneti Otthona az átmeneti gondozás alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb 12 hónapig tart, mely egy alkalommal, 6 hónappal meghosszabbítható.

A Gyvt. 45. § (1) bekezdése alapján a gyermekek átmeneti gondozása keretében – a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő – életkorának, egészségi állapotának, és egyéb szükségleteinek megfelelő teljes körű ellátásról gondoskodunk, melynek keretében biztosítjuk:

- lakhatás
- étkeztetés (napi ötszöri étkezést)
- ruházat
- mentálhigiénés és egészségügyi ellátás
- gondozás
- nevelés
- zsebpénz

A Gyermek Átmeneti Otthona szakmai vezetését a Családok Átmeneti Otthonának vezetője látja el. A 12 fő gyermek részére 1 fő nevelő, 1 fő gyermekvédelmi asszisztens, 3 fő gyermekfelügyelő, családgondozó 10 óra / hét, és pszichológiai tanácsadó áll rendelkezésre.

Szintén a gyermekjóléti alapellátás keretében működő átmeneti elhelyezést biztosító intézmény a Családok Átmeneti Otthona, ahová a Heves Vármegye közigazgatási területén állandó lakóhellyel rendelkező szülő és gyermeke, válsághelyzetben lévő várandós anya helyezhető el. Az intézmény épülete Gyöngyös, Menház út 33. szám alatt található, közös területen van a Hajléktalanok Gondozóháza és a Gyermek Átmeneti Otthona épületével. Az épületrész könnyen megközelíthető, akadálymentesített, önálló bejáratral.

Az otthonban 25 fő elhelyezésére van lehetőség 8 szobában. Közös használatú helyiségek a családok számára: fürdőszoba, ebédlő, konyha, társalgó. A Családok Átmeneti Otthonában a szakemberek létszáma 5 fő: 1 fő intézményegység vezető, 1 fő családgondozó, 3 fő gondozónő. Az átmeneti otthon igénybe vétele önkéntes, az ellátás az igénylő (szülő) kérelmére történik. Az intézményegység vezető a gyermekjóléti szolgálat javaslata segítségével megállapítja az elhelyezés szükségességét, indokoltságát. Az elhelyezést követően megállapodást köt a kérelmezővel, melyben rögzítésre kerül az elhelyezés időpontja – 12 hónap, mely egy alkalommal hat hónappal meghosszabbítható. A megállapodás tartalmazza továbbá a családok átmeneti otthonában fizetendő térítési díjat, az ellátást és a családdal kötött megállapodást, a feladatokat, amik segítik, hogy a család helyzete normalizálódjon, megoldódjon.

A Családok Átmeneti Otthonának intézményegység vezetője ellátja a Gyermek Átmeneti Otthona szakmai vezetését is. 12 fő gyermek részére 1 fő nevelő, 1 fő gyermekvédelmi asszisztens, 3 fő gyermekfelügyelő, családgondozó 10 óra / hét, pszichológiai tanácsadó áll rendelkezésre.

A Gyermek Átmeneti Otthonában 2022-ben összesen 37 fő vette igénybe az ellátást, 10 anya és 27 gyermek. Az ellátott gyermekek közül 12 fiú és 15 lány. Szülő nélkül egy 17 éves nagyfiú volt az intézményben. Az igénybevétel oka az elmúlt évben 17 esetben lakhatási probléma volt. Ez azt jelentette, hogy a család rossz körülmények között élt, vagy az eddigi lakhatása/ albérlete valamilyen ok miatt megszűnt.

18 főt érintett családon belüli megromlott viszony. Ilyenkor az apa, vagy valamelyik családtag szerhasználata, agresszivitása mérgezte meg a családi kapcsolatokat és ez a légkör nem volt alkalmas a gyermekek nevelésére.

Szinte minden esetben megtalálható a nehéz anyagi helyzet is.

A Családok Átmeneti Otthonában a 2022-es évben összesen 13 család, 47 fő vette igénybe az ellátást, 13 anya, 6 férfi és huszonnyolc gyermek.

A bekerülés okai között leggyakrabban lakhatási problémák állnak. Megszűnik az albérlet, nincs hová mennie a családnak. Volt olyan nagy létszámú család is, akiknek leégett a házuk. Gyakori az is, hogy elégtelen lakhatási körülmények között élnek, amelyek nem megfelelőek a gyermekek részére. A családon belüli erőszaknál általában a bántalmazó apa elől menekülnek. Családi konfliktus esetén pedig az együtt élő családtagok között mérgesedik el annyira a viszony, hogy el kell költözniük.

Bekerülés okai:

- 8 családnál lakhatási problémák, nem megfelelő lakáskörülmények,
- 3 családnál családon belüli erőszak,
- 2 családnál családi konfliktusok,

Ellátotti kör közös jellemzője, hogy nehéz anyagi helyzetből, rossz körülmények közül kerülnek ki, szocializációjuk alacsony. Gyakran találkoznak a szakemberek azzal, hogy a szülők gyermekkorukban már laktak ilyen helyen, voltak átmeneti elhelyezésben vagy szakellátásban, nevelésbe voltak véve. A szülők fiatalok, átlagéletkoruk 20-30 év közötti, és két vagy már több gyermeket nevelnek. Iskolázottságuk alacsony, végzettségük általában a 8 általános iskola, kevés a szakmával, középiskolai végzettséggel rendelkező. Az előző évben volt olyan anyukánk, aki csak 6 befejezett osztállyal rendelkezett. Nekik emiatt nagyon nehéz a munkába állás. A mindennapi élethez, ügyintézéshez, gyermekneveléshez segítséget igényelnek.

- e) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;
- f) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

2016. január 1-jétől a Gyvt. bővült a *szünidei gyermekétkeztetés* szabályaival. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a

hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

Ezen esetekben a települési önkormányzat a szüneti gyermekétkeztetést

- a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- a nem bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára
 - a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
 - az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

Az Önkormányzat a 2023. évben, ahogy a korábbi években is –leszámítva COVID veszélyhelyzet kezdeti időszakát, azaz a 2020.évet - lehetőséget biztosított négy héten keresztül általános iskolás, alsó tagozatos életkorú gyermekek nyári táboroztatására azon gyermekek számára, akiknek felügyeletét a szülők más módon nem tudták megoldani, és erre igényt tartottak. A tábornak a Gyöngyösi Egressy Béni Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola adott otthont július 3. és július 28. között, ahol hasznos időtöltésként színes programokon vehetnek részt a gyermekek, bővíthetik ismereteiket szülővárosukról, hasznos ismeretekkel gazdagodhatnak a közlekedés, egészségügy, közművelődés, környezetismeret stb. területeiről. Hetente átlagosan 50 gyermek vette igénybe a nyári tábort. Összesen 84 gyermek táborozott eltérő időtartamban. A tanulók napi háromszori étkezésben részesültek. Az étkezési ellátást igénybe vevők számára az önkormányzat a költségvetésében biztosította a normatív kedvezménynek megfelelő összegű támogatást, továbbá minden más, a tábor megvalósításához szükséges kiadást (pedagógusok megbízási díja, programok költségei, buszos utaztatás, stb.) az önkormányzat finanszírozott.

- g) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;
- h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A gyermekek számára biztosított szolgáltatások területén hátrányos megkülönböztetésre nem kerül sor, pozitív diszkrimináció a jogszabályi keretek függvényében valósul meg.

- i) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Védelembé vétel: a védelembé vett 18 év alattiak száma 2023-ban 70 fő, 2022-ben 61 fő, 2021-ben 75 fő. A védelembé vétel elrendelésére a nagyszámú Igazolatlan hiányzások, kiskorúak által elkövetett lopások, családon belüli konfliktusok és mentális/pszichiátriai problémák miatt került sor. A mentális - egészségügyi okból történő védelembé vételeknél a gyermekjóléti alapellátó rendszer önmagában nem képes eredményt elérni, nagy szükség lenne gyermekpszichiátraire, aki a fiatalokúakkal foglalkozni tud, hisz jelenleg erre nincs lehetőség a Gyöngyösi Járásban. Legközelebb komolyabb vizsgálatra Budapesten és Miskolcon van lehetőség, de hiába kerül előírásra a gondozási tervben, az egészségügyi rendszer telítettsége miatt nem élvez elsőbbséget a védelembé vett gyermek, sok esetben hónapokat kell várni, míg kiderül a diagnózis, majd ezután kaphat kezelést a fiatal.

Az óvodai és iskolai szociális segítő munka az eltelt években pozitív eredményeket tudott elérni a prevenció terén, a csoportos foglalkozások népszerűek az intézményekben, kiváltképp általános iskolákban, egyre nagyobb igény mutatkozik a köznevelési intézmények részéről.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az alábbiakban áttekintjük azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a közoktatásra vonatkozóan határozzák meg az esélyegyenlőség biztosítását.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók (Nkt. 4. §-ának 13. pontja):

Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus

spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd (Nkt. 4. § 25. pont),

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkt. 4. § 3. pont),
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb tizenöt százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az 50%-ot és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Előnyben részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint, ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat (a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 24. § (2)-(3) bekezdése.

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola **képesség-kibontakoztató vagy integrációs felkészítést** szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. Kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára **fejlesztő programot** szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

Az Nkt. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet.

Gyöngyös Város Óvodái 9 tagóvodájának (Dobó Úti Tagóvoda, Epreskert Úti Tagóvoda, Fecske Úti Tagóvoda, Jeruzsálem Úti Tagóvoda, Katona József Úti Tagóvoda, Mesevár Tagóvoda, Platán Úti Tagóvoda, Tündérvilla Tagóvoda, Mátrafüredi Tagóvoda) adatait tartalmazza a következő táblázat (lásd 29. számú táblázat). Az óvodai nevelés köznevelési intézményben folyó alapfeladat. Az óvodai nevelés szakasza a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. Az óvodai nevelés alapelveit az Óvodai nevelés országos alapprogramja határozza meg.

Az óvoda adatai alapján megállapítható, hogy a környező településekről is járnak be gyermekek az óvodákba. Az óvoda alapító okirata szerinti maximális létszáma 976 fő. A tagóvodákba a felvétel folyamatos, nincs olyan gyermek, aki férőhely hiányában elutasításra kerül. Óvodába járás alóli felmentését kérte 2015-ben 1 fő, 2016-ban 3 fő, 2017-ben 4 fő, 2018-ban 3 fő, 2020-ban 3 fő, 2022-ben 1 fő.

Az óvodákban az óvodai nevelés 39 csoportban folyik, státusz szerint 79 fő óvodapedagógus, 3 fő gyógypedagógus, 1 fő pszichológus, 39 fő dajka, 14 fő pedagógiai asszisztens (ebből 1 fő roma származású, jelenleg GYES-en van és végzi az Óvóképző Főiskolát), 3 fő óvodatitkár, 20 fő konyhai dolgozó, 2 fő udvaros és 6 fő rehabilitációs foglalkoztatott közreműködésével.

A sajátos nevelési igényű gyermekek száma növekszik 2018 32 fő ebből 12 fő autista, 2019-ben 28 fő ebből 9 fő autista, 2020-ban 27 fő ebből 9 fő autista, 2021-ben 26 fő ebből 8 fő autista, 2022-ben 30 fő ebből 5 fő autista, 2023-ban 35 fő ebből 12 fő autista.

Szeretnének egy részleges fejlesztő csoportot létrehozni az integrálható gyermekek, elsősorban autista gyermekek számára. Továbbra is integrált nevelés folyik, nincs elkülönítve más csoportba. Ehhez még 1 fő gyógypedagógus és 1 fő pedagógiai asszisztens szükséges.

A szakszerű ellátáshoz azonban a csoportokban is átgondolt humán erőforrásra (konduktor, további pedagógiai asszisztens), valamint alacsonyabb csoportlétszámra lenne szükség. A Fejlesztő csoport 2024. szeptember 1. napjával elindult a Tündérbert Tagóvodában, évente 5-7 gyermek ellátását végzik. A személyi és tárgyi feltételeket a fenntartó biztosította.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek megsegítése céljából több tagóvodában tartott szakmai beszélgetést, tréninget az óvodapszichológus, a gyógypedagógus. Esetekhez szakmai segítséget nyújtottak.

A Mesevár és Tündérbert Tagóvoda részt vesznek a "Fogadj örökbe egy óvodát" programban. Több támogató is megkereste az óvodákat. Évente többször kapnak ruházatot, írószert, tisztítószert.

A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek számára fejlesztő programot készítenek az óvodapedagógusok és negyedévente értékelést tartanak a szülők számára.

Az Önkormányzat támogatásával a 6 éves óvodás gyermekek ingyenesen vehetnek részt vízhez szoktató tanfolyamon, illetve múzeumpedagógiai foglalkozásokon.

Az óvodák nyitvatartási ideje igazodik a szülők munkarendjéhez. A nyári óvoda-bezárás időtartama 5 hét, de a gyermekek óvodai elhelyezése ezen időtartamban is biztosított, hiszen minden évben előre rendelkezik a fenntartó a zárva tartás rendjéről, mely szerint mindig van nyitva tartó óvoda.

Mind a 9 tagóvoda zöld óvoda címmel, 4 tagóvoda Madárbarát óvoda címmel is rendelkezik, a Mesevár tagóvoda Állatbarát címmel rendelkezik.

Az óvodapedagógusok tudásukat rendszeresen továbbképzéseken gyarapítják.

A Fenntartó 2022. októbertől Digitális Okos Játék vásárlását tette lehetővé minden óvodában, 9 millió Ft értékben. Képességfejlesztő játékokkal segítjük a gyermekek egyéni képességeinek fejlesztését. A Mesevár és a Tündérbert Tagóvodában a gép használatához szükséges Tokeneket is az Önkormányzat biztosítja.

A gyermekek visszatérő rendszerességgel városi és vármegyei rajz és mesemondó találkozókra vesznek részt.

2017-ben és 2018-ban került sor az Epreskert Úti Tagóvoda épületének átalakítására, melynek során 3 db 50 m²-es csoportszoba áll rendelkezésre, tehát a férőhelyek száma 75 fő lett. Mindhárom csoportszoba tágas, világos. A csoportszobákhoz öltöző és mosdó is tartozik, megfelelő tér áll a gyermekek rendelkezésére, a fejlesztés nagyban hozzájárult komfortérzetük növeléséhez. Az egyéb kiszolgáló helyiségek, mint fejlesztőszoba, tornaszoba is a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítését szolgálja. A gyöngyösi Jeruzsálem Úti Bölcsőde és Óvoda fejlesztése című, TOP-1.4.1-16-HE1-2017-00021 azonosítójú projekt esetében az alapvető fejlesztési koncepció az volt, hogy a bölcsődei új férőhelyek létrehozásán túlmenően az óvoda és bölcsőde meglévő épületegyüttese energetikailag is megfeleljen a mai kor igényeinek. A projekt során további egy gondozási egység két gyermekszoba kerül kialakításra. A megvalósítás során megtörténik az intézmény energetikai célú felújítása, szigeteléssel nyílászárócserevel, továbbá a bölcsőde részére új épületrész épül. A támogatási összeg: 249 999 080 Ft.

A P&G támogatásával csoportszobák új berendezést kaptak, felújításra kerültek a vizesblokkok, öltözők, kiszolgáló helyiségek. Szép játszóudvar került kialakításra. A Mátrafüredi Tagóvodában energetikai pályázat keretében a fűtésrendszer korszerűsítésére került sor.

A II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda tagintézménye a **Szent Erzsébet Római Katolikus Óvoda**. Az óvoda összesen 63 férőhellyel rendelkezik, mely magába foglalja a SNI gyermekek férőhelyét is! Az óvodában az óvodai nevelés 2 csoportban folyik, 4 óvodapedagógus és 2 dajka, valamint 2 fő kiegészítő személyzet közreműködésével. Az óvoda nyitvatartási ideje teljes mértékben igazodik a szülők munkarendjéhez. Fontos az óvodában a hagyományok ápolása, a gyermekek egészségének megóvása. Keresztény nevelési programjuk fokozottan kiemeli a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását, az egészséges életre nevelést, valamint a tehetséggondozást.

A mindenkori érvényben lévő alapító okirat szerint a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján az intézmény vállalhatja azoknak a különleges bánásmódot igénylő tanulóknak a nevelését, akik enyhe fokban mozgásszervi, érzékszervi, értelmi sérültek, beszédhibásak, autisztikus tüneteket mutatnak vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (tanulási, figyelem vagy magatartás szabályozási zavarral) küzdenek, de jól integrálhatók. A gyermekek ellátásához a szükséges feltételek részben rendelkezésünkre állnak, részben a speciális igény felmerülésekor biztosításra kerülnek a szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve egyéb erre képesített szakember szakvéleménye alapján.

A Szent Erzsébet Római Katolikus Óvodába Gyöngyös város teljes közigazgatási területéről fogadják a gyermekeket.

A Gyöngyösi Petőfi Sándor Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános iskola és Készségfejlesztő Iskola jelenleg 1 óvodai csoportjában lehetőség van a középsúlyos értelmi fogyatékos és a halmozottan fogyatékos gyermekek ellátására. (A 2025/26-os nevelési évben 2 csoporttal működik az óvoda.)

Habilitációs, rehabilitációs foglalkozások szervezésénél biztosított a megfelelő szakember, szomatopedagógus, konduktor, logopédus, látássérült szakos gyógypedagógus.

Az intézmény óvodai csoportjába a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján kerülhetnek a gyermekek.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	969	57	5,88
2019	968	26	2,69
2020	899	22	2,45
2021	878	23	2,62
2022	899	22	2,45
2023	858	22	2,56

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2019	2179	211	9,7%
2020	2211	210	9,5%
2021	2138	166	7,8%
2022	2094	165	7,9%
2023	2032	168	8,3%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számára viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	3	0	95	12	45	3
2017	3	0	61	9	45	3
2018	3	0	79	11	48	4
2019	0	0	21	3	19	1
2020	0	0	na.	na.	na.	na.
2021	0	0	na.	na.	na.	na.
2022	1	na.	na.	na.	na.	na.
2023	1	na.	na.	na.	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	114	300
2017	120	298
2018	95	224
2019	106	284
2020	84	177
2021	131	260
2022	52	175
2023	60	174

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG – GYÖNGYÖS VÁROS ÓVODÁI 2023.		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	9	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	22	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	976 fő	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	39	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30	17:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	25 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	69	14 (nyugdíjas óvodapedagógus és

		pedagógiai asszisztens tölti be
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	69	
Gyógypedagógusok létszáma	3	
Pszichológus	1	
Dajka/gonozónő	39	
pedagógiai asszisztens	14	
óvodatitkár	3	
Kisegítő személyzet	22	

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG- PETŐFI EGYMI 2023.		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	8	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	18	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	8:00-tól	17:00-ig
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	54	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	3	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gonozónő	2	0
Kisegítő személyzet	1	0

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG 2023. Szent Erzsébet Kat. Óvoda		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	7	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	63	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:00	17:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	30	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0

Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	2	0

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma – gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógyi neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógyi neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógyi neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógyi gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2019	917	47	1 184	11	968	2	15	21
2020	847	46	1 139	11	899	2	15	20
2021	838	43	1 059	11	878	2	9	20
2022	899	43	1057	11	890	2	18	21
2023	858	43	1057	11	849	2	18	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Gyöngyös városában az általános iskolai nevelés-oktatás az alábbi intézményekben folyik:

A **Gyöngyösi Arany János Általános Iskola** két általános iskola összeolvadásából 1996-ban jött létre. Az akadálymentesített intézmény a város központjához közel, sűrűn beépített lakótelepi környezetben található. A tanórai és tanórán kívüli tevékenység 16 tanteremben, 8 szaktanteremben, csoportfoglalkozásra szolgáló 3 bontóteremben és a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére alkalmas fejlesztő teremben folyik. Valamennyi tanterem és szaktanterem műszaki kialakítása alkalmas az internet csatlakozásra. A tanórai és szabadidős sporttevékenység a tornateremben, a bővítés során elkészült tornaszobában, a kondicionáló teremben, a tornapályán és a sportudvaron zajlik. Az ismeretszerzést és a szabadidő hasznos eltöltését szolgálja a 15 000 kötetes iskolai könyvtár, amely helyszínéül szolgál a képesség- és készségfejlesztéseknek is. Az épületben tálalókonyha és ebédlő, valamint iskolai büfé biztosítja a tanulók igény szerinti étkeztetését, illetve az orvosi szobában folyik az iskolaorvosi ellátás. Az intézmény fő profilja a Polgár Judit-féle Sakkpalota program alkalmazása és az idegen nyelvek (angol és német nyelv) oktatása. A nyelvtanítás a 3. évfolyamon kezdődik, 5. osztálytól lehetőség van az angol vagy német nyelv emelt szintű tanulására. A nyelvtanulás mellett kiemelt szerepet kap az iskolai sporttevékenység és a felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek elsajátíttatása. A nevelőtestület törekvése, hogy a felzárkóztatásra, fejlesztésre szoruló és a valamilyen területen tehetséges gyerek is megkapja a fejlődéséhez szükséges foglalkozást. Ezt szolgálják a fejlesztő és tehetséggondozó foglalkozások, a csoportbontások, a nívv csoportos oktatás magyarból és matematikából 7.-8. évfolyamon, a napközi és a tanulószoba. Az SNI-s és BTMN-es tanulókat gyógy- és fejlesztőpedagógusok, illetve speciális szakemberek segítik. Nyári táboraik hasznos kikapcsolódást biztosítanak a résztvevőknek.

A Gyöngyösi Arany János Általános Iskolába közel 400 iskoláskorú gyermek jár. Az elmúlt évek statisztikai adatai alapján megállapítható, hogy az intézményünkbe járó hátrányos helyzetű gyermekek száma évek óta közel egyforma. A hátrányok okai: egészségi, pszichés fejlődési, anyagi, családi és szociális, magatartásbeli, etnikai problémákból, valamint ezek halmozódásából tevődik össze.

Hagyományos rendezvények a saját szervezésű területi Angol nyelvhasználati, az Arany János vers- és prózamondó verseny a hozzá kapcsolódó illusztrációs pályázattal, a Földi István Megyei Sakk Emlékverseny, valamint a két évente megrendezésre kerülő Arany Gála és Alapítványi bál.

A **Gyöngyösi Felsővárosi Általános Iskola** Gyöngyös város legfiatalabb oktatási intézménye, 1984 óta működik. A tanulók korszerű körülmények között, szaktanterekben (fizika, kémia, biológia, technika, számítástechnika, ének-zene, rajz, tükrös balett terem) sajátíthatják el az ismereteket. A fejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozásokhoz fejlesztő szobák, könyvtár, kondicionáló terem állnak rendelkezésünkre. A tantestület 100%-os szakos ellátottsága mellett az SNI, BTMN tanulók ellátásához

szükséges szakemberek biztosítottak. A városban egyedüli általános iskolaként két tornateremmel, egy külső tornapályával és európai színvonalú játszótérrel tudják megteremteni a tanulók mindennapos testmozgásához szükséges ideális körülményeket. Már az első évfolyamtól kiemelt figyelmet fordítanak a magyar nyelv-és irodalom és a matematika tantárgyak oktatására, ezért eredményesen alkalmazzák a képesség szerinti csoportbontást. Emelt szintű nyelvoktatást angol és német nyelvből biztosítanak 1. évfolyamtól, matematika emelt szintű oktatást pedig 5. évfolyamtól. A hátrányok kompenzálása érdekében 1-8. évfolyamon képesség szerinti bontást valósítanak meg matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyakból. A szülők általi igényfelmérések alapján a tanulók érdeklődésüknek megfelelő szakkörökön bontakoztathatják ki tehetségüket. Az iskola az eddig végzett munka elismeréseként az Oktatási Hivatal Bázisintézményeként, Örökös Ökoiskolaként, Madárbarát Iskolaként, Mentoráló Intézményként működik. Fő feladatuknak tekintik a testileg, lelkileg sokoldalúan fejlett, szellemiekben gazdag személyiség kialakítását, valamint olyan biztos tudás megalapozását, amelyet - bármely típusú iskolába távozás esetén – továbbfejleszhetnek a tanulók.

A Gyöngyösi Egressy Béni Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola 6. sz. Általános Iskola néven 1966. szeptember 1-jén nyitotta meg kapuit a diákok előtt. 1976-tól ének-zene tagozatos osztályok működtek, majd az 1996/97-es tanévtől emelt szinten kezdték oktatni a matematikát, bevezették a számítástechnika tanítását. A 2006/07-es tanévben bevezették a kompetencia alapú oktatást, évek óta sikeresen működik az iskolaotthonos oktatási forma az 1-2. évfolyamon. 2008/09-es tanévtől kezdődött felmenő rendszerben az angol- magyar két tanítási nyelvű oktatás, melynek köszönhetően folyamatosan emelkedik az intézmény tanulói létszáma. Ennek köszönhetően az intézmény több tanulója is sikeres középszintű angol nyelvvizsgát tett a 8. év végére. Az iskola diákjainak életét, szabadidős tevékenységét segíti a könyvtár, szervezi az iskolai Diákönkormányzat, mely önálló klubhelyiséggel is rendelkezik. 2010-ben teljesen felújították a 45 éves épületet. Az intézmény mindig nyitott volt az új tanítási módszerek alkalmazására. A sikeres pályázatok eredményeként már valamennyi tanterem rendelkezik korszerű interaktív táblával.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival folyamatos kapcsolatban vannak, együttműködnek. Esetmegbeszéléseken vesznek részt, pedagógiai jellemzéseket készítenek és továbbítják a megfelelő szervek felé. A tanulók igazolatlan hiányzását folyamatosan egyeztetik a Gyámügy Osztállyal, a Hatósági Osztállyal és adatot szolgáltatnak.

Az iskolai lemorzsolódás témakörben, az Oktatási Hivatal tájékoztatása alapján a rögzített intézményi beavatkozások és partner kapcsolatok alkalmasak az egyes tanulóknál mutatózó veszélyeztetettségi tényezők csökkentésére.

A 2022/2023-as tanév végén 19 fő SNI és 39 fő BTMN tanulója volt az intézménynek. A fejlesztéseket végző kolléganők a gördülékeny szakmai munka érdekében folyamatos megbeszéléseket tartottak a tanítókkal, a szaktanárokkal. Félévkor minden tanulóval Meixner-féle olvasás és írásvizsgálatot készítettek, melynek eredményeire támaszkodva határozták meg a fejlesztés további irányát. Állandó, napi munkakapcsolatot tartanak fenn a Nevelési Tanácsadóval és a Szakértői Bizottsággal.

A Gyöngyösi Kálváriaparti Sport-és Általános Iskola 1982-ben nyitotta meg kapuit. Csendes, nyugodt környezetben fekszik a 24 tantermes intézmény. Az intézmény fő tevékenysége az alapfokú általános iskolai oktatás. 2017. szeptember 1-jétől a Hatvani Tankerületi Központ az intézményünk fenntartója, működtetője. Az alapozó szakaszban (1-4. osztály) nagyfelmenő rendszerben történik az oktatás. Alsó tagozaton interaktív táblák segítik a tanulást. Nyelvoktatás már az 1. osztályban kezdődik. Emelt szintű nyelvi oktatás (heti 5 tanóra) 5. osztálytól indul, és lehetőség nyílik az alapfokú nyelvvizsga letételére is.

A sportiskolai és kézilabdás osztályokba első osztálytól lehet bekerülni. A Pedagógiai Program alapján kiemelt terület a sportiskolai képzés, mely 2007 óta működik az iskolában. A testnevelés tagozatos tanulók első osztálytól, a többiek 3. osztálytól tanulnak úszni. A sportiskolai képzésben részt vevő diákok kiváló eredményekkel öregbítik az iskola, a város hírnevét. Nagy hangsúlyt fektetünk a labdarúgás, a kézilabda, az atlétika, a röplabda és az úzás sportágakra.

A szakértői papírral rendelkező gyerekek egyéni fejlesztését esztétikus, modern körülmények között fejlesztőpedagógus végzi.

Az intézmény tárgyi feltételei jók: a 25 m-es tanuszoda, az aszfaltozott kézilabda pálya mellett a négy részre osztható tornacsarnok biztosítja, hogy több osztály testnevelés órája egy időben folyjon. Az informatika alapjait korszerű számítógépek segítségével sajátítják el a tanulók.

A tehetséges tanulók és a tanulási nehézséggel küzdő diákok fejlődésére, fejlesztésére egyaránt figyelnek.

A színes diákéletet jól működő diákönkormányzat irányítja.

Szabadidős tevékenységükből kiemelkednek a nyári táborok, a sí-táborok, kenu tábor az egészségnevelési hónap, a Kálvária Sportnap, az erdei iskola és a Határtalanul pályázat kirándulásai.

Az iskolának van egy tizenhatezer kötetes könyvtára is, ahol a gyerekek szabadidejükben olvashatnak, internetezhetnek, társasjátékozhatnak, és filmeket is nézhetnek.

Az iskolára mindig is jellemző volt a nyitottság és az innováció. Iskolánk igazi gyerekbarát hely. A legfontosabb feladatunk a kedves, elfogadó és befogadó környezet mellett a színvonalas és a mai kor kihívásainak megfelelő minőségű nevelő-oktató munka szervezése.

II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Óvoda a belvárosban működő, történelmi hangulatú iskola egyrészt általános iskolai, másrészt táncművészeti, illetve zeneművészeti képzést biztosít tanulóinak számára. 1991-ben vették fel a II. Rákóczi Ferenc nevet, amely 1992-től művészeti iskola is, ahol a gyerekek táncművészeti képzésben vehettek részt, balett- és néptánc tanszakon. Mint művészeti iskola kitüntetett szerepet kap a művészetek egyéb ágainak tanítása is, népművészet, drámajáték. A tanulóknak lehetőségük van már az első osztálytól, hogy angol és német nyelvet is tanulhassanak, valamint emelt szintű német nyelvtanítás, informatikaoktatás, tánc-dráma és képesség-kibontakoztató foglalkozások választására is mód van.

Ellátják azokat a tanulókat, akiknek az esetében a beszéd fogyatékoság, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, iskolai készségek kevert zavara, az iskolai készségek nem meghatározott fejlődési zavara, kevert specifikus fejlődési zavarok, az aktivitás és figyelem zavarai állnak fenn.

A gyermekek ellátásához a szükséges feltételek részben rendelkezésünkre állnak, részben a speciális igény felmerülésekor biztosításra kerülnek a szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve egyéb erre képesített szakember szakvéleménye alapján.

A *Pátzay János Katolikus Zeneiskola* épülete 1752-ben épült barokk stílusban. 1783-ban nyerte el mai alakját. zeneiskolaként 1993-ban vette fel a Pátzay János nevet. Az iskola épületét az Európai Unió által támogatott város rehabilitációs program keretében újjátöltötték fel és visszakapta eredeti, műemlékvédelem alatt álló arculatát. Az intézményben több mint 300 növendék tanul 15 tanszakon.

A gyermekek változatos tevékenységeik végzése során megmutatkoznak kiemelkedő adottságaik. A tehetséges gyermekekkel egyénileg is foglalkoznak, biztosítva ezzel a további kibontakozásukat.

Az iskola a 2011/12-es tanévtől egyházi igazgatás alá került, így Gyöngyös város első katolikus általános iskolája lett.

Az iskola az által nyújtott alapfokú művészeti oktatás során a törvény által előírt minden lehetőséget és kedvezményt biztosít.

Egyéni elbírálás alapján lehetőség van egyéb kedvezmények (részletfizetés, kedvezményes díjazás stb.) igénybevételéhez is. Ezt minden alkalommal írásban és indoklással benyújtva kell alátámasztani.

A Gyöngyösi Petőfi Sándor Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános iskola és Készségfejlesztő Iskola 1984. szeptember 1-én kezdte meg működését, mint Kisegítő iskola. Jelenleg két épületben, a Petőfi S. út 67, a Petőfi S. út 75. szám alatt működik.

Feladata az integráltan nem nevelhető sajátos nevelési igényű gyógypedagógiai nevelése –oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, enyhe értelmi fogyatékos, középsúlyos értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos). Utazó gyógypedagógusi hálózat keretében ellátja a gyöngyösi, és környékbeli többségi általános iskolákban tanuló integráltan nevelhető fogyatékos tanulók rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztését.

Az intézmény óvodás kortól egészen a tankötelezettségük végéig (akár 23 év) ellátja a középsúlyos értelmi fogyatékos és a halmozottan sérült tanulókat. Jelenleg 1 óvodai csoportban, 10 általános iskolai osztályban, 1 középiskolai osztályban és 2 fejlesztő csoportban (fejlesztő nevelés-oktatás) történik a tanulók nevelés-oktatása. Rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások szervezésénél biztosítva van a megfelelő szakember, szomatopedagógus, konduktor, logopédus, látássérült szakos gyógypedagógus.

2014 szeptemberétől a többségi általános iskolákban integráltan oktatott SNI-s tanulók rehabilitációs, rehabilitációs ellátását is az intézmény látja el, utazó gyógypedagógusi ellátás formájában.

Nevelés filozófiájuk: „Minden gyermek érje el képességei maximumát, egyéni fejlődési üteme szerint”. Céljuk a hiányzó, sérült területek kiépítése, fejlesztése a meglévő erősségek kiemelése, megtámogatása segítségével. Az intézménybe a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján kerülhetnek a tanulók.

Az intézménynek otthont adó két régi épület kialakítása, műszaki állapota az iskolavezetése szerint nem ideális a feladat ellátásához. Bár infrastrukturális felújítás történt, a gyermeklétszám növekedése miatt a fejlesztő foglalkozásokat csak kompromisszumok árán tudják elvégezni. Az óvodásokat és az alsó tagozatos iskolai csoportokat befogadó feladatellátási helyen (Petőfi S. u. 67.) a sérült gyermekek szabad levegőn

történő foglalkoztatása nem kielégítő, mert a számukra is használható játszóeszközök biztonsági kockázatok miatt elbontásra kerültek.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	13	112	8	20,70	18,77
2018	11	119	8	19,45	21,13
2019	11	117	8	18,92	22,63
2020	11	115	8	19,55	23,40
2021	11	112	8	19,22	24,80
2022	11	112	8	19,26	26,82
2023	18	106	8	19,64	27,04

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	300
2017	275
2018	293
2019	313
2020	300
2021	343
2022	316
2023	295

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A **Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium** a város egyetlen gimnáziuma. A gyöngyösi gimnázium az ország legrégebbi alapítású középiskolái közé tartozik (1 634). Az intézmény alaptevékenysége: Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása 5-8. évfolyamon, valamint a nappali rendszerű gimnáziumi oktatás 9-12 évfolyamon. A gimnáziumban általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás folyik.

Az iskola a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján ellátja a mozgásszervi, érzékszervi és egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését, oktatását.

2008-ban nyílt meg a Koháry Tornacsarnok, ami 2017 óta neves testnevelő tanára nevét vette fel. Így a Vályi-Nagy Károly sportcsarnok, továbbra is korszerű iskolai tornaterem, amely sportrendezvények, - versenyek lebonyolítására is alkalmas.

2015-től a Berze Labor nyújt kiemelkedő lehetőséget mind a saját tanulóknak, mind pedig a környék iskoláinak arra, hogy a természettudományos tantárgyakat az erre specializálódott körülmények és eszközök segítségével sajátítsák el.

Az intézmény 2016 második felétől a BME nyelvvizsgaközpont vizsgahelye. Részt vesz az Erasmus + pályázati rendszerben és az AFS cserediák programban.

Korábban kiemelt Tehetségpontként szerepelt az iskola, 2017-től elnyerték a Minősített Tehetséggondozó Műhely címet.

Egyesületeken és Önképző körökön keresztül támogatják a gyermekek világlátását, mint például: Természettudományos-, Művészeti-, Kulturális Önképzőkör; Diáksport Egyesület; Énekkarok (Berzikkék, Muzsikás Céh Vegyeskar).

Jó gyakorlatként fut táborrendszerük (5-11. évfolyamig) lehetővé teszi a gyerekek egymással és a természettel való közelebbi megismerését.

Rendezvényeik során nem csak a művészeti gáláknak, diáknapiaknak, hangversenyeknek adnak helyet, hanem a szabadidős programoknak, valamint az iskola mindenkori diákjait összefogó, a továbbtanulást és pályorientációt is szorgalmazó Berze NÉPnapnak.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Károly Róbert Technikum, Szakképző Iskola és Gimnázium Gyöngyös város és vonzáskörzete meghatározó intézménye, ismert iskolája. Beiskolázási körzete Heves vármegyén túlra Borsod-Abaúj-Zemplén-, Nógrád-, Jász-Nagykun-Szolnok-, Pest vármegyére is kiterjed, de elsősorban Gyöngyös, Hatvan városok, és azok vonzáskörzetéből, hátrányos helyzetű településeiről is érkeznek diákok az intézménybe.

Alaptevékenysége: a tanulók nevelése, oktatása, felkészítése az alapkultúrás, az általános és a szakmai érettségi vizsgára, valamint a szakmai vizsgára a kereskedelem, vendéglátás és a turizmus területén. A 2023-2024-es tanévtől új, oktatás ágazattal bővült az iskola kínálata: az ötéves technikus képzés végén oktatási szakasszisztensként helyezkedhetnek el a résztvevők, az iskolarendszer különböző típusaiban. A gimnáziumi osztály általános műveltséget alapoz, érettségi vizsgára, felsőfokú tanulmányok megkezdésére készít fel.

A nevelő-oktató munka alapelve az egyetemes emberi értékeket követő, a demokrácia adta jogokat ismerő és azzal élni tudó, művelt, szakmára orientált fiatalok képzése.

A jogelőd iskola történelmi múltja tiszteletből említésre méltó és elismerés illeti meg. A városban 1954-ben indult kereskedelmi tanulóképzés, majd önálló iskolaként 1970-ben új nevet viselő intézményként a kereskedelem és vendéglátás középfokú szakemberei utánpótlásának biztosítására jött létre. 2000 évtől, Károly Róbert városalapító királyunk nevét viseli, a térség egyik legdinamikusabban fejlődő iskolájaként.

Az iskola 2003-tól folyamatosan, sikeres pályázatok keretében – előbb Leonardo, majd Erasmus+ - évente kb. 30 tanuló külföldi 1 hónapos szakmai gyakorlaton vehet részt 6 országban. Az iskola kiterjedt külföldi testvérkapcsolatai sokféle lehetőséget kínálnak a diákok és oktatók számára: idegennyelv gyakorlása, betekintés a külföldi iskolák életébe, szakmai tapasztalatszerzés.

2012. szeptember 1-től az intézmény fenntartója a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Iskola Alapítvány, melyet a karitatív szervezet 2011-ben hozott létre azzal a céllal, hogy fenntartóként lássa el a rábízottakat, a gyerekeket, többek között intézményünk tanulóit is. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat szemléletmódja szerint az igazi segítség nem csupán a pillanatnyi szükséglet enyhíti, hanem a keresztény lelkiesség biztosítása mellett annál sokkal többet nyújt a segítségre szorulóknak. Így, a Szeretetszolgálat különös gondot fordít a gyerekekre.

Az új fenntartói évtől kezdve egy dinamikus fejlődés indult el, amely mind infrastruktúrában mind szellemiségében érzékelhető.

A Vak Bottyán János Katolikus Műszaki és Közgazdasági Technikum, Gimnázium és Kollégium anyaintézménye, a gyöngyösi gimnázium alapító levele 1634-ből ered. 1962-től a Vak Bottyán János Gimnázium és Szakközépiskola elnevezés jelezte a szakképzési profil megjelenését. 1970-ben vált le és költözött új épületbe a szakközépiskola. Az új intézmény létrejöttének az volt a célja, hogy megfelelő általános és szakmai műveltséggel rendelkező, középfokú szakembereket bocsásson ki a város és környéke munkaerőpiaca igényeinek megfelelően. Az évek során elektroműszerész, mechanikai műszerész, gépész, gépi forgácsoló, gépszerező és karbantartó szakokon folyt a képzés. 1989-től gépészeti technikus és gépgyártás-technológia technikus, majd gép- és készülékszerkesztő szakok léptek be. Az iskola kollégiuma lehetővé tette, hogy beiskolázási körzetük a megye határain túlra is nyúljon. 1994-ben kapcsolódtak be a világbanki támogatású képzésbe, ami profilbővítést is jelentett a népszerű közgazdasági szakmacsoport formájában. Számítógépes szaktantermeik mindenkinek, de főként az informatika szakos, a jól felszerelt laboratóriumok és műhelyek az elektronika és gépész szakos tanulóknak, a tanulóknak a közgazdasági osztályba járóknak biztosítják a színvonalas oktatást. Az idegen nyelvi laboratóriumok valamennyi tanuló nyelvi képzését segítik. Az Iskolában ECDL vizsgaközpont működik. A tanulók katolikus szellemben történő oktatása-nevelése a 2011/2012-es tanévben kezdődött.

Jelenleg az intézményben négy ágazaton 4+1 és 5 évfolyamon folyik a képzés: villamosipar és elektronika, informatika, gépészet és közgazdaság. Létszámuk a 2023/2024. tanév elején 647 tanuló nappali tagozaton, a kollégiumban 48 tanuló. 63 pedagógus dolgozik az iskolában, közülük 13 szakoktató.

Iskolapszichológusként a környékbeli katolikus iskolák tanulóit is heti 6 órában megbízási szerződéssel Nagy Eszter Jusztina látja el. A gyermek-és ifjúságvédelmi felelősi feladatokat egy pedagógus látja el. Folyamatos gondot jelent a szakmai tanárok pótlása. Beiskolázási körzetük alapvetően Heves megye. Intézményükre a korai iskolaelhagyás nem jellemző.

Az intézmény nem akadálymentesített. Az intézmény tanulói közül néhány fő SNI besorolású. Az SNI, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrálása érdekében heterogén osztályokat, csoportokat alakítottak ki. Igyekeznek új pedagógiai módszereket alkalmazni, különös figyelemmel a differenciálásra. Felzárkóztató és tehetséggondozó órákat tartanak. Ezen kívül elsősorban osztályfőnöki órák keretében rendszeresen egészségvédelmi előadásokat tart a védőnő, lehetőség szerint külső előadók is. A jogszabályban előírt kötelezettségeknek (szülő és megfelelő szervek értesítése igazolatlan hiányzásról) megfelelnek.

A Heves Vármegyei Szakképzési Centrum József Attila Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiuma informatika, vegyipar és szépművészet ágazatban folytat szakgimnáziumi képzést; gépészet, építőipar, faipar, könnyűipar, élelmiszeripar, villamosipar szakmacsoportokban pedig szakközépiskolai képzést.

Érettségi utáni kétéves szakképzéseik az erősáramú elektrotechnikus, műszaki informatikus, gazdasági informatikus, fodrász, kozmetikus, gumiipari technikus szakképesítések megszerzésére adnak lehetőséget.

Ágazati érettségi esetén egy tanév a technikus képzésre van lehetőség.

Gyakorlati oktatás az iskola tanműhelyeiben és az iskolával szerződéses kapcsolatban álló gazdálkodó szervezeteknél folyik. Megfelelő tárgyi és személyi feltételekkel rendelkeznek feladataink ellátásához. Az oktatás az iskola 30 tantermében, szaktantermi rendszerben folyik. Az iskolának öt korszerű számítógéppel felszerelt szaktanterme van. Az idegen nyelv tanulásában az angol és a német nyelv elsajátítására van lehetőség az iskolában.

Északi ASzC Mátra Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium:

Az iskola gyönyörű természeti környezetben található, így méltó helyet biztosít az erdészeti szakmai képzésnek. A folyamatosan megújuló iskolaépület közel hatszáz diák számára biztosítja a továbbtanulási lehetőséget nappali és esti képzésben egyaránt.

Az iskola tiszta profilú agráriskola, ezt az oktatott szakmák (erdésztechnikus, vadgazdálkodási technikus, mezőgazdasági technikus és erdészeti szakmunkás) tanúsítják. Beiskolázási körzetük nagy, tizenkét megyéből érkeznek a diákok. ezért fontos szerepe van a kollégiumi elhelyezés lehetőségének.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak a szakmai gyakorlati képzésnek, elsődleges cél olyan szakemberek képzése, akik széleskörű általános műveltséggel, alapos és folyamatosan megújított szakmai tudással rendelkeznek.

Az iskola a nappali rendszerű képzés mellett nagy hangsúlyt fektet a felnőttek át- és továbbképzésére, ezért rendszeresen indít ezeken a területeken tanfolyamokat is: aranykalászos gazda, méhész, fakitermelő, erdészeti gépek kezelője stb. Esti oktatásban (kéthetente 3 tanítási nap) erdésztechnikus 2 éves képzés folyik.

A nevelőmunkát a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át. Kiemelt figyelmet fordítanak az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra, az esélyegyenlőség biztosítására. Az oktatáshoz szükséges személyi feltételek biztosítottak. A nagy létszámú tantestületet az intézmény iránt elhivatott, magasan képzett, tapasztalt pedagógusok alkotják, akik szívesen vállalnak szabadidejük terhére is olyan feladatokat, amelyek erősítik az intézmény kapcsolatrendszerét, fokozzák az intézmény jó hírnevét és hatékonyabbá teszik a beiskolázásunkat is. Oraadóként olyan szakembereket alkalmaznak, akik a termelési környezetből érkezve egészen más szemlélettel tanítják diákjaikat, készítik fel a szakmai ismeretek későbbi alkalmazására.

Oktatóink és támogató oktatóink megkülönböztetett feladatuknak tartják a környezeti nevelést, az ökológiai szemléletű magatartás kialakítását is. Az iskola Örökös Ökoiskola.

A tanulókról elmondható, hogy jól szocializáltak, udvariasak, viselkedéskultúrájuk fejlett. A technikumban az átlagtól jobban szocializált diákjaik vannak. A diákok több, mint 65 %-a kollégista, így mindennapi nevelésükben, személyiségformálásukban a kollégiumnak kiemelt szerepet kell vállalnia.

Az iskola kiterjedt külső kapcsolati rendszerrel bír.

A kollégium fokozott figyelemmel és törődéssel segíti a szociálisan rászoruló diákokat. A részmunkaidős gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tanár a kollégium alkalmazásában áll, a kollégiumi munkarend megengedi a gyermekekkel történő személyes napi, egyéni foglalkozást is. Ugyancsak részmunkaidőben foglalkoztatnak fejlesztő pedagógust, akinek feladata a BTMN-s tanulók segítése. Felméri a leszakadással veszélyeztetett kollégista diákok számát, és részükre egyéni segítségadást dolgoznak ki nevelőtanárok.

Mindezek mellett, a mindennapi lelki problémák kezelésében nagy előrelépést jelentene intézményi pszichológus alkalmazása. Az iskola nem akadálymentesített.

Középiskolák adatai 2022				
Iskola:	Osztályok száma:	Tanuló létszám:	HH/HHH létszám:	SNI tanulók száma:
Gyöngyösi Berze N.J. Gimn	20	651	0	6
Vak Bottyán János Kat. Műszaki és Közg. Technik.	26	740	3	9
MMSZ Károly Róbert Technikum	17	363	30	13
HVMSZC József Attila Technikum	26/19	443	30	17
Északi ASZC Mátra Erdészeti Technikum	18	423	8	24
Kolping Kat. Szakközépiskola	9	144	28	74

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
- e) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;
- f) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az intézményekben alkalmazott hátránykompenzáló intézkedések, programok az elmúlt években:

- *Gyöngyösi Arany János Általános Iskola:* Az integrált/inkluzív nevelés pedagógiai szemléletmódja és követelményeinek elterjedése nagymértékben hozzájárul az iskolarendszer kívánatos átalakulásához. Az együttnevelés azt jelenti, hogy az intézmény szociálisan befogadóvá, egyben arra is alkalmassá válik, hogy a legkülönbözőbb társadalmi háttérű tanulók előmenetelét színvonalromlás nélkül biztosítsa.

A COVID járvány következtében bevezetett online oktatás idején azoknak a tanulóknak, akinek nem volt internet előfizetésük, a Máltai Szeretetszolgálaton keresztül juttatták el a tananyagot. Néhány hátrányos helyzetű tanuló számára az iskolaépületekben tartott egyéni ill. kiscsoportos foglalkozásokon biztosították a folyamatos továbbhaladást.

Az iskolákban az alapkészségek elsajátítását gyógypedagógus, fejlesztő pedagógusok, külsős szakemberek segítik, hogy a beszédhibákkal és tanulási nehézségekkel, mozgás, hallás fogyatékkal, valamint az autizmussal küzdő gyermekek is felzárkózhassanak. A hátrányok leküzdését segítik a pedagógusok által tartott egyéni foglalkozások, ahol lehetőség nyílik az akadályok egyedi kezelésére. A szaktárgyi korrepetálások a lemaradások, hiányok pótlását, a szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások a tehetséges diákok sikerhez jutását biztosítják. Például az Arany János Iskola beszámolója szerint e foglalkozások egyik eredményességi mutatója, hogy a kimutatások szerint hátrányos helyzetű gyermekek eredményei nem rosszabbak az iskolai, városi és az országos mérések során a többi tanuló eredményénél. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók százalékos aránya is kedvező irányt mutat. A 2021-22-es tanév az intézményben sikeresen zárult, mivel nem volt javító vizsgára utasított tanuló, a 2022-23-as tanévben is mindössze három ilyen tanuló volt.

- *Gyöngyösi Felsővárosi Általános Iskola:* Részt vesznek az EFOP-3.1.5-16-2016-00001: „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” uniós projektben, melyhez kapcsolódó alábbi feladatokat már a fenntartási időszak második évében végzik:

-Az osztályfőnökök figyelemmel kísérik a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók teljesítményét, szükség esetén jelzéssel élnek a szaktanárok és a szülők felé.

-Az osztályfőnökök szükség esetén felveszik a kapcsolatot a szülőkkel, pedagógiai jellemzések elkészítésével, esetmegbeszéléseken való részvétellel segítik a hiányzás csökkentését.

-A méltányos oktatásszervezés biztosítása érdekében részt vesznek a szülők tájékoztatásában intézményük szolgáltatásairól, illetve az igényfelmérés megvalósításában.

-Rendszeres kapcsolatot tartanak a Gyermekjóléti Szolgálattal, a hiányzásokat folyamatosan jelzik.

Jelzésük szerint sajnos sokszor Nevelési Tanácsadói mérés nélkül kerülnek be az iskolarendszerbe olyan gyermekek, akiknek már az óvodában ellátást kellett volna kapni. Beszédhibát, diszlexia gyanús problémákat már az első hetekben érzékelnek több olyan gyermeknél, akit nem küldött el az óvoda felülvizsgálatra, hanem iskolaérettnak nyilvánította. Az intézmény meglátása szerint mindezek a problémák súlyosbítják a hátrányokat, azok elmélyüléséhez vezetnek. A szülők hozzáállásának megváltoztatását már az óvodás korú gyermekek esetében el kellene kezdeni, amely feladatot az iskola sokkal eredményesebben tudna folytatni. Miszerint a rendszeres óvodába járás megkövetelése után a rendszeres iskolába járás könnyebben megvalósulna. Így sokkal több gyermek be tudná fejezni tankötelezettségi korában az általános iskola 8 évfolyamát.

- *Gyöngyösi Egressy Béni Általános Iskola: Az iskola felmenő rendszerben használja a KAP (Komplex Alapprogram) és KIP (Komplex Instrukciós Program) módszereket az órákon. A Komplex Instrukciós Program olyan tanítási módszer, mely lehetővé teszi a tanárok számára a magas szintű csoportmunka szervezését azokban az osztályokban is, ahol jelentősek a tanulók közötti tudásbeli és kifejezőkészséget érintő különbségek. A pedagógusok az Erasmus+ továbbképzési program keretein belül folyamatosan sajátítanak el olyan technikákat, amellyel még élményszerűbbé tehetik a gyerekek számára az oktatást. Az iskola tagja és aktív felhasználója a DARTS matek programnak, mellyel közelebb tudja vinni a tanulóhoz a matematika tantárgyat.*

Az integrált/inkluzív nevelés pedagógiai szemléletmódja és követelményeinek elterjedése nagymértékben hozzájárul az iskolarendszer kívánatos átalakulásához. Az együttnevelés alkalmazásával az intézmény szociálisan befogadóvá, egyben arra is alkalmassá vált, hogy a legkülönbözőbb társadalmi háttérű tanulók előmenetelét színvonalromlás nélkül biztosítsa.

Az iskolában az alapkészségek elsajátítását gyógypedagógus, fejlesztő pedagógusok, logopédus segíti, hogy a beszédhibákkal és tanulási nehézségekkel, mozgás, hallás fogyatékkal és autizmussal küzdő gyermekek is felzárkózhassanak. A hátrányok leküzdését, segítik a pedagógusok által tartott egyéni foglalkozások, ahol lehetőség nyílik az akadályok egyedi kezelésére. A szaktárgyi korrepetálások a lemaradások, hiányok pótlását, a szakkörök, tehetségműhelyek a tehetséges diákok sikerhez jutását biztosítják.

Az intézmény szoros együttműködésben van a Gyöngyösi Energia SC labdarúgó csapatával. Így több tanulónak is lehetősége nyílik arra, hogy kibontakoztathassa képességeit a sportág terén.

- *Gyöngyösi Kálváriaparti Sport-és Általános Iskola: A COVID járvány következtében bevezetett online oktatásra is maximálisan felkészültünk, azon tanulók részére biztosítottunk tableteket, akiknek nem volt otthon számítógépe. Azok a tanulók, akiknek nem volt internet előfizetése, azok postai úton kapták meg a tananyagokat. Az elkészült feladatokat behozták az iskolába és személyesen adták át az osztálytanítók részére. A tananyagok közvetítésében, a felzárkóztatásban, a szegregátumokban tevékenykedő intézmények is segítettek. (Gyermekjóléti Szolgálat, Máltai Segítőház).*

2. éve együttműködési megállapodásunk van a nyíregyházi Abigél Művészeti Iskolával. Intézményünkben modern tánc, grafika és kézműves oktatásra is van lehetőség, mind alsó és felső tagozaton.

Meghívott vendégeink szakmai előadásaikkal segítik gyermekeink érzékenyítését különböző szakterületeken (drogprevenció, elsősegélynyújtás).

Minden évben helyt adunk a pályaválasztási szülői értekezletnek - a 8. osztályos tanulók szüleinek - segítve ezzel gyermekük továbbtanulását.

Fontos számunkra a hagyományok ápolása, ezért évente meghívunk olyan vendégeket, akik segítik a tanulók ez irányú ismereteinek bővítését is. (kosárfonás, szövés-fonás, tűzzománc).

Részt veszünk az Öko forradalom programban is.

Nyáron a rászoruló tanulóknak Erzsébet tábor keretén belül tábort szervezünk, melyen nagy létszámban vesznek részt.

Az Állatok világnapja alkalmával gyűjtést szervezünk a menhelyen lévő kutyusoknak, ezáltal is érzékenyítve tanulóink társadalmi felelősségvállalását.

Az iskolákban az alapkészségek elsajátítását gyógypedagógus, fejlesztő pedagógusok, logopédus segíti, hogy a beszédhibákkal és tanulási nehézségekkel, mozgás, hallás fogyatékkal, valamint az autizmussal küzdő

gyermek is felzárkózhassanak. A hátrányok leküzdését, segítik a pedagógusok által tartott egyéni foglalkozások, ahol lehetőség nyílik az akadályok egyedi kezelésére. A szaktárgyi korrepetálások a lemaradások, hiányok pótlását, a szakkörök, tehetségműhelyek a tehetséges diákok sikerhez jutását biztosítják.

Az együttnevelés alkalmazásával az intézmény szociálisan befogadóvá, egyben arra is alkalmassá válik, hogy a legkülönbébb társadalmi háttérű tanulók előmenetelét színvonalromlás nélkül biztosítsa.

- *II. Rákóczi Ferenc Kat. Általános Iskola:* Az iskolában az alapkészségek elsajátítását gyógypedagógus, fejlesztő pedagógusok, logopédus segíti, hogy a beszédhibákkal és tanulási nehézségekkel, küzdő gyermekek is felzárkózhassanak. A hátrányok leküzdését, segítik a pedagógusok által tartott egyéni foglalkozások, ahol lehetőség nyílik az akadályok egyedi kezelésére. A szaktárgyi korrepetálások a lemaradások, hiányok pótlását, a szakkörök, tehetségműhelyek a tehetséges diákok sikerhez jutását biztosítják. Szívesen vesznek részt a tanulók a különböző sportkörü foglalkozásokon is, ahol siker- és közösségi élményhez juthatnak.

- *Gyöngyösi Petőfi Sándor Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános iskola és Készségfejlesztő Iskola:* Az integrált/inkluzív nevelés pedagógiai szemléletmódja és követelményeinek elterjedése nagymértékben hozzájárul az iskolarendszer kívánatos átalakulásához. Az együttnevelés alkalmazásával az intézmény szociálisan befogadóvá, egyben arra is alkalmassá válik, hogy a legkülönbébb társadalmi háttérű tanulók előmenetelét színvonalromlás nélkül biztosítsa. Ez a hálózat, együttműködik az érintett tanulók szüleivel, a társadalmi rehabilitációban részt vevő szervezetekkel, szakszolgálattal, valamint a szolgáltatást igénylő köznevelési intézményekkel. Gyógypedagógiai munkánk elsődleges célja az, hogy a valamilyen okból hátrányban élő gyermekek a társadalom hasznos tagjává váljanak. Ugyanakkor fontos feladatunk lenne a társadalom felkészítése is ezeknek a gyermekeknek, fiataloknak a befogadására.

A sokoldalúan képzett gyógypedagógusok, korszerű terápiás eljárásokkal, fejlesztő eszközökkel, speciális taneszközökkel bármely fogyatékoságtípushoz gyógypedagógiai megsegítést tudnak biztosítani. Az utazó gyógypedagógiai hálózat tagjainak száma jelenleg 20 – 25 fő, képezéseiket tekintve: értelmileg akadályozottak, tanulásban akadályozottak, autizmus spektrum pedagógiája szakirányú, illetve pszichopedagógus, logopédus, tiflopedagógus és szomatopedagógus végzettségű kollégák. Jelenleg 15 gyöngyösi, illetve Gyöngyös vonzáskörzetébe tartozó településen található integráló intézményben zajlanak a fejlesztések.

- *Magyar Máltai Szeretetszolgálat Károly Róbert Technikum, Szakképző Iskola és Gimnázium:* Minden tanulónak esélyt kell kapnia a képességei szerinti fejlődésre, a sajátos nevelési igényű-, és a hátrányos helyzetű tanulónak integrált oktatás keretében: a szociokulturális hátrányainak leküzdésére, felzárkózásra; a kiemelkedő képességű tanulónak tehetségük kibontakoztatására. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű és a nem halmozottan hátrányos helyzetű, SNI tanulók együttnevelését, a szegregációmentes oktatást biztosítják. Heterogén összetételű osztálycsoportjaik vannak. Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskola (a fenntartókkal, a családdal, a gondviselőkkal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) biztosítja a nevelő – oktató munka feltételeit. Fő tevékenységeik:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és ezen tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

Alapító Okiratuk szerint felvállaljuk a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számukra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítanak. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére kiemelt figyelmet fordítanak. A vizsgák során a jogszabály által lehetővé tett maximális kedvezményeket biztosítják a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

- *Vak Bottyán János Katolikus Műszaki és Közgazdasági Technikum, Gimnázium és Kollégium:* Az iskolában már 9. évfolyamtól órarendbe beépítve szerveznek tanulóik számára felzárkóztató, illetve tehetséggondozó foglalkozásokat. A lemaradók számára ezen kívül egyéni, illetve csoportos korrepetálásokat tartanak.

- *Északi ASzC Mátra Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium:* Kiemelten fontosnak tartják, hogy az alacsony (1-2 %) lemorzsolódási eredményeket meg tudják őrizni és a tanulmányi eredményben elért javulás is fenntartható legyen. Ennek érdekében a 9. évfolyam elején bemeneti mérést végeznek, ennek eredménye alapján korrepetálásokat szerveznek. A korrepetálások elsődleges célja a tanulók alapkompenciáiban jelentkező hiányosságok pótlása, felzárkóztatás, fejlesztés. 9. évfolyamos tanulók beszoktatása érdekében évente megszervezik a beszoktatási hetet, vagy valamilyen ehhez a feladathoz kapcsolódó programot (pl. gólyatábor). Fontos, hogy az iskolába kerülő diákok előre szembesüljenek azokkal az elvárásokkal, melyeket teljesíteniük szükséges. Meg kell, hogy ismerjék az intézmény szokás- és hagyományrendszerét, személyes kapcsolatokra tehessenek szert, ne érezzék magukat „idegennek” az iskolában. Kiemelt feladatként kezelik a tehetséges tanulókkal való foglalkozást. Minden évben vállalják a tanulók szakmai versenyekre való felkészítését. A mátrafüredi iskola fenntartja tehetséggondozó szakkollégiumi programjait. Olyan szakköri és egyéb foglalkozásokat indítanak, melynek célja a tehetséggondozás. Az iskolákban az alapkészségek elsajátítását gyógypedagógus, fejlesztő pedagógusok, logopédus segíti, hogy a beszédhibákkal és tanulási nehézségekkel, mozgás, hallás fogyatékkal, valamint az autizmussal küzdő gyermekek is felzárkózhassanak. A hátrányok leküzdését, segítik a pedagógusok által tartott egyéni foglalkozások, ahol lehetőség nyílik az akadályok egyedi kezelésére. A szaktárgyi korrepetálások a lemaradások, hiányok pótlását, a szakkörök, tehetségműhelyek a tehetséges diákok sikerhez jutását biztosítják.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	na	na	na	164
2017	na	na	na	108
2018	na	na	na	48
2019	na	na	na	118
2020	na	na	na	98
2021	na	na	na	101
2022	na	na	na	64
2023	na	na	na	103

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Esélyegyenlőség előmozdítására irányuló törekvések

A Gyöngyösi Közös Önkormányzati Hivatal gyámhatósági ügyintézői folyamatosan napi munkakapcsolatot tartanak fenn a jelzőrendszer tagjaival, különös tekintettel az iskolák gyermekvédelmi felelőseire, osztályfőnökökre és pedagógusaira, akik a legtöbb veszélyeztető magatartással és problémás esettel találkoznak.

A bölcsődék és a tagóvodák vezetői is gyakorta jelzéssel élnek, ha az intézmény keretein belül nem tudják megoldani a felmerült gondokat és szakértői, illetve hatósági segítséget igényelnek. A preventív és az

esetmegoldó munka egymással párhuzamosan folyik, a tanácsadástól a célzott segítségnyújtáson keresztül a hatósági intézkedésig.

A veszélyeztető magatartás felismerése, a beavatkozás lehetőségének és szükségességének meghatározása közös feladat, amelynek érdekében az együttműködés megfelelően működik. A jelzőrendszer tagjaival különös tekintettel a nevelési, oktatási intézményekkel, valamint a Gyermekjóléti Szolgálattal való jó kapcsolat és együttműködés eredményeképpen gyakran megelőzhető a védelembé vételi eljárás, illetve a gyermek családból való kiemelése. A prevencióra nagy hangsúlyt fektetünk és ezt csak közös munkával tudjuk sikeresen elérni.

Szociális segítő munka: Az óvodai és iskolai szociális segítő munka az eltelt években pozitív eredményeket tudott elérni a prevenció terén, a csoportos foglalkozások népszerűek az intézményekben, kiváltképp általános iskolákban.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a családok anyagi helyzetéből, széteséséből következően a nevelés, gondozás, törődés hiánya	hátránykompenzáló programok működtetése, szabadidős programok szervezése szakemberek továbbképzése, szülők bevonása
A hátrányos helyzetű csoportok, különösen, a szegregátumokban élő gyermekek, tanulók fejlesztő programokban való részvétele szükséges. Esetleges digitális munkarend bevezetésekor a tanulásban lemaradók segítése szükséges.	Együttműködési megállapodás kötése hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok fejlesztésével, mentorálásával foglalkozó civil szervezetekkel
a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt nem mindenki veszi igénybe ???	szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról
a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése iránti igény növekszik Gyöngyös Város Óvodái évente kb. 30 SNI-s gyermek integrált nevelését végzi. A szakszerű ellátáshoz átgondolt humánerőforrásra (konduktor, további pedagógiai asszisztens), valamint alacsonyabb csoportlétszámra lenne szükség.	óvodapedagógusok szakirányú továbbképzésének támogatása, fejlesztő pedagógus, pszichológus alkalmazása továbbra is szükséges Az óvodás gyermekek csoport létszámára és összetételére figyelemmel indokolt a fejlesztőpedagógus, pszichológus, pedagógiai asszisztens státusz biztosítása Gyöngyös Város Óvodáiban.
A hátrányos helyzetű gyermekek esetén még mindig magas az iskolai lemorzsolódás. Sok arra rászoruló gyermek nem kap időben SNI, BTMN státuszt. Az érintett, fejlesztésre szoruló gyermekeket gondviselőik gyakran nem viszik el vizsgálatra.	Az iskolai lemorzsolódás csökkentése érdekében már óvodás korban nagy hangsúlyt kell fektetni a fejlesztésre szoruló gyermekek kiszűrésére, vizsgálatára és megsegítésére. Rendszeres konzultáció szükséges az óvoda, iskola és a szakszolgálati intézmények között. Az óvoda és az iskola szoros együttműködése szükséges a családgondozókkal annak érdekében, hogy a gyermekek fejlesztése minél korábban megkezdődhessen. Szükség esetén óvodai fejlesztő program beépítése szükséges a Pedagógiai Programba.
A családok számára egyre nagyobb problémát okoz a gyermekek felügyelete a nyári szünidőben	Nyári napközis táborok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.). Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály.

A Mt. 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

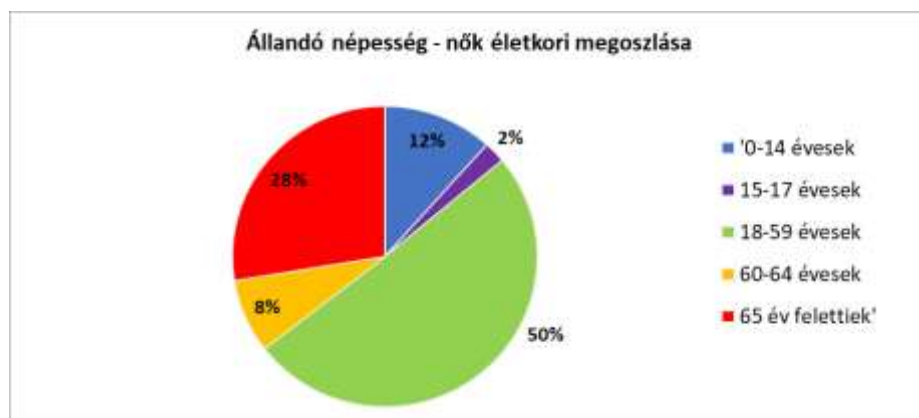
A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Gyöngyös város demográfiai és közszolgáltatási adatainak vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település állandó népességének 53 %-a nő (15 241 fő),
- a női lakosok több mint fele 18-64 éves tehát aktív korú (8 909 fő),
- a 65 év feletti nők száma 4 204 fő, ami a 65 év feletti lakosság 63,07%-át teszi ki. Ez az arány is jól mutatja, hogy helyi szinten a nők átlagosan magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

A családi feladatok és felelőségek leginkább még mindig a nőket terhelik. Túlnyomórészt a nők gondoskodnak a gyermekekről és az idősekről, sőt, sokszor a férfiakról is. Éppen ezért sokkal érzékenyebbek a munkahely távolságára, a túlmunkára stb. A nők ilyen mértékű leterheltségének (munkahely, családi háztartás) enyhítéséhez nagyfokú társadalmi és családon belüli szemléletváltásra van szükség. Biztosítani és segíteni kell a munka és a magánéleti kötelezettségek összehangolását családon belül, a nők és férfiak számára egyaránt. Az utóbbi időben a gyermekszülések idejének kitolódása figyelhető meg, melynek egyik oka a nők karrierépítésének erősödése. Életkortól függetlenül öregségi nyugdíjra jogosultak azok a nők, akik legalább 40 év jogosultsági idővel rendelkeznek. A 40 éves kedvezményes nyugdíj megállapításához minimum 32 év kereső tevékenységgel szerzett szolgálati idő szükséges.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az adatok alapján elmondható, hogy a nők foglalkoztatottsági aránya Gyöngyösön közel azonos a férfiakéval (lásd 5.1.1. számú táblázat). A felsőfokú végzettség iránti igény fokozatos növekedést mutat a nők körében is. Gyöngyösön a közszférában – közoktatás és felsőoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás – és a kereskedelemben lényegesen magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. A politikai és gazdasági területeken kevesebb a női vezető. A nők előbbre jutása a ranglétrán azonban egyre többször eredményez felsővezetői pozíciót.

A kutatások alapján a befejezett iskolai végzettséget nézve az alacsonyabb képzettségi szinteken alig találunk különbséget a nők és a férfiak között. Ám a magasabb szinteknél az utóbbi évtizedek tendenciáinak hatására már láthatóak a különbségek, mégpedig a nők javára. *(Nők és férfiak Magyarországon, KSH)*

Bár napjainkban több nő szerez diplomát, mint férfi, az Educatio Nonprofit Kft. által készített kutatás szerint a frissdiplomások közül mégis a férfiaknak és a jó családi háttérrel rendelkezőknek van a legnagyobb esélyük arra, hogy sikeres karriert fussanak be. A két nem közötti különbség nemcsak a fizetésben mutatkozik, hanem a munkakeresés időtartamában, valamint a vezető beosztásban való arányukat nézve is - mindhárom szempontból a férfiaknak kedvez a statisztika.

A városban is jellemző a kisgyermekes nők hátrányos helyzete. Azonban az Önkormányzat mindent megtesz ennek javítása érdekében, így például: megfelelő kapacitással rendelkező bölcsődék, családi bölcsőde hálózat jelenléte a városban; 2019-ben pályázat keretében fejlesztette a Jeruzsálem Úti Bölcsőde férőhelyeit. A városban működik az időszakos gyermekfelügyeletet, játszócsoportot is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	3,38	3,48	3,43%
2017	3,27	3,43	3,35%
2018	2,81	3,02	2,92%
2019	3,64	3,42	3,53%
2020	5,01	5,25	5,13%
2021	4,28	4,36	4,32%
2022	1,96	1,95	3,91%
2023	3,73	4,07	3,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	37,89	56,86
2017	43,96	48,94

2018	42,08	49,78
2019	39,47	52,55
2020	60,96	51,34
2021	66,31	50,80
2022	54,10	49,34
2023	57,65	48,81

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	673	72
2017	646	55
2018	549	46
2019	646	54
2020	917	66
2021	754	56
2022	684	26
2023	654	28

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban
- c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei
- d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők esélyegyenlőségének vizsgálatakor nem lehet figyelmen kívül hagyni a munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások körét. A bölcsődékkal, családi bölcsődékkal, óvodai férőhelyekkel kapcsolatos adatok részletesen bemutatásra kerültek az előző fejezetben. Összességében elmondható, hogy Gyöngyösön a férőhelyhiányról egyik ellátás esetén sem kell beszélni, így a nők esélyegyenlősége e tekintetben nem veszélyeztetett.

A nők esélyegyenlőségét szolgálja a 3 éves kortól kötelező óvodai nevelés, valamint a GYED extra bevezetése. Az Önkormányzat biztosítja a szükséges bölcsődei, óvodai férőhelyeket, minden óvodás korú gyermek felvétele megoldott, mellyel elősegítjük a nők visszatérését a munka világába. Az Önkormányzat a foglalkoztatás területén is igyekszik a nők esélyegyenlőségét szem előtt tartani. Az óvodai nevelés területén 14 fő pedagógiai asszisztens és 1 fő óvodapszichológus és 3 fő gyógypedagógus alkalmazására került sor.

A közintézmények nyitva tartásukkal igyekeznek alkalmazkodni a családok életritmusához. Itt emelendő ki, hogy a bölcsődék és óvodák 7-17.00 óráig tartanak nyitva, a Jeruzsálem úti intézmény hosszított nyitvatartással

A járási hivatal keretén belül működő kormányablakban bizonyos napokon hosszított nyitvatartással, 18.00 óráig lehet ügyet intézni.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként

	db	fő	fő
2018	15	941	63
2019	15	902	60,1
2020	14	873	62,4
2021	14	864	61,7
2022	14	824	58,9
2023	14	744	53,1

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	192	274
2019	192	261
2020	192	243
2021	192	250
2022	192	279

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	na	na	32	31	na	na	401	161
2019	na	na	32	49	na	na	192	171
2020	na	na	32	45	na	na	192	163
2021	na	na	32	45	na	na	192	151
2022	na	na	32	42	na	na	na	na
2023	na	na	32	45	na	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg.

Gyöngyösön az egy védőnőre jutó 0-3 éves gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat (4.2.1. táblázatban részleteztük), ami a születések számának csökkenésével magyarázható. A védőnői szolgálat preventív tevékenységre képzett, egészségügyi diplomával rendelkező, önállóan dolgozó szakemberekből áll. A városban 9 fő területi védőnő dolgozik, 2017-ben átlagosan 184 gyermek ellátása jut egy védőnőre.

A védőnő a tevékenységét védőnői tanácsadóban, családok otthonában, illetve bölcsődében, óvodában végzi. A védőnők munkájukat a szakmai szabályok betartásával végzik, és egyéb szolgáltatásokkal teszik színvonalassá. A védőnő egyéb tevékenységei között szerepel a szülésfelkészítő tanfolyam, babamasszázs, anyatejes világnapi rendezvény.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nők elleni erőszak legtöbbször családon belüli erőszak, szexuális zaklatás, fenyegető zaklatás, nemi erőszak, emberkereskedelem, prostitúció. A kapcsolati erőszak elkövetője általában olyan férfi, akitől az áldozat függ. A nők és a gyermekek elleni szexuális erőszak döntő hányada családi, ismertségi kapcsolatokon belül történik, de gyakran szenvedik el közterületen, munkahelyen is.

A bűncselekményekben a nők jóval gyakrabban jelennek meg sértettként, mint elkövetőként.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyár.) és a Gyer. rendelkezései alapján 2020. január 1. napjától a települési önkormányzat jegyzője került kijelölésre, mint a családvédelmi koordinációs szerv vezetője.

A 2009. október 1-jén hatályba lépett, a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvényt alkotta meg (a továbbiakban: Hkt.). Hozzátartozók közötti erőszaknak minősül a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység, a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás.

Bántalmazott az a hozzátartozó, akinek a sérelmére a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítják. Bántalmazó az a cselekvőképes hozzátartozó, aki a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítja, vagy akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszakot más megvalósítja.

Gyermekeknek kell tekinteni a 0–18 év közötti kiskorút. Hozzátartozónak kell tekinteni a Ptk. 8:1. § (1) bekezdésében meghatározott közeli hozzátartozókat és hozzátartozókat, valamint a volt házastársat, a volt bejegyzett élettársat, a gondnokot, a gondnokoltat, a gyámot, a gyámoltat.

A hozzátartozók közötti erőszak megelőzését szolgáló intézményrendszer és a jelzési kötelezettség: Az észlelő-, jelző-, valamint az ellátórendszer valamennyi résztvevője a hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez kapcsolódó feladatot látják el a törvényben meghatározott alaptevékenységük keretében.

Az intézményrendszer tagjai többek között az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona, a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény és a nevelési tanácsadó, a gyámhatóság, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogó felügyelői szolgálat, az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek, a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása, az egyesületek, alapítványok és magánszemélyek.

Lényeges kiemelni azt, hogy amennyiben a családvédelmi koordinációért felelős szerv – a települési önkormányzat jegyzője – eljárása során észleli, hogy a hozzátartozók közötti erőszakkal gyermek is érintett – azt úgy kell tekinteni, hogy ő is veszélyeztetett, mintegy a bántalmazás ellene is irányul – úgy azt jeleznie szükséges a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatalnak a gyermek veszélyeztetettségnek vizsgálata, illetve az esetlegesen szükséges gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó intézkedés megtétele érdekében.

A hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációs feladatok 2020 évben: 4 esetben történt megkeresés az ügyészség és a rendőrség részéről.

A hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációs feladatok 2021 évben: Ügyek száma összesen: 5. Bántalmazási ügyben indult eljárások száma: 5. Bántalmazók száma: 5. Bántalmazottak száma: 7 fő, ebből nő: 5 fő (bántalmazottak között kiskorú nem volt). Az 5 esetből 5 esetben kérték a koordinációs szerv vezetőjétől a személyes meghallgatást. A meghallgatást követően tájékoztatás került megküldésre az ügyészség felé minden esetben, illetve a Gyöngyösi Rendőrkapitányság felé.

A hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációs feladatok 2022 évben: Ügyek száma összesen: 23. Bántalmazási ügyben indult eljárások száma: 23. Bántalmazók száma: 5 fő, ebből nő: 7 fő. Bántalmazottak száma: 28 fő, ebből nő: 24 fő, ebből kiskorú: 1 fő. A 23 esetből 23 esetben kérték a koordinációs szerv vezetőjétől a személyes meghallgatást. A meghallgatást követően tájékoztatás került megküldésre az ügyészség felé minden esetben, illetve a rendőrség felé.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A Hkt. 2009. október 1. napjával lépett hatályba. A családvédelmi koordinációért felelős szerv a gyámhivatal. A bántalmazottak a városban működő Család és Gyermejkölési Központokhoz is fordulhatnak, ahol ilyen esetben családgondozással próbálnak segítséget nyújtani számukra, szükség esetén pedig megadják azt az ingyenesen hívható számot, amelyen keresztül az ún. védett házakba való elhelyezést lehet kérni.

Az ingyenesen hívható telefonszámon, illetve a hivatalos szerveknél nem csak a bántalmazottak, hanem bármely állampolgár bejelentést tehet. A bejelentő adatait zártan kell kezelni, tehát sem a bántalmazó, sem a bántalmazott számára nem derülhet ki, hogy mely személy tette a bejelentést.

A Gyöngyösi Gyermek Átmeneti Otthona folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely a gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő teljes körű ellátást biztosít.

A Gyermek Átmeneti Otthonában az a családban élő, Heves és Jász-Nagykun Szolnok megyeközigazgatási területén állandó lakhellyel rendelkező 3-18 éves korú gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

2022-ben összesen 27 gyermek átmeneti elhelyezését biztosították, az otthonba kerülés okai között szerepeltek: 8 családnál lakhatási problémák, nem megfelelő lakáskörülmények: családi konfliktusok (18 eset), lakhatási körülmények (3 eset), szülő-gyermek kapcsolat (6 eset).

Az átmeneti gondozásban részesített gyermek gondozásának és nevelésének célja, hogy ideiglenes jelleggel helyettesítse vagy segítse a gyermek gondozásában, nevelésében akadályozott szülő gondoskodását. A szülő felügyeleti joga megmarad. 2018. január 1-től az otthontalanná vált szülő is elhelyezhető.

A Gyermek Átmeneti Otthona a szülővel megállapodást köt, mely részletezi a gondoskodás módját, formáit, a feladatmegosztást a szülő és a gyermekek átmeneti otthona között. Az átmeneti otthonban 12 gyermek elhelyezésére van lehetőség egyidejűleg.

Szükség esetén pszichológiai és jogi tanácsadást biztosít, pedagógiai segítséget nyújt az intézmény.

Térítési díj egy gyermek elhelyezése esetén a szülő jövedelmének 25%-a, két vagy több gyermeknél a szülő jövedelmének 50%-a.

A Gyöngyösön működő Család és Gyermejkölési Szolgálat segít a szociális és mentálhigiénés problémák esetén az intézményhez forduló egyének, családok életvezetési nehézségeinek elhárításában és feloldásában. A szociális problémák következtében veszélyeztetett, illetve krízishelyzetben lévő személyeknek, családoknak támogatást nyújt. Célja, hogy kölcsönös, bizalom alapuló együttműködéssel képessé tegye a hozzá fordulókat problémáik felismerésére, feltárására, önálló megoldására. 2022. évben Gyöngyösön tartósan 124 családdal dolgozott a Szolgálat, további 153 családdal pedig valamilyen probléma kapcsán került kapcsolatba, mely meg is oldódott.

A Család és Gyermejkölési Központ a már gyermekvédelmi gondoskodás alatt lévő gyermekek esetmenedzselését végzi, kizárólag jogerős határozat alapján kapcsolódik a család életébe. Speciális szolgáltatásokat biztosít, mint

- kapcsolattartási ügyelet és mediáció: semleges helyszín biztosítása gyermek és szülője vagy nagyszülője kapcsolattartására, melyet megállapodás alapján biztosít a Központ.
- készenléti szolgálat: közismert telefonszám, honlapon is elérhető, illetve valamennyi irodában, éjjel-nappal és hétvégén is hívható, információnyújtás céljából.
- kórházi szociális munka: kapcsolattartás a kórházzal, mely kölcsönös.
- utcai-lakótelepi szociális munka: kiemelt helyeken csellengő, kolduló gyermekek feltérképezése

- szociális diagnózis elkészítése: egyéb szolgáltatások feltérképezése az igénybevevő számára

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Az Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Önkormányzati képviselők körében három nő található. A város jegyzője és helyettese, a járási hivatal vezető-helyettese, a KHSZK igazgatója, a Vachott Sándor Városi Könyvtár, a Gyöngyösi Kulturális Nonprofit Kft, a Gyöngyösi Városteréség Fejlesztő Nonprofit Kft., valamint a Mátra Múzeum igazgatója is nő, ahogy a legtöbb köznevelési intézményt is nő vezeti (a HEP 2023. novemberi megalkotásának időpontjában).

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Nagy hangsúlyt kell fektetni a terhes tanácsadásra, a kismamák fizikai és mentális állapotára, hiszen az nagyban befolyásolja születendő gyermek egészségét. Gyöngyösön a Védőnői Szolgálat kíséri figyelemmel a kismamák terhességét.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a gyermekét egyedül nevelő nő vagy a több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magasabb	szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során a célzott támogatások körének ismertetése az érintettekkel, esetleges bővítési lehetőség átgondolása
GYÁS, GYES-ről való teljes körű visszatérés lehetőségének hiánya	gyermek napközbeni ellátását biztosító intézmények megfelelő férőhelyszámmal történő működtetése, az önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek esetleges átvállalása
elmagányosodás, a magányérzet kialakulásával az anya mentális állapotának rosszabbodása, családi konfliktusok éleződése	szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése, zöldterületek, parkok tervszerű felújítása, speciális egyéni- és csoportterápiák, közösségi terek létrehozása, működtetése szülő- gyermek programok szervezése
Családon belüli erőszak áldozatai nagyobb arányban nők, a krízishelyzetben lévőknek kevés az információja segítséget nyújtó szervezetekről, személyekről	Tájékoztató kampányok létrehozása, információk minél több csatornán történő eljuttatása az érintettekhez

Munka és magánélet egyensúlyának hiánya	A nők munkaerőpiaci integrációjának elősegítése, alternatív és részmunkaidős foglalkoztatási formák támogatása.
---	---

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az általános demográfiai folyamat jellemzői Gyöngyösön is megfigyelhetők:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama.

A társadalom demográfiai adatokkal illusztrált idősödése nem gyöngyösi sajátosság, az idős korúak arányának növekedésével párhuzamosan csökken a fiatal korosztályok aránya.

Mind az idős kori függőségi ráta (a 65 éves és idősebb népesség aránya a 15-64 éves korosztályhoz viszonyítva), mind pedig az öregedési index (amely a 65 éves és idősebb korosztályt a 14 éves és fiatalabb gyermekek létszámának arányában adja meg) értéke emelkedő tendenciát mutatott az utóbbi évtizedekben, ami többek között azt is jelenti, hogy egy aktív korú állampolgárra egyre több idős korú jut. Ezekkel a folyamatokkal párhuzamosan napjainkban egyre kevésbé jellemző a többgenerációs együttélés, az idősök egyre jelentősebb hányada él magányosan, így fokozatosan növekedik az idősellátás terén a társadalom felelősség- és szerepvállalása.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény rendelkezések irányadók. A törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A Szt. értelmében az idős korúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

A nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők aránya (lásd 6.1.1. számú táblázat) majd 50%-kal magasabb a férfiakénál, ami magyarázható a nők alacsonyabb nyugdíjkorhatárával, illetve a nők hosszabb élettartamával, hiszen Gyöngyös viszonylatában a 65 év feletti állandó népesség csak 36,9% -a férfi.

6.1 Az idős korú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	6 292	3 867	162,71%
2017	6 384	3 816	167,30%
2018	6 471	3 742	172,93%
2019	6 665	3 615	184,37%
2020	6 788	3 505	193,67%
2021	6 826	3 363	202,97%
2022	6 854	3 184	215,26%
2023	6 888	3 078	223,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	3 330	5 715	9045
2017	3 254	5 579	8833
2018	3 192	5 552	8744
2019	3 168	5 563	8731
2020	3 050	5 486	8536
2021	3 004	5 377	8381
2022	2 939	5 316	8255
2023	2 921	5 274	8195

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadékában részesülők száma elenyésző, és egyben csökkenő tendenciát mutat, amely tény a potenciális igénybevevők körének szűkülése (demográfiai csökkenés), vagy jövedelmi helyzetük javulása indokolhat.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	131	7	2 637	4 857	9	148	n.a.
2017	117	5	2 581	4 791	14	132	7
2018	113	6	2 552	4 841	7	124	8
2019	93	6	2 577	4 888	7	115	10
2020	87	4	2 501	4 862	6	91	10
2021	88	3	2 458	4 783	14	83	11
2022	76	2	2 441	4 760	5	75	10
2023	66	3	2 451	4 744	7	71	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása.

Az időskorúak anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat. Az egyszemélyes háztartások jelentős részében időskorúak élnek. Megélhetési költségeik, egészségügyi kiadásai jellemzően magasak, önálló képességük a kor előrehaladtával egyre inkább korlátozott, egyre inkább segítségre, támogatásra szorulnak.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre a munkaerőhiány következtében a munkaerő-piacon is egyre nagyobb esély mutatkozik, kiváltképpen, ha speciális tudással rendelkeznek.

Az Önkormányzat intézményein keresztül biztosítja az idősek aktív bekapcsolódását a közéletbe.

A tevékeny idősor tekintetében az élethosszig tartó tanulást leginkább a családon belül a különböző generációk támogatják.

A foglalkoztatás területét érintően az idősök hátrányos megkülönböztetéséről nincs tudomása az önkormányzatnak.

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	549	646	917	754	651	654
41-45 év (TS 042)	Fő	58	94	136	112	76	80
	%	10,56%	14,55%	14,83%	14,85%	11,67%	12,23%
46-50 év (TS 043)	Fő	53	65	92	72	80	82
	%	9,65%	10,06%	10,03%	9,55%	12,29%	12,54%
51-55 év (TS 044)	Fő	44	51	90	70	76	72
	%	8,01%	7,89%	9,81%	9,28%	11,67%	11,01%
56-60 év (TS 045)	Fő	59	68	88	83	61	80
	%	10,75%	10,53%	9,60%	11,01%	9,37%	12,23%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	99	93	131	144	142	114
	%	18,03%	14,40%	14,29%	19,10%	21,81%	17,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta lehetőségektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai egyre kevesebb időt tudnak szánni a velük való törődésre. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény, mely leginkább az otthonukban nyújtott szolgáltatás iránt – házi segítségnyújtás- mutatkozik meg, ahol a gondozó segítségét kéri a napi tevékenységeik ellátásában, illetve a házon kívüli ügyintézésben.

Gyöngyös Városi Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról Gyöngyös Város Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról szóló 21/2011. (VI.30.) önkormányzati rendelete rendelkezik, melyek értelmében az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások körébe tartozó szolgáltatásokat a 4. pontban részleteztük.

Gyöngyösön az idősök nappali ellátása számszerűen a 6.3.1. számú táblázatban feltüntetett adatoknak megfelelően alakul.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	6 384	57	81	377
2018	6 471	57	91	357
2019	6 665	47	79	327
2020	6 788	41	69	1 219
2021	6 826	43	76	1 223
2022	6 854	33	63	1132
2023	6 888	39	78	969

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A Mátra Művelődési Központ rendezvényei között rendszeresen megtalálhatók az időseknek szóló programok, nótaest, operaest stb. Többször került már sor Gyöngyösön a Kelet-Magyarországi Szenior Táncalálkozóra, melyet a Nyugdíjasok Heves Megyei Szövetsége szervez. Évről-évre visszatérő program az időseknek szóló Ki Mit Tud, vagy az Idősek Világnapja alkalmából szervezett kulturális esemény és köszöntés. A művelődési központ több nyugdíjas csoportnak is helyet biztosít, akik tagjaik számára összejöveleket, kirándulásokat, színházlátogatásokat szerveznek.

c) idősek informatikai jártassága;

A Vachott Sándor Városi Könyvtár havi rendszerességgel szervezi az Okosnagyi Klubot, ahol csoportban és egyénileg is lehetőség van elsajátítani az információtechnológiai eszközök használatát, illetve segítenek eligazodni a biztonságos internetezés világában.

d) a generációk közötti programok.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az **Idősek Bentlakásos Otthona** teljes Magyarország területén életvitelszerűen élő személyek számára biztosítja az ellátást.

A bentlakásos intézmény ellátást nyújt:

- a gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy részére,
- a 18. életévét betöltött személy számára, aki betegsége vagy fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni nem képes,
- a gondozási szükséglettel rendelkező személynek, ha az ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható,
- külön gondozási csoportban, akinél a jogszabályban meghatározott szerv a demencia körébe tartozó középsúlyos vagy súlyos kórképet állapított meg,
- a fent felsorolt személlyel az ellátás igénylésekor legalább egy éve együtt élő házastársát, élettársát, testvérét és fogyatékos közeli hozzátartozóját.

Az Idősek Bentlakásos Otthona 100 férőhelyen biztosít:

- Fizikai, mentális és életvezetési segítség 24 órás felügyelettel,
- Napi 5x-i étkezést a bentlakók életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően
- Egészségügyi ellátás

- Testi-lelki aktivitása fenntartása, megőrzése érdekében.
- „Munkaterápiával az aktív időskorért”. Az ellátottak szocioterápiás foglalkozás keretén belül munkaterápiát végeznek, mely munkáért munkajutalmat is kapnak (pl. portaszolgálatot látnak el).

Demens lakók ellátása, foglalkoztatása Idősek Bentlakásos Otthona lakói közül jelenleg közel 60 % valamilyen fokú demenciában szenved. A súlyos demens lakók aránya folyamatosan növekszik. Cél a demens ellátottak részére nyugodt, biztonságos környezet kialakítása a rendszeresség beillesztésével a mindennapi életvitel megkönnyítése, készségeik, képességeik szinten tartása érdekében.

Az intézmény kihasználtsága maximális, 2017. december 31-én 68 fő beköltözésre várakozót tartottak nyilván.

Az **Idősek Gondozóházába** azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni. Gyöngyös Város Önkormányzata a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Mátravidéki Csoportja által fenntartott idősek gondozóházában ellátási szerződéssel biztosítja 10 férőhelyen ezen ellátást. A gondozóház átmeneti elhelyezést nyújt idős, legyengült, vagy krónikus betegségben szenvedő, egyedül élő szociális elhelyezésre váró, önmagukat ellátni nem tudó, kórházi ellátást nem igénylő, rossz szociális helyzetben lévők részére. Az ellátást a beutaltak 1-4 hónapig terjedő időszakra szólóan vehetik igénybe. Az idősek gondozóháza az ellátottak részére biztosítja a napi háromszori étkezést, a személyre szabott bánásmódot, a szabadidő kulturált eltöltésének feltételeit, a gondozottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartását. A férőhely kihasználtsága 100 %-os.

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a kerület minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik.

Az Idősek Klubja szolgáltatásai:

- a) étkeztetés biztosítása,
- b) szabadidős programok szervezése,
- c) egészségügyi alapellátás megszervezése,
- d) mosási, tisztálkodási lehetőségek biztosítása,
- e) hivatalos ügyek intézésének segítése,
- f) életvezetés megszervezésében segítségnyújtás.

A házi segítségnyújtás az alapvető gondozás és ápolás körébe tartozó feladatokat látja el elsősorban az időskorúak, valamint azok számára, akik egészségügyi állapotuk miatt ezt az ellátási formát igénylik. A szolgáltatásokat az Önkormányzat társulási formában biztosítja, Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szervezetén keresztül. A házi segítségnyújtás feladatkörében 2016. január 1-jétől kétféle tevékenységet különböztetünk meg:

- a) a szociális segítség, melyhez az alacsony szükséglet kielégítését szolgáló tevékenységek tartoznak (pl. takarítási feladatok, bevásárlás),
- b) a személyi gondozás, melynek keretében „intenzív” szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek és ápolási feladatok végezhetők (ápolás, gondozás, gyógyszer kiváltása stb.).

Fentieknek megfelelően kerül megszervezésre a területen végzett munka, mely mindkét tevékenység esetében hivatásos gondozóval biztosított, tekintettel a bizalmon alapuló szolgáltatási követelményre.

Az idősek nappali ellátása keretében színes programokon, kézműves foglalkozásokon, kirándulásokon vehetnek részt az idősek.

Gyöngyösön aktív szerepet vállal az időskorúak esélyegyenlőségének előmozdítása szempontjából az Idősügyi Tanács.

Az Önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy az időskorúak erkölcsi, pénzügyi és természetbeni támogatást kapjanak. Pályázhatnak támogatásra (kulturális programok rendezésére, kirándulások szervezésére stb.) nyugdíjas közösségek, továbbá ettől az évtől nyugdíjasokat tömörítő szervezetek is költségvetési támogatásban részesülnek pályázat útján. Az időseknek szervezett szűrővizsgálatokról rendszeres tájékoztatást kapnak.

2015. évtől a 70. életévét betöltött magánszemélyek mentesülnek a magánszemélyek kommunális adójának megfizetése alól.

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szervezésével Gyöngyösön is elindult az **Alzheimer Café**. A szervező intézmény arra vállalt kötelezettséget, hogy hosszú távon fenntartható, éveken át elérhető segítő közösség kialakulására, működésére adjon lehetőséget azzal, hogy szervezi, kíséri a gyöngyösi Alzheimer Cafét.

A 2023. május 31-ei Alzheimer Café Gyöngyös nyitórendezvényt követően havonta egy alkalommal fix napon (minden hónap 3. szerda) és órában, két órányi időtartamra lehetőség lesz a találkozásra betegeknek, azok házastársainak, családnak, barátoknak, hivatásos egészségügyi, és szociális dolgozóknak, és bármely érdeklődőnek, akit a téma érint, illetve érdekel. A klubszerű találkozásokat a témában jártas segítő szakemberek (orvosok, mentálhigiénés szakemberek, szociális munkások, pszichológusok) kísérik, és támogatják jelenlétükkel. A rendezvények nyitottak, regisztrációhoz nem kötöttek, és ingyenesen látogathatók.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
egyedül élő idősek aránya magas	aktivitást, függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése, önkéntes képzések igény szerinti bővítése
súlyos betegségek (daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák) mellett pszichés problémák	egészségtudatos magatartás fejlesztése, rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése, szűrővizsgálatok, prevenciók szemlélet erősítése
gyakori „áldozattá válás”	idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
idős korról összefüggő társadalmi sztereotípiák jelenléte	helyi média bevonásával a nyilvánosság eszközeinek bővítése, tájékoztatás a programokról
elmagányosodás, befelé fordulás	szakmai és civil szervezetek hatékonyabb részvétele, nyugdíjas közösségek népszerűsítése
munkaerőpiaci versenyhátrány csökkentése	komplex idősügyi program megvalósítása: a szellemi életkor meghosszabbítása, a megfelelő egészségi állapot megtartása és a hasznosság-tudat megerősítése
<i>Demenciával küzdők egyre növekvő száma</i>	<i>Szakemberek bevonásával az érintettek és családjaik számára segítség nyújtás</i>

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, segély. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A KSH legutóbbi publikált népszámláláskor begyűjtött adatai alapján a gyöngyösi kistérségben 4 118 fogyatékos személy él, közülük 3 909 saját háztartásban, míg 209 fő intézeti ellátásban részesül.

A fogyatékosokkal élők száma a gyöngyösi kistérségben a fogyatékosok típusa szerint (KSH, 2011)

Fogyatékosok típusa	Intézetben élők	Nem intézetben élők	Összesen
Mozgássérült	78	1 983	2 061
Gyengénlátó, alig látó	20	628	648
Vak	7	51	58
Értelmi fogyatékos	9	209	218
Autista	45	44	89
Mentálisan sérült	49	321	370
Nagyothalló	38	537	575
Siket	7	59	66
Siketvak	–	32	32
Beszédhibás	7	87	94
Beszéd fogyatékos	10	76	86
Súlyos belszervi fogyatékos	2	406	408
Egyéb	–	15	15
Ismeretlen	2	282	284
Fogyatékosokkal élők*	209	3 909	4 118

(*Egy személy több fogyatékosok is megjelölhetett, ezért a fogyatékosok számtani összege meghaladja a fogyatékosokkal élő személyek számát.)

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket

Gyöngyösön a fogyatékkal élők körét tekintve védett foglalkoztatásról, és ennek ellenkezőjéről, a foglalkoztatás területén megvalósuló hátrányos megkülönböztetéséről sincs tudomásunk. A fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása ezen pont keretében kerül bemutatásra.

7.1.1 számú táblázat – Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	376	557	933
2017	367	521	888
2018	350	461	811
2019	324	434	758
2020	302	415	717
2021	287	392	679
2022	260	362	622
2023	237	337	574

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	47
2017	48
2018	45
2019	47
2020	44
2021	46
2022	42
2023	43

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Jelenleg a fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű munkavállalók iránti kereslet egyre jobban halad együtt az elsődleges munkaerőpiaccal. Az elsődleges munkaerőpiac munkáltatói kezdenek motiváltak lenni arra, hogy megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékkal élő munkavállalókat foglalkoztassanak. Ezen célcsoport jelentős részének munkanélkülisége még mindig szociális hátrányt okozó tényező, valamint az intézmények, munkahelyek akadálymentesítettségének hiányában ezek az emberek kirekesztődnek a közösségekből. Integrált munkába helyezésük által nőhet a tolerancia és csökkenhet a szegregáció.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) meghatározza a megváltozott munkaképességű személyek ellátásainak jogosultsági feltételeit, az ellátásban részesülő személyek jogait és kötelezettségeit. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslatról függően rehabilitációs ellátás vagy rokkantsági ellátás.

2021. január 1. napjától a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának elősegítése érdekében módosításra került a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.). A módosítás értelmében 2021. január 1. napjától a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők keresetük összegére vonatkozó megkötés nélkül, korlátlanul végezhetnek munkát ellátásuk egyidejű igénybevétele mellett.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának kulcskérdése a képességeiknek megfelelő munkakör megtalálása. Ehhez elengedhetetlen, hogy pontos képet kapjunk a munkára jelentkező részképességeiről, készségeiről, igényeiről, és a munkakör betöltéséhez szükséges képességekről, készségekről is. Mivel e téren önkormányzatunk információval egyáltalán nem rendelkezik, így nehéz a munkavállalást segítő lehetőségek feltérképezése is, hiszen az egyes személyek részképességeinek és a munkakörök ugyanezen dimenziók mentén felosztott elvárásainak ezek egymásra illesztésével derülhet ki, hogy milyen munkakörök állnak rendelkezésre és azok betöltéséhez milyen segítő intézkedésekre lehet esetlegesen szükség.

2019. január 1-jétől a megváltozott munkaképességű személyek után érvényesíthető adókedvezmény került bevezetésre, amelyet a Szochó tv. szabályoz.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Önkormányzatunknak a foglalkoztatás területén tapasztalt hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomása. Ezzel kapcsolatos bejelentés az elmúlt években nem érkezett sem az önkormányzattal szemben, sem az önkormányzat felé.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Gyöngyös Városában a fogyatékkal élők nappali ellátása Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott intézményben valósul meg.

2006-tól működik az Igazgyöngy Támogató Szolgálat, mely a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szervezetében működik. Jelenleg rendszeres szállítást igényelnek a gyöngyösi Hétszínvirág Napközi Otthonának ellátottjai, az Autista Segítő Központ és a Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói. A szolgálat személyi segítői rendszeres és eseti jelleggel végeznek alapvető gondozást, ápolást fogyatékos személyek otthonában. Mindezek mellett közösségi programok szervezésére is sor kerül, a fogyatékos személyek meglévő szociális-, oktatási-, család- és gyermekvédelmi hálózatba történő integrációját az Igazgyöngy Támogató Szolgálat intézményegységével kívánja elősegíteni.

2010 novemberében az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona elnevezés helyére a Hétszínvirág Napközi Otthon elnevezés lépett, ezáltal is utalva arra, hogy az ellátottak köre kibővült a fogyatékosok nappali ellátása terén. A 40 férőhelyes intézmény célcsoportja bármely fogyatékossgal élő személy lehet a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásának közigazgatási területéről: siketek és nagyothallók, vakok és gyengénlátók, értelmi fogyatékosok, mozgásszervi fogyatékosok, autisták, halmozottan fogyatékosok. Az intézményen belül 2007. év februárjában indult a szociális foglalkoztatás, mely keretében a telephelyen a szociális foglalkoztató műhelyben munka-rehabilitációs célú foglalkoztatás történik. Az ellátottak 4-6 órában dolgoznak, ezért ún. munka-rehabilitációs díjban részesülnek. 2017. évtől fejlesztő foglalkoztatásban részesülnek szociális foglalkoztatás helyett

Több civil szervezet helyi képviselője (pl. Vakok és Gyengénlátók Heves Megyei Egyesülete, Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége, Mozgássérültek Heves Megyei Egyesülete, „Merjünk Sérülten Mozogni” Egyesület) tevékenykedik a fogyatékosok életfeltételeinek jobbítása érdekében Gyöngyösön. Humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtanak.

Az utóbbi években egyre nagyobb igény mutatkozik a fogyatékos személyek körében bentlakásos otthoni elhelyezésre, mely Gyöngyös Városban a Legyen Mindig Otthonuk Alapítvány keretein belül került megvalósításra. Jelenleg 10 fő elhelyezését tudja biztosítani az Alapítvány, jelenleg telt házzal működik, de évről évre több érdeklődő keresi meg az Alapítvány vezetőit fogyatékos családtagjuk elhelyezése érdekében.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslatról függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás.

Rehabilitációs ellátásra jogosult az a megváltozott munkaképességű személy, akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, feltéve, hogy az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig 5 évnél több idő van hátra, továbbá rendelkezik azokkal a feltételekkel is, melyeket a törvény a jogosultság megállapításához előír.

Rokkantsági ellátásra jogosult az a megváltozott munkaképességű személy, akinek rehabilitációja nem javasolt, vagy foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható vagy tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, de a kérelem benyújtásának (vagy a felülvizsgálat időpontjában) az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg, amennyiben rendelkezik azokkal a feltételekkel, melyeket a törvény a jogosultság megállapításához előír.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi és rehabilitációs ellátásokhoz történő hozzáférés a településen akadálymentesen biztosított, azonban még így is előfordul, hogy az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe, így szükséges a támogatásuk a

szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén, amelyhez az egészségügyi és szociális ellátórendszerrel, támogató szolgáltatásokkal való együttműködés kiemelt fontosságú.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;
- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A településen a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az önkormányzat tisztában van azzal, hogy a jövőben a középületekbe való akadálymentes bejutás biztosítása mellett fontos az épületen belüli közlekedés feltételeinek megteremtése minden közintézményben. A település fokozatosan előre kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés terén is, valamennyi fogyatékosággal rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

EU forrásra pályázó vállalkozások, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítésnek is figyelmet szentelnek. Az előttünk álló időszakban a vállalkozások valószínűleg fokozatosan eleget fognak tudni tenni a kötelezettségüknek. Új beruházás, felújítás a hatályos jogszabályoknak megfelelően csak akadálymentesített környezet biztosításával történik. Alapelve, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A településfejlesztési tervekben, egyéb dokumentációkban általános elvárás az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer, az Önkormányzat mind a fizikai, mind az infó-kommunikációs akadálymentesség követelményeinek megpróbál a jövőben is eleget tenni.

A közúti közlekedés minőségét kátyúk, egyenetlen járdák, a járdáknál útpadkák ronthatják, amik nehezítik a kerékpárosok, motorosok, autósok és a lakosok közlekedését. Az Önkormányzat a jövőben ezeken a területeken is szeretne eleget tenni az akadálymentesítésnek, a saját erőt pályázati forrásból kiegészítve.

- f) fogyatékosággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosággal élő személyek nappali intézménye stb.);

A 7.1 pontban kifejtve.

7.4. Fogyatékosággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A 7.1 pontban kifejtve.

7.5 A fogyatékosággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. Intézménytípusként legalább egy intézmény akadálymentesen elérhető. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszótérek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

A 100%-os önkormányzati tulajdonú Gyöngyösi Sportfólió Nonprofit Kft. tartja fenn és működteti a városi sportlétesítményeket: Dr. Fejes András Sport-és Rendezvénycsarnok, Kömlei Károly Sporttelep, Sport Úti Sporttelep, Dr. Csépe György Uszoda és Termálstrand, Vályi-Nagy Károly Tornacsarnok, Aktív Ház. 2011-ben hazai forrásból került részlegesen felújításra és akadálymentesítésre a Kömlei Sporttelep öltözőblokkja és bejárata. 2012-ben ezen a sporttelepen megalakult a „Merjünk Sérülten Mozogni” mozgáskorlátozott klub. 2013-tól egyesületi formában működve célja elsődlegesen a mozgáskorlátozott és egyéb fogyatékkal élő emberek egyenjogú és teljeskörű társadalmi beilleszkedésének segítése, tevékenységük összehangolása, közösségi érdekeinek képviselése, érvényesítése és védelme. Az egyesület szociális tevékenységet, szabadidős tevékenységet, sport és hobbi tevékenységet lát el. A Dr. Csépe György Uszoda és Termálstrand teljes körűen akadálymentesített, a medencékbe való bejutást is biztosítani tudják a mozgáskorlátozottak számára. A Dr. Fejes András Sport-és Rendezvénycsarnok szintén teljes körűen akadálymentesített, a Sport

Úti Sporttelepen akadálymentes vizesblokk van, az öltözők nem akadálymentesítettek. A Vályi-Nagy Károly Tornacsarnok szintén akadálymentesített.

A Gyöngyösi Járási Hivatal szervezeti keretei között egy kormányablak működik, fizikai kialakításánál kiemelt szempont volt az akadálymentesítés megoldása, ezért működik benne akadálymentes fotófülke, akadálymentes munkaállomás, valamint indukciós hurokkal ellátott munkaállomás, illetve a sorszámosztó berendezés is akadálymentesített. A Göncz Árpád utcai Kormányablakban megfelelő lejtéssel új rámpa készült, megfelelő méretű pihenőkkel, továbbá megépítésre került egy akadálymentes parkoló is. A Vezekényi úton működő Foglalkoztatási Osztály megközelítése is biztosított mozgáskorlátozottak részére. A járási hivatal nemcsak az elhelyezési körülményeiben, hanem a humán erőforrás tekintetében is nagy figyelmet fordít az esélyegyenlőségi szempontok érvényre jutására. Ennek jegyében egy fő kormányablak ügyintéző jelnyelvi tolmács tanfolyamon vett részt, egy fő a Kormányablakból a „Másként látni” programban.

TOP-1.2.1-15 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés – Kulturális és aktív turizmus fejlesztése Gyöngyösön. Az itt kialakításra kerülő új turisztikai elemek akadálymentesek lesznek.

Gyöngyösön elmondható, hogy a munkahelyek is az akadálymentesítésre törekszenek. A hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások köre a korábbi pontokban kifejtésre került.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
kevés a lehetőség a kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, fórumokba való bekapcsolódásra	közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, önkéntes képzések szervezése, szélesebb körű tájékoztatás
akadálymentes környezet aránya nem 100% a közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés terén	a fizikai környezetben lévő akadályok, valamint az információs és kommunikációs akadályok megszüntetése
egészségügyi prevenciók szolgáltatásait, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe	segítségnyújtás ahhoz, hogy minél nagyobb számban részt vegyenek a szűréseken
fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának alacsony aránya	elemzések, felmérések készítése alkalmazásuk pontos mértékéről, foglalkoztatásuk elősegítése
közösségi tevékenység beszűkülése, „felesleges” életérzés	különböző sport és kulturális tevékenység, csoportok szervezése, működési feltételek biztosítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Gyöngyösön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit (lásd 3.7 pont).

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki például:

Almavirág Összefogás, Értékteremtő Kereskedelmi Szociális Szövetkezet: A szövetkezet 2013-tól működik Gyöngyösön az aktív szociálpolitika egyik eszközeként, a befogadó társadalmi értékek mentén biztosít foglalkoztatást, megélhetést, közösséget, valamint üzemelteti a „KincsesBarlang” névre hallgató szociális adományboltokat. A szövetkezet tagjai munkájukkal, törekvéseikkel hozzájárulnak a helyi fejlődéshez, az adományozási kultúra fejlesztéséhez, az összetartó közösségi- és társadalmi működéshez, valamint részt vesznek a szegénység elleni küzdelemben. Ezen kívül az Áldozatsegítő Szolgálat gyöngyösi kirendeltségeként is segítenek a hozzájuk fordulóknak, valamint összefogáson alapuló közösségi városi rendezvényeket is életre hívnak.

Alapítvány a Kékestetői Gyógyintézetben Ápolott Betegekért: 1992-ben alakult meg. Fő célkitűzése a Kékestetői Gyógyintézetben kezelt asztmás és pajzsmirigy betegek ápolási körülményeinek javítása.

Alapítvány az Első Lépésekért: 1998-ban alakult, szülői kezdeményezésre. Célja a gyöngyösi Visonta Úti Bölcsőde támogatása. A Bölcsőde 1989. óta végez korai fejlesztést. Azoknak a kisgyermeknek, akiktől az élet megvonta az egyenlő esélyeket, teljes szívvel, szakmai tudással próbálnak segíteni.

Legyen Mindig Otthonuk Alapítvány: 2011-ben alakult a Gyöngyösi járásban élő fogyatékos fiatal felnőttek életvitelének megsegítése céljából. Az alapítvány az önkormányzat, a helybeli vállalkozások és magánszemélyek adományaiból egy tíz fogyatékkal élő, fiatal felnőtt befogadására alkalmas lakóotthont alakított ki az Ifjúság úton a gyöngyösi önkormányzattól kapott ingatlanban. Az otthonba olyan fogyatékos fiatal felnőttek költözhetnek be, akik ma még családban élnek, de szüleik már idősek, és szeretnék gyermeküket biztonságban tudni akkor is, ha ők már nem tudnak gondoskodni róluk. A családias légkörű, a lakók korának és egészségi állapotának, valamint meglévő képességeinek megfelelően kialakított és felszerelt lakás lehetőséget teremthet lakói számára az önálló életvitel kialakítására, az önállóság fejlesztésére, a testi és szellemi fejlődésre, valamint a munkavégzésre egyaránt.

Magyar Rákellenes Liga: a Gyöngyösi Alapszervezet 6 évvel ezelőtt alakult, taglétszáma 90 fő. Az Egyesület főbb tevékenységei: egészségmegőrzés, daganatos betegségek kialakulásának megelőzése, felvilágosítás, szűrővizsgálatok szervezése, rákbetegek testi-lelki rehabilitációja, szociális ellátás, betegek érdekképviselete. Programjaik, rendezvényeik mindenki számára nyitottak és ingyenesek.

Magyar Vöröskereszt Gyöngyös Területi Szervezete: főbb tevékenységei szociális munka, adományok gyűjtése, véradásszervezés, ifjúsági munka:

Mátra Lions Club: Több, mint 30 éve működik a gyöngyösi székhelyű, önkéntes alapú jótékonyági szervezet. A klub fő célja a helyi közösség támogatása és a rászorulóknak megsegítése jótékonyági tevékenységeken keresztül. Rendszeresen szerveznek adománygyűjtéseket, jótékonyági koncerteket és rendezvényeket: Az események bevételeit helyi célokra fordítják, például vakok és gyengénlátók, cukorbetegség vagy rászoruló gyermekek támogatására.

Mátrai Gyöngyszem Nagycsaládos Egyesület: programjai szakmai megbeszélések, fórumok, klubok, továbbképzések, előadások, gyakorlati bemutatók szervezése, és lebonyolítása elősegítik a nagycsaládosok valós társadalmi helyzetének felmérését és bemutatását, figyelemmel kísérik a család-, gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó jogszabályok adta lehetőségeket, és erről tájékoztatják a tagokat a találkozók, jótékony célú akciók szervezése és lebonyolítása

Mozgássérültek Heves Megyei Egyesülete: a csoport 351 taggal működik Gyöngyös és vonzáskörzetében. Érdekvédelmi feladatot látnak el. Információt nyújtanak a hozzájuk fordulóknak a lakás akadálymentesítésével kapcsolatban, parkolási igazolvány, gépkocsi szerzési támogatás ügyintézéséhez. Emellett különböző programokkal próbálják a beteg emberek életét színesebbé, vidámabbá tenni.

Olajág Alapítvány: Az Alapítvány célja a nevelés és oktatás támogatása, különös tekintettel a képességek fejlesztésére, az ismeretek átadására és a művészeti készségek kibontakoztatására. Az Alapítvány kiemelt

feladata a gyermekek és fiatalok védelme, az áldozatok támogatása, valamint a kulturális identitás erősítése és kulturális tevékenységek előmozdítása. Tevékenységei továbbá a társadalmi hátrányok leküzdésére, a szabadidő értékes eltöltésére, valamint a kábítószer-fogyasztás megelőzésére irányulnak.

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége: Közhasznú, országos érdekvédelmi szervezet – a Magyarországon élő siketek és nagyothallók társadalmi integrációjának előmozdításáért tevékenykedik. Ennek érdekében a jogszabályokban foglaltak megvalósításának szorgalmazásával segíti életminőségük javulását, valós szükségleteken és igényeken alapulva ösztönzi az akadálymentesítési folyamatokat, közösségi színtereket, szolgáltatásokat biztosít.

Szeretet Fénye Közhasznú Alapítvány: Az Alapítvány működése érinti az egészségmegőrzés, a szociális segítség, a kultúra és a hagyományörzés területeit, ezért rendszeres kapcsolatot tart fenn hasonló célokat kitűző civil szervezetekkel, nyugdíjas klubokkal, szociális otthonokkal, önkormányzatokkal, egészségügyi intézményekkel, iskolákkal, egyházakkal.

Üvegcsipő Alapítvány: Fő célja a gyermekek, fiatalok egészséges fizikai, pszichikai, szociális fejlődéséhez komplex szolgáltatás biztosítása/nyújtása.

Vakok és Gyengénlátók Heves Megyei Egyesülete: széleskörű szolgáltatásokat nyújt a megyében élő vakoknak és gyengénlátóknak. A látásproblémákkal élőknek praktikus megoldásokat, tanácsadásokat és támogató ellátásokat nyújtanak, hogy életminőségük javulhasson. Tagjaik száma 2007-ben 540 fő körül van.

A civil szervezetek működését segíti és összefogja a Mátra Honvéd Kaszinó Kulturális Egyesület.

Gyöngyös Város Önkormányzata 2004-ben *Szociálpolitikai Kerekasztalt* hozott létre Gyöngyös város szociálpolitikai döntéseinek véleményezésére, elemzésére.

2006-ban Gyöngyös város egészségügyét érintő döntéseinek véleményezésére, elemzésére, különösen az egészségügyi koncepció megalkotásában, annak megvalósításában való közreműködésre és végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére *Egészségügyi Kerekasztalt* hozott létre Gyöngyös Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

Gyöngyös városában a közbiztonság előmozdítása érdekében polgárőrségek működnek.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A Roma Nemzetiségi Önkormányzattal és a Ruszin Nemzetiségi Önkormányzattal Gyöngyös Város Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött. A megállapodások keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségük védelmét.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ 2005. április 1-jétől működik Gyöngyös városában és a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulását alkotó települések közigazgatási területén.

A KHSZK feladata bizonyos szociális (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, időskorúak, fogyatékkal élők, pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása, támogató szolgáltatás, közösségi ellátások, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, hajléktalanok ellátása) és gyermekjóléti feladatok (gyermekjóléti központ, családok és gyermekek átmeneti otthona) megszervezése, koordinálása az ellátási területen. Célja a hatékonyabb, széleskörű és színvonalas feladatellátás biztosítása a térség településein.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat együtt kíván működni az életvezetéssel kapcsolatos szemléletformálásban, mely által javítható a roma lakosság életszínvonala is. Ehhez elengedhetetlen a kölcsönös elfogadás, bizalom és tenni akarás mind a kisebbségi, mind a többségi társadalom részéről. El kell érni, hogy a szülők fontosnak tartásuk gyermekeik iskoláztatását, a minél jobb iskolai előmenetel elérését és a kiemelkedéshez szükséges szakképzettség megszerzését, illetve felsőfokú tanulmányok folytatását. Azon a családok esetén, ahol ez sikerrel megvalósul, elérhető a sikeres, önálló életvezetés.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;
- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Gyöngyös Város Önkormányzatának kapcsolata a for-profit szereplőkkel is jónak mondható, a vállalkozói szektor is magas arányban képviselteti magát a társadalmi felelősségvállalás területén.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a városban dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentrált.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A HEP tervezete a HEP Fórum tagjainak megküldésre kerül, így az elkészült anyagot véleményezhetik. A www.gyongyos.hu honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, így az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerhetik. Ezáltal biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése is.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák fel tudnak zárkózni a közösséghez, valamint életminőségük és önálló életük fokozatosan javul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális és egészségügyi szolgáltatásainak biztosítására, illetve a nemzedékek közötti szolidaritásra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését és a gyermekvállalás ösztönzését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésre.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1.	Bérlások számának növelése, állaguk megóvása, javítása	Bérlások iránti igény magas, a bérlások száma nem nő, állagukat meg kell óvni	bérlások számának emelése, önkormányzati társasházak-bérlások építése A leginkább rászorulóknak nagyobb eséllyel juthassanak megfelelő komfortfokozatú bérláshoz	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Nemzeti Ifjúsági Stratégia Új Roma Stratégia	Bérlások teljes körű felújítása és energetikai korszerűsítése TOP-4.3.1-15 TOP Plusz, egyéb hazai forrás	Vagyonkezelő Csoport, Gyöngyösi Városteréség Fejlesztő Nonprofit Kft., Városgondozási Zrt., Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság, Pénzügyi, Költségvetési és Ellenőrzési Bizottság	2028. 12. 31.	Bérlások számának növekedése, bérlások komfortfokozatának növekedése	Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Pályázatok és önkormányzati források bevonása	Nem releváns

2.	Szakmai fórum szervezése a jelzőrendszer szereplőinek részvételével	Az egyes ellátásokat igénybe vevők gyakran nem ismerik a lehetőségeiket, illetve, hogy melyik ellátást melyik szervezetnél vehetik igénybe	A célcsoportok egészségügyi állapotukból és szociális helyzetükből fakadó hátrányok csökkentése érdekében kellő információhoz való hozzáférés elősegítése	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Rendszeres fórumok szervezése az információáramlás elősegítése érdekében a jelzőrendszer tagjainak részvételével	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, KHSZK, Partnerek: járási hivatal, rendőrség, egészségügyi ellátórendszer szereplői, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók a köznevelési intézmények, a gyermekek, az idősek, a mélyszegénységben élők a és fogyatékkal élő személyek részére szociális szolgáltatásokat biztosító intézmények, a célcsoportokkal foglalkozó civil szervezetek, alapítványok	2028. 12. 31.	Szakmai fórumok száma	Humán erőforrás	Koncepciókban foglaltak megvalósítása	Nem releváns
3	Áldozattá válás megelőzése	A közbiztonság és a biztonságérzet növelése szükséges	Közbiztonság erősítése Utcai szociális munka fejlesztése Veszélyes közterületeken rendőrség, városrendészet fokozott jelenléte tájékoztató kampányok	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Bűnmegelőzési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Közterületek védelmét szolgáló intézkedések bővítése.	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Gyöngyösi Városrendészet, KHSZK Partnerek: Gyöngyösi Rendőrkapitányság, Polgárőrségek, KEF, civil szervezetek, alapítványok (pl. Üvegcipő Alapítvány, Olajág Alapítvány)	2028.12.31.	Tájékoztató programok száma, résztvevők száma, tájékoztatás gyakorisága	Önkormányzati költségvetés, Pályázat forrás, humán erőforrás	Együttműködések fenntartása	Nem releváns

4	Családterápia bevezetése	Rászoruló családok nem férnek hozzá ehhez a szolgáltatáshoz	Rászoruló egyének és családok térítésmentesen vehessék igénybe krízishelyzetben az egyébként csak magánellátásban elérhető családterápiát	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Bűnmegelőzési Koncepció Ifjúsági Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia Egészséges Magyarország 2021-2027 Egészségügyi Ágazati Stratégia	Család és Gyermekjóléti Szolgálatnál térítésmentes terápiás szolgáltatás bevezetése	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, KHSZK Partnerek: köznevelési intézmények	2028.12.31		Önkormányzati költségvetés		
5.	Közösségi információs pont létrehozása. Ifjúsági Közösségi tér fejlesztése	Egyenlő hozzáférést kell biztosítani az információkhoz minden lakos, kiemelten az ifjúsági korosztály számára	Korszerű digitális eszközök és internetelérés biztosítása. Közösségépítő programok szervezése	Ifjúsági Koncepció, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Együttműködés a köznevelési intézményekkel TOP_Plusz 3.2.1 Közösségi információs pont létrehozása GYIA-KÖZ-25 pályázat	Polgármesteri Kabinet, Gyöngyösi Kulturális Nonprofit Kft. Gyöngyösi Városterészt Fejlesztő Nonprofit Kft.	2028.12.31.	közösségi terek száma, közösségi programok száma	Pályázati forrás, Humán erőforrás	Pályázatok és önkormányzati források bevonása	Nem releváns

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Komplex programok folytatása	A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi terület egyszerre koncentráció, átfogó problémakezelési	1.A szociális hátrányok csökkentése, az iskolázottság a képzettség segítése, az egészségügyi állapot megőrzése 2. Önkormányzat által biztosított pénzügyi és természetbeni szociális	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	1. Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka szervezése. Roma Nemzetiségi Önkormányzattal való együttműködés. 2. Pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Gyöngyösi Városterészt Fejlesztő Nonprofit Kft., KHSZK Partner: Foglalkoztatási Osztály, Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2028. 12. 31.	Benyújtott pályázatok száma, programok és résztvevők száma	Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Koncepciókban foglalt megvalósítása	Nem releváns
---	------------------------------	---	---	--	--	---	---	---------------	--	--	-------------------------------------	--------------

		megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	támogatások bővítése			önkormányzati rendelet módosítása						
2	Alacsony iskolázottságúak képzésének és foglalkoztatásának segítése	A regisztrált álláskeresők közel harmada legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik. A közmunka programban résztvevők napi munkaideje nem éri el a 8 órát	Alacsony iskolázottságúak számára általános iskolai végzettség és szakképzési lehetőségek feltárása, foglalkoztatásuk elősegítése; Segítség nyújtása munkatapasztalat megszerzésében	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	Igényfelmérés, kapcsolatfelvétel GINOP, TOP programok, Országos Közfoglalkoztatási Program TOP-PLUSZ 3.2.1 Digitális kompetencia fejlesztés	Városüzemeltetési Iroda, KHSZK, Városteréség Fejlesztő Nonprofit Kft. Partnerek: foglalkoztatási hatóság, felnőttképző intézmények, szakképzési centrum	2028.12.31.	Képzésbe bevontak számának emelkedése, alacsony iskolázottságúak munkanélküliségének csökkenése	Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Állami programok	Nem releváns
3	Szegregátumban élők rossz egészségügyi állapota	Ingyenes szűrővizsgálatok további szervezése, tájékoztató jellegű tanácsadások biztosítása egészségfejlesztő szakember bevonásával	A szűrővizsgálatok jelentőségének népszerűsítése, egészséges életmód	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	Előadások, szűrővizsgálatok szervezése saját környezetben, szűrőbuszok szervezése	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Iskolavédőnői Szolgálat, KHSZK Partnerek: Gyöngyösi Bugát Pál Kórház, Területi Védőnői Szolgálat, háziorvosok, Magyar Vöröskereszt, Magyar Rákellenes Liga	2028.12.31.	Bevontak, résztvevők száma	Humán erőforrás Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Helyi koncepciókban megfogalmazottak szerint, pályázati források bevonásával	Nem releváns
4	Kábítószerhasználat, új pszichoaktív szerek használatának visszaszorítása	Megnövekedett a függőségekben szenvedők aránya	Szerhasználattal érintett személyek elérése, bevonása kezelés-ellátásba, drogelosztó helyek felszámolása, jelenleginél hatékonyabb	Drogprevenációs stratégia, Bűnmegelőzési Stratégia Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	Beavatkozás célzott prevenciók programokkal, utcai szociális munka megerősítése, gyermekek családjában felbukkanó probléma észlelése esetén jelzés	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Gyöngyösi Városrendészet, KHSZK, KEF, Gyöngyösi Városteréség Fejlesztő Nonprofit Kft	2028.12.31.	Programba bevontak száma, jelzések száma	Humán erőforrás	Stratégiákban foglaltak végrehajtása, költségvetési forrás biztosítása	Nem releváns

			programok kidolgozása Utcai és lakótelepi szociális munka megerősítése			a jelzőrendszer tagjai felé TOP-PLUSZ 3.4.1 Drogprevenációs központ kialakítása TOP-PLUSZ 3.2.1 Drogprevenáció, bűnmegelőzés	Partnerek: Gyöngyösi Rendőrkapitányság, .					
5	Pénzgazdálkodási hiányosságok kezelése érdekében együttműködések kialakítása	Pénzgazdálkodási hiányosságok	Együttműködés kiépítése a célcsoporttal és a partner szervezetekkel, díjhátralékok csökkenése, megélhetési gondok csökkenése	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	Életviteli tanácsadás saját környezetben, intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása, bevonása, információátadás, útmutatás	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, KHSZK	2028.12.31.	Résztevők száma, statisztika, adósságcsökkenés	Humán erőforrás, Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Konceptiókban foglaltak végrehajtása	Nem releváns
6	Céltzott sport, kulturális, közösségi programok	A célcsoport célzott sport, kulturális, közösségi - hátránykompenzáló programjainak hiánya	Az érintett célcsoport közösségeinek létrejötte, pozitív minták a sport és kultúra eszközével	Sportkonceptió, Kulturális konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	Közösségi terek kialakítása, programok szervezése, TOP	Városteréség Fejlesztő Nonprofit Kft, Gyöngyösi Sportfólió Kft., Gyöngyösi Kulturális Nonprofit Kft., közművelődési megállapodással érintett szervezetek Partnerek: kulturális és sport civil szervezetek, alapítványok (pl. Úveg cipő Alapítvány, Olajág Alapítvány)	2028.12.31.	Résztevők száma	Humán erőforrás, Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Konceptiókban foglaltak végrehajtása	Nem releváns
7.	Szegregátumban élők internetelérésének támogatása	Nagy a hátrányos helyzetű családok információtechnológiai lemaradása.	Ingyenes vezeték nélküli internetkapcsolati pontok kiépítése a	Ifjúsági konceptió, Szociális Szolgáltatás - tervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	Új ingyenes vezeték nélküli pontok kialakítása.	Városüzemeltetési Iroda, Városfejlesztési, Főépítési és Informatikai Iroda,	2028. 12. 31.	Új wifi pontok száma	Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Konceptiókban foglaltak megvalósítása	Nem releváns

			szegregátumok területén.		Stratégia, Új Roma Stratégia		Városteréségi Fejlesztő Nonprofit Kft.						
8.	Rászoruló személyek, családok megsegítése a szervezetek közötti együttműködés erősítésével	Növekszik a segítségre szoruló családok, személyek száma	Hatékony információáramlás a jelzőrendszer tagjai között	Szociális Szolgáltatás - tervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A jelzőrendszer tagjai az általuk észlelt krízishelyzetek esetén felveszik a kapcsolatot az érintett intézményekkel, civil szervezetekkel	Közigazgatási és Intézményirányítás i Iroda, KHSZK Partnerek: Járási Hivatal, Egyházak, civil szervezetek, alapítványok (pl. Üveg cipő Alapítvány, Olajág Alapítvány), szociális szövetkezet	2028.12.31.	Jelzések száma Szolgáltatásokba bevont személyek száma	Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Konceptiókban foglaltak megvalósítása	Nem releváns	

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	A pozitív szülői minta erősítése	A szülők általi negatív minta átörökítése szocializációs hiányosságok	A szülő-gyermek kapcsolat erősítése	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió, Ifjúsági konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Szülő csoportok, gyerek csoportok, közös szülő-gyermek csoportok, családterápiás foglalkozások szervezése	Közigazgatási és Intézményirányítás i Iroda, Iskolavédőnői Szolgálat, KHSZK Partnerek: Területi védőnői Szolgálat	2028.12.31.	Részvevők száma	Humán erőforrás	Konceptiókban foglaltak végrehajtása	Nem releváns
2	Roma dajka / pedagógiai asszisztens további foglalkoztatása	A magas HH/HHH aránnyal rendelkező intézményekben a gyermekek szocializációját hatványozottan kell segíteni, a szülőkkel való kapcsolat-tartás nem mindig zökkenőmentes	Szülőkkel való kapcsolattartás gördülékenyebbé válása, családlátogatások eredményessége	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió, Ifjúsági Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Az érintett intézményekben a dajka státuszokra alkalmazni szükséges roma származású munkatársat	Közigazgatási és Intézményirányítás i Iroda, Gyöngyös Város Óvodái Partner: foglalkoztatási hatóság	2028. 12. 31.	Roma dajkák/pedagógiai asszisztensek száma	Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Álláshely megtartása	Nem releváns
3	Egészségvédelem, egészségtudatos életvitel megismertetése, a	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre	A szűrővizsgálatok jelentőségének népszerűsítése,	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	Előadások, bemutatók tartása	Közigazgatási és Intézményirányítás i Iroda, Iskolavédőnői	2028.12.31.	Részvevők száma	Humán erőforrás Pályázatok (TOP pályázatok)	Konceptiókban foglaltak megvalósítása	Nem releváns

	megelőzésre vonatkozó ismeretek átadása	vonatkozó ismeretek hiánya	egészséges életmódra nevelés		Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia		Szolgálat, KHSZK, KEF, Gyöngyösi Kulturális Nonprofit Kft. Partner: intézmények, Területi Védőnői Szolgálat					
4	Pályaválasztási napok szervezése	A hátrányos helyzetű fiatalok számára nehezebb a pályaválasztással kapcsolatos információk elérése	A választható szakmák megismerése érdekében szakmákat bemutató rendezvények tartása szükséges. (pl. a HVM Szakképzési Centrum által meghirdetett kadétképzés)	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Ifjúsági Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal és a városban	Közigazgatási és Intézmény-irányítási Iroda Partner: vármegyei kormányhivatal, járási hivatal, foglalkoztatási hatóság, köznevelési és szakképzési intézmények, Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2028.12.31.	Üzemlátogatások, pályaválasztási napok száma	Humán erőforrás	Központi programok	Nem releváns
5	Rászoruló tanulók támogatása	A hátrányos helyzetű családok gyermekeinek kevesebb lehetősége van érettségit adó középiskolába tovább tanulni	A rászoruló, tehetséges, gyermekek tovább tanulási felkészülésének támogatása, felzárkóztatása, tehetség-gondozása	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia Nemzeti Ifjúsági Stratégia	A rászoruló családok gyermekeinek érettségit adó középiskolában, felsőoktatásban való továbbtanulásának elősegítése. Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda Partner: köznevelési és szakképzési intézmények, Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2028.12.31.	Támogatottak száma, tanodai programba bevont tanulók száma	Humán erőforrás, önkormányzati költségvetés	Stratégiákban foglaltak megvalósítása	Nem releváns

6	Alapinfrastruktúra fejlesztés a versenyképes oktatásért	Gyöngyös város óvodái, bölcsődéi műszaki állapota eszközparkja folyamatos fejlesztésre szorul A Petőfi EGYMI-ben a sérült gyermekek megfelelő ellátásához az infrastrukturális fejlesztés szükséges	Intézmények felújítása pályázatok segítségével Megfelelő méretű, esetlegesen felszabaduló önkormányzati ingatlan alkalmasságának vizsgálata	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió, Ifjúsági Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Óvoda fejlesztése (pl. Mesevár Tagóvoda) Intézmény számára megfelelő létesítmény biztosítása	Városüzemeltetési Iroda, Városfejlesztési, Főépítési és Informatikai Iroda Városteréség Fejlesztő Nonprofit Kft.	2028.12.31.	Kialakított csoportszobák, bővített férőhelyek, korszerűsített épületek, eszközállomány Megfelelő méretű, állapotú létesítmény az intézmény számára	Humán erőforrás, önkormányzati költségvetés, pályázati forrás	Koncepciókban foglaltak megvalósítása	Nem releváns
7	Intézményi családlátogatások biztonságossá tétele	A szegregátumokban nehezített a családok felkeresése	Rendszeres kapcsolat fenntartása a gyermekintézmények és a szegregátumban élő családok között	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió, Ifjúsági Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia Nemzeti Ifjúsági Stratégia	A pedagógusok biztonságosan jussanak el a családokhoz a Városrendészet és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat segítségével Civil szervezetek, alapítványok, önkéntesek bevonása az iskola lemorzsolódás csökkentése érdekében	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Gyöngyösi Városrendészet Roma Nemzetiségi Önkormányzat Partner: civil szervezetek, alapítványok	2028. 12. 31.	Eredményes családlátogatások számának növekedése a szegregátumokban	Humán erőforrás	Szakmai kapcsolatok, együttműködés fenntartása	Nem releváns
8	Részleges óvodai fejlesztő csoport kialakítása	Magas az integrálható státuszú sajátos nevelési igényű gyermekek száma az óvodákban	Szorosabb együttműködés kialakítása a Szakszolgálattal	Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptió	Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia Nemzeti Ifjúsági Stratégia	A nehezen integrálható SNI gyermekek napi fejlesztésének biztosítása szakemberek által	Oktatási, Kulturális, Ifjúsági és Sportbizottság, Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Gyöngyös Város Óvodái Partnerek: Területi Védőnői Szolgálat	2028. 12. 31. (2024. szeptember 1-től működik a részleges fejlesztő óvodai csoport a Tündérváros Tagóvodaiban)	Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése megfelelő óraszámokban, szakképzett pedagógusokkal	Helyiség, eszközök biztosítása, humán erőforrás	Költségvetési forrás biztosítása, Szakmai kapcsolatok, együttműködés fenntartása	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												

1	Nők foglalkoztatásának segítése	Nők, családanyák esetén a munka és magánélet egyensúlyának hiánya	Biztosítani kell az azt igénylők számára, hogy családi feladataik ellátása mellett átmenetileg részmunkaidős munkát vagy alternatív foglalkoztatást vállaljanak	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	A nők munkaerőpiaci integrációjának elősegítése, alternatív és részmunkaidős foglalkoztatási formák támogatása.	Jegyzői Iroda, KHSZK Partner: foglalkoztatási hatóság	2028.12.31.	Bevont személyek száma	Humán erőforrás, pályázati forrás	Stratégiában foglaltak megvalósítása	Nem releváns
2	Korszerű ismereteket megcélzó képzések szervezése	Alacsony képzettség a hátrányos helyzetű nők körében	Az igények feltérképezése, átképzések	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Megélhetést biztosító képzések nők számára	Városüzemeltetési Iroda, Városfejlesztési, Főépítési és Informatikai Iroda, KHSZK Partner: foglalkoztatási hatóság, szakképzési intézmények	2028.12.31.	Részvevők száma	Humán erőforrás, pályázati forrás	Stratégiákban foglaltak megvalósítása	Nem releváns
3	Szűrővizsgálatok szervezése	A nők szűrővizsgálatokon való részvétele még mindig alacsony	A szűrőprogramok népszerűsítése, a védőnők bevonása a szűrővizsgálatokba Szűrőbuszok szervezése	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	A szűrőprogramok népszerűsítésével el kell érni, hogy minél több nő vegyen részt a leggyakoribb daganatos betegségek kiszűrésében.	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Iskolavédőnői Szolgálat, KHSZK Partnerek: Területi Védőnői Szolgálat, Gyöngyösi Bugát Pál Kórház, háziorvosok, Vöröskereszt Magyar Rákellenes Liga	2028.12.31.	Népszerűsítő kampányok száma, szűrővizsgálatra jelentkezők számának növekedése	Humán erőforrás, önkormányzati költségvetés	Önkormányzati forrás, személyi feltételek biztosításával	Nem releváns
IV. Az idők esélyegyenlősége												

1	Férfiak egészségügyi szűrése	A férfiak halálzási mutatója nagyobb mértékben nő, mint a nőké, szűrőprogramokba nehezen bevonhatók	A férfi lakosság körében népszerűsíteni kell az egészségügyi szűrővizsgálatok hasznosságát (pl. Richter Egészségváros program keretében)	Szociális Szolgáltatás-tervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia	Kiemelt figyelmet kell fordítani a férfi lakosság minél szélesebb körében az egészségügyi szűrővizsgálatok szervezésére.	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, KHSZK Partner: házi orvosok, Gyöngyösi Bugát Pál Kórház	2028.12.31.	Szűrőprogramok száma	Humán erőforrás	Koncepcióban foglaltak megvalósítása	Nem releváns
2	Időskorú lakosság szellemi és fizikai egészségének megőrzése	Esélyteremtés az aktív, minőségi idősor megteremtéséhez	Időskorúak foglalkoztatása, társadalmi részvételük elősegítése	Szociális Szolgáltatás-tervezési Koncepció, Sportkoncepció Kulturális Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia	Komplex idősügyi program megvalósítása: a szellemi életkor meghosszabbítása, a megfelelő egészségi állapot megtartása és a hasznosság-tudat megerősítése sportpark kialakítása.	Városteréség Fejlesztő Nonprofit Kft., Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, KHSZK, Gyöngyösi Kulturális Nonprofit Kft, Partner: civil szervezetek, alapítványok	2028.12.31.	Megvalósított programok száma. Humán erőforrás. Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Humán erőforrás Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Koncepcióban foglaltak megvalósítása	Nem releváns
3	Képzések szervezése az informatikai jártasság megszerzésére	Informatikai jártasság hiánya idősorban	Felhasználó szintű informatikai jártasság kialakítása	Szociális Szolgáltatás-tervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia	Képzés, gyakorlati foglalkozások, szükség esetén képzések szintjének emelése, Okosnagyi Klub működtetése	Városfejlesztési, Főépítési és Informatikai Iroda, Gyöngyösi Kulturális Nonprofit Kft Vachott Sándor Városi Könyvtár, Gyöngyösi Városteréség Fejlesztő Nonprofit Kft.	2028.12.31.	Képzések, résztvevők száma	Humán erőforrás, önkormányzati költségvetés, pályázatok	Koncepcióban foglaltak megvalósítása	Nem releváns
4	Egyedül élők számára célzott programok szervezése	Egyedül élők elmagányosodása	Közösségi élet létrehozása, védőháló bővítése Nappali ellátóhelyek bővítése: További idősek klubja	Szociális Szolgáltatás-tervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia	Előadások, tanácsadás, érdekvédelem létrehozása helyi szinten „Aktív Ház” sport és szabadidőközpont kihasználása, északi vagy a kálváriaparti városrészen, további	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, KHSZK, Gyöngyösi Kulturális Nonprofit Kft. Gyöngyösi Városteréség	2028.12.31.	Megvalósított programok száma	Humán erőforrás Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Koncepcióban foglaltak megvalósítása	Nem releváns

			létrehozása a településen			nappali ellátó hely (idősek klubja) létesítése	Fejlesztő Nonprofit Kft. Partnerek: házi orvosok, civil szervezetek, alapítványok					
5	Tájékoztatás és megelőzés	Az idős emberek gyakran válnak áldozattá	Az idősek személyes környezetének és otthonának védelme.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia	Idősek személyes környezet-ének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, KHSZK, KEF, Gyöngyösi Városrendészet Partnerek: Idősokkal foglalkozó civil szervezetek, Gyöngyösi Rendőrkapitányság, Polgárőrségek	2028.12.31.	A programok száma, résztvevők száma, tájékoztatás gyakorisága	Pályázat forrás, humán erőforrás	Konceptiókban foglaltak megvalósítása	Nem releváns
6	Demens ellátás bővítése	Nehéz elérni a demens időseket	Demens idős emberek bevonása a nappali ellátásba, ezáltal annak elérése, hogy minél tovább saját otthonukban maradhassanak	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia	Egészségügyi és szociális ellátórendszer bevonásával az érintettek és családjaik elérése, Alzheimer Café működtetése	KHSZK Partner: Gyöngyösi Bugát Pál Kórház	2028.12.31.	Bevont személyek száma	Humán erőforrás	Szolgáltatás fejlesztése	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés intézményeknél	Középületek akadálymentesítésének hiánya	Adatgyűjtés, igényfelmérés, tervezés, kivitelezés	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Országos Fogyatékosügyi Program	Önkormányzati intézmények, közintézmények akadálymentesítésének ütemezése „Aktív Ház” sport és szabadidőközpont kialakítása és a környező területek rehabilitációja	Városüzemeltetési Iroda, Városfejlesztési, Főépítési és Informatikai Iroda, Gyöngyösi Városterészt Fejlesztő Nonprofit Kft.	2028.12.31.	Tervezett fejlesztések megvalósulása	Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Stratégiában foglaltak megvalósítása	Nem releváns

2	Magas az SNI, BTMN gyermekek létszáma	A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése iránti igény növekszik. Kevés a szakirányban végzett fejlesztő pedagógus. A vizsgálatokra hosszú a várakozási idő. A szülők sok esetben nem/késve viszik el gyermeküket a vizsgálatra.	A gyermekek szakszerű fejlesztése időben megkezdődik.	Ifjúsági Konceptió, Intézmények Pedagógiai Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Országos Foglalkoztatási Program Legyen jobb a gyermekeknek " Nemzeti Stratégia	Óvoda-pedagógusok szakirányú továbbképzésének támogatása, fejlesztő pedagógus, pszichológus alkalmazása továbbra is szükséges. Együttműködési megállapodás megkötésével elő kell segíteni, hogy a vizsgálatot végző szakember nagy számú vizsgálandó gyermek esetén helyben végezze el a szakértői vizsgálatot.	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Gyöngyös Város Óvodái Partner: Heves Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága	2028.12.31.	Szakirányban képzett pedagógusok száma	Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	Intézmény jogszabályok szerinti működése	Nem releváns
3	Az óvoda-iskola átmenet és az iskolai előrehaladás nehezített	Eltérő fejlődésű gyermekek fejlesztése	Folyamatos egyeztetés szükséges a gyermekintézmények között, szakember segítségével új módszerek megismertetése szükséges a gyermekek fejlesztése érdekében	Ifjúsági Konceptió, Intézmények Pedagógiai Programja	Legyen jobb a gyermekeknek " Nemzeti Stratégia	Szakmai fórumok szervezése, továbbképzések, előadások támogatása, szervezése	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Gyöngyös Város Óvodái Partner: általános iskolák	2028.12.31.	Előadások, képzések száma	Önkormányzati költségvetés	Intézmények jogszabályok szerinti működése Stratégiában foglaltak megvalósítása	Nem releváns
4	Védett foglalkoztatás népszerűsítése	Fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának alacsony szintje	Egyre több, munkahellyel rendelkező megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő munkavállaló	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Országos Foglalkoztatási Program	Civil szervezetek bevonásával elemzések készítése alkalmazásuk pontos mértékéről, for-profit szereplők bevonása az érintettek foglalkoztatása érdekében.	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Jegyzői Iroda, KHSZK Partner: foglalkoztatási hatóság, Egészségügyi Kerekasztal, for-profit szereplők, civil szervezetek, alapítványok	2028. 12. 31.	Foglalkoztatott személyek számának növekedése.	Pályázat forrás	Konceptióban foglaltak megvalósítása	Nem releváns

5	Társadalmi szemléletformálás	Fogyatékos személyek közösségi tevékenységének beszüntülése, feleslegesség életézés	Társadalmi elfogadás/befogadás erősödése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Országos Fogyatékoságügyi Program	Fogyatékkal élő fiatalok közösségi életének támogatása, társintézmények közötti szakmai együttműködés, tudásmegosztás, szakmai fejlődési lehetőség, jó gyakorlatok megismerése, közös szabadidős programok szervezése. civil szervezetek, egyéb fogyatékos célcsoporttal foglalkozó szervezetek	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, Jegyzői Iroda, KHSZK	2028.12.31.	Szakmai és kulturális programok megvalósulásának száma	Pályázati forrás	Konceptióban foglaltak megvalósulása	Nem releváns
6	Mentális problémákkal küzdő, de ellátásba be nem vont személyek segítése	A városban tapasztalható probléma, hogy növekedett a mentális problémákkal küzdő, de ellátást igénybe nem vevő személyek száma	Mentális problémákkal küzdő személyek felderítése és szakemberekhez történő irányítása	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Országos Fogyatékoságügyi Program	Mentális problémákkal küzdő személyek támogatása szakemberek bevonásával	Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda, KHSZK, Partnerek: foglalkoztató szervezetek, járási hivatal, OMSZ, civil szervezetek, alapítványok	2028.12.31.	Jelzések száma, megoldott esetek száma	Humán erőforrás	Konceptióban foglaltak megvalósulása	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában: a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,

- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Gyöngyös város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Gyöngyös város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 312/2023 (XI.23.) számú önkormányzati határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Gyöngyös, 2023. november 23.

Hiesz György

Felülvizsgálat:

Gyöngyös Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 301/2025. (XI.20.) önkormányzati határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- *képviselő testület elfogadó határozatának kivonata*

2025. november 20.

Szókovács Péter

polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA

Kivonat!

Gyöngyös Város Képviselő-testületének 2023. november 23-i ülésének jegyzőkönyvéből:

Gyöngyös Város Képviselő-testületének
312/2023. (XI.23.) önkormányzati határozata:

Gyöngyös Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Közigazgatási és Intézményirányítási Igazgatóság előterjesztésében megtárgyalta a „Javaslat Gyöngyös Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadására” című előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. A Képviselő-testület a Gyöngyös Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2023-2028. időszakra elfogadja.
2. A Képviselő-testület felkéri a Közigazgatási és Intézményirányítási Igazgatóságot, hogy a Gyöngyös Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatát a jogszabálynak megfelelően készítse elő, és terjessze a Képviselő-testület 2025. novemberi testületi ülése elé.

Határidő: 2025. november 30.

Felelős: dr. Horváth Gábor közigazgatási és intézményirányítási igazgató

3. A Képviselő-testület felkéri a Közigazgatási és Intézményirányítási Igazgatóságot, hogy a Gyöngyös Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját a helyben szokásos módon továbbra is tegye a lakosság számára elérhetővé, valamint a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság esélyegyenlőségi mentorának küldje meg közzététel céljából.

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Horváth Gábor közigazgatási és intézményirányítási igazgató

K. m. f.

Hiesz György s. k.
polgármester

Dr. Kozma Katalin s. k.
jegyző

Kivonat hitelűl:
Gyöngyös, 2023. november 23.

K i v o n a t !

Gyöngyös Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2025. november 20-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből:

**Gyöngyös Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
301/2025. (XI.20.) önkormányzati határozata:**

Gyöngyös Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Közigazgatási és Intézményirányítási Iroda előterjesztésében megtárgyalta a „*Javaslat Gyöngyös Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatára*” című előterjesztést, és az alábbi döntést hozta:

1. A Képviselő-testület a Gyöngyös Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját felülvizsgálta. Az aktualizált Helyi Esélyegyenlőségi Programot és az Intézkedési Tervet az 1. mellékletben szereplő formában elfogadja.
2. A Képviselő-testület felkéri a Közigazgatási és Intézményirányítási Irodát, hogy Gyöngyös Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatát terjessze a Képviselő-testület 2027. novemberi ülése elé.

Határidő: 2027. novemberi képviselő-testületi ülés

Felelős: Dr. Horváth Gábor közigazgatási és intézményirányítási irodavezető

3. A Képviselő-testület felkéri a Közigazgatási és Intézményirányítási Irodát, hogy Gyöngyös Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját a helyben szokásos módon továbbra is tegye a lakosság számára elérhetővé, valamint a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság esélyegyenlőségi mentorának küldje meg közzététel céljából.

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Horváth Gábor közigazgatási és intézményirányítási irodavezető

Kmf.

*Szókovács Péter sk.
polgármester*

*Dr. Bekecs Andrea sk.
jegyző*

*Kivonat hitelesül:
Gyöngyös, 2025. november 21.*

